

Датум доношења 22.12.2025			
Страна	Број	Прилог	Број лист
01	414/1		

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ
о самовредновању
за период од 2022. до 2024. године

Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета

**Чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета
који су учествовали у припреми и писању извештаја:**

Проф. др Снежана Ђорић-Вељковић-председник

Проф. др Југослав Карамарковић-члан

Проф. др Милена Динић Бранковић-члан

Проф. др Драган Костић-члан

Проф. др Милица Живковић-члан

Доцент др Биљана Младеновић-члан

Доцент др Јелена Савић-члан

Доцент др Андрија Зорић

Референт Јелена Игић-члан

студент Ђорђе Маричић-члан

студент Ема Настић-члан

У претходним сазивима:

Проф. др Љиљана Василевска

Проф. др Тодор Вацев

др Данијела Милановић

САДРЖАЈ

КАТЕГОРИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И КВАНТИФИКОВАЊЕ	3
А) КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ	3
В) КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)	3
1. УВОД	4
2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ	5
3. ОПИС И ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И МЕРЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА	9
3.1. Стандард 1. Стратегија обезбеђења квалитета	9
3.2. Стандард 2. Стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета ...	14
3.3. Стандард 3. Систем обезбеђења квалитета	17
3.4. Стандард 4. Квалитет студијског програма	22
3.5. Стандард 5. Квалитет наставног процеса	66
3.6. Стандард 6. Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада	72
3.7. Стандард 7. Квалитет наставника и сарадника	84
3.8. Стандард 8. Квалитет студената	90
3.9. Стандард 9. Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса	97
3.10. Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке	103
3.11. Стандард 11. Квалитет простора и опреме	108
3.12. Стандард 12. Финансирање	118
3.13. Стандард 13. Улога студената у самовредновању и провери квалитета	125
3.14. Стандард 14. Систематско праћење и периодична провера квалитета	131
3.15. Стандард 15. Квалитет докторских студија	136
4. ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА СА ПРЕДЛОГОМ МЕРА	145

КАТЕГОРИЈЕ ЗА ВРЕДНОВАЊЕ И КВАНТИФИКОВАЊЕ

А) КАТЕГОРИЈЕ ПРОЦЕНЕ

- S – Strenght: Предности
- W – Weakness: Слабости
- O – Opportunities: Могућности
- T – Threats: Препреке

В) КВАНТИФИКАЦИЈА ПРОЦЕНЕ (ПО КАТЕГОРИЈАМА)

- +++ - значајно
- ++ - осредње
- +
- 0 - без значаја

На основу Правилника о обезбеђењу и унапређењу квалитета рада на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета усвојила је

ИЗВЕШТАЈ
о самовредновању Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу
и студијских програма који се на њему реализују
за период од 2022. до 2024. године

1. УВОД

Извештај о самовредновању Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу (у даљем тексту Факултета) и акредитованих студијских програма израђен је на основу резултата самоевалуације свих делатности Факултета, а према стандардима и поступцима који су регулисани Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу и Стандарда и поступака за оцењивање квалитета рада на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, а на основу Стандарда за самовредновање и оцењивање високошколских установа прописаних од стране Националног савета за високо образовање. У извештају су презентовани сви елементи који су од виталног интереса за функционисање Факултета, посебно они који се односе на квалитет образовног процеса и квалитет научноистраживачког рада. Овај извештај треба да омогући Факултету да уочи своје слабости и потенцијалне претње које долазе из окружења да би их отклонио, а да на основу својих снага и шанси које сагледава у окружењу, развија стратегију даљег развоја на принципима Демингове филозофије сталних побољшања, уз тежњу да за партнере са којима се упоређује бира најбоље из европског и светског образовног простора. Поред тога, извештај о самовредновању даје значајне податке рецензентској комисији Комисије за акредитацију и проверу квалитета високошколских установа и вредновање студијских програма у Републици Србији, Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, о изграђеној култури квалитета на Факултету, испуњености свих стандарда и предузетим корективним мерама. Такође, овај извештај је од значаја и за спољашњу проверу квалитета од стране рецензентске комисије за акредитацију високошколске установе, када се утврђују чињенице од значаја за доношење одлуке о захтеву за акредитацију непосредним увидом у рад високошколске установе. Евалуација ће дати Факултету нови подстрек за даље напоре у процесу континуираног побољшања свих аспеката реализације наставног и научног рада на Факултету.

Форма извештаја је урађена у складу са упутством за припрему извештаја о самовредновању високошколске установе Комисије за акредитацију и проверу квалитета и важећих Стандарда за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа, које је утврдио Национални савет за високо образовање. Кроз, на тај начин дефинисану форму, дају се одговори на испуњеност сваког стандарда појединачно, уз прилагање потребне документације, као и уз истовремено давање сопствених квантификованих оцена на скали: испуњено у целини, осредње испуњено, делимично испуњено и није испуњено. За сваки стандард појединачно су предложене мере за побољшање квалитета, при чему је на крају дата општа оцена испуњености стандарда квалитета за Факултет и за студијске програме.

Извештај о самовредновању се састоји из три дела, при чему су у првом делу дати основни подаци о Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу. У другом делу се даје анализа испуњености стандарда (уз обавезну и квантитативну процену - SWOT анализу) и дискутују се процеси којима се обезбеђује унапређење квалитета, уз препоруке како се уочени недостаци могу у будуће кориговати. При SWOT анализи су са 0 квантификоване и слабости које су већ превазиђене у периоду након претходног Извештаја о самовредновању. Коначно, трећи део садржи прилоге који поткрепљују чињенице, ставове и твђења на основу којих је сачињен извештај о самовредновању.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ГРАЂЕВИНСКО-АРХИТЕКТОНСКОМ ФАКУЛТЕТУ УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу карактеришу три етапе у његовом развоју. Прва од 1960. до 1971. године када је радио као одсек Техничког факултета. Друга, од 1971. до 1998. године када је постојао под називом Грађевински факултет, и трећа од 1998. године до данас када носи назив: Универзитет у Нишу, Грађевинско-архитектонски факултет.

Технички факултет у Нишу основан је 30. 06. 1960. године, Одлуком Народне скупштине Републике Србије у којој је одређено да је Факултет у саставу Универзитета у Београду и Савета Универзитета у Београду. Факултет је у свом саставу имао четири одсека: Архитектонско-конструкторски, Грађевински, Одсек за електронику и Машински одсек. Настава се одвијала у адаптираним просторијама Техничке школе у Нишу. Проблем простора решен је изградњом зграде која је започета 1962. а завршена је 1965. године. Од 14. 06. 1965. године основан је Универзитет у Нишу, а Технички факултет постао је један од факултета новооснованог Универзитета.

Савет Техничког факултета Универзитета у Нишу доноси одлуку 02. 02. 1971. године о подели Техничког факултета на Машински и Грађевински факултет (Електронски факултет основан је 1968. и издвојен из Техничког факултета). На Грађевинском

факултету од 1971/72. школске године настава се одвија на одсесима за Високоградњу, Саобраћајно-конструкторском и Хидротехничко-конструкторском одсеку. Од 1990. године на Грађевинском факултету у Нишу новим Статутом дефинисани су смерови: Високоградње, Саобраћајно-конструкторски, Хидротехничко-конструкторски и Смер за конструкције, као и постдипломске студије као специјалистичке и магистарске. Од 1993. године уводе се и докторске студије.

Ресорно Министарство одобрило је Грађевинском факултету у Нишу да се формира нови смер за архитектуру, тако да од 1998. године на Грађевинском факултету престаје упис на смер високоградње. Факултет је добио сагласност Владе Републике Србије 02. 02. 1998. године да промени претходни назив у Грађевинско-архитектонски факултет, како се и данас зове.

Седиште Факултета је у Нишу, у улици Александра Медведева број 14, 18104 Ниш и Факултет располаже бруто простором од 5500 m² у оквиру комплекса од 2 зграде. Факултет је регистрован код Трговинског суда у Нишу. Интернет адреса Факултета је: www.gaf.ni.ac.rs.

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу образује студенте на основним академским студијама, мастер академским студијама и докторским академским студијама. До преласка организовања студијског процеса по боловском систему, диплому инжењера грађевинарства, односно архитектуре стекло је укупно 4383 студента. По новим наставним плановима, у оквиру нових студијских програма закључно са школском 2023/24. год. на Факултету је основне студије завршило 1247 студента, а мастер или интегрисане студије завршило је укупно 1144 студената. Магистарске студије завршило је 88, а докторске дисертације одбранило је 115 кандидата. У последње 3 године, на основним академским студијама су дипломирала 103 студента, а мастер академске студије је завршило 109 студената, док је интегрисане студије је завршило 184 студената. У истом периоду је докторске дисертације одбранило 14 кандидата.

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу на почетку школске 2023/2024. године имао је укупно 97 чланова наставног особља ангажованих са пуним радним временом, и то 63 наставника и 34 сарадника. Наставно особље чини 16 редовних професора, 22 ванредна професора и 25 доцената. Осим њих, у реализацији наставе учествује 7 наставника и 15 сарадника ангажованих по уговору. Наставници са других факултета су ангажовани уз сагласност њихових Факултета за реализацију наставе на основним, мастер, интегрисаним и докторским академским студијама. На докторским студијама Факултет ангажује и 1 истраживача са научним звањем из научних института и са других факултета. У наставном процесу помажу и ангажовани стипендисти Министарства науке, технолошког развоја и иновација, као и истраживачи приправници. Факултетске делатности подржава 28 стално запослених ван наставе, који обављају управно-правне, материјално-финансијске, административне и помоћно-техничке послове.

У процес акредитације у 2020. године Факултет је ушао са седам академских студијских програмима. За саму установу – Факултет, као и за све студијске програме су најпре добијена уверења, а затим су добијене и Одлуке о акредитацији у априлу 2021. године.

Тако је у последњем циклусу акредитације, Факултет акредитован за следеће студијске програме: Студијски програм основних академских студија - Грађевинарство (ОАС Грађевинарство), за 120 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма основних академских студија – Грађевинарство бр. 612-00-00208/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета); Студијски програм основних академских студија – Управљање пројектима у градитељству (ОАС Управљање пројектима у градитељству), за 60 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма основних академских студија - Управљање пројектима у градитељству бр. 612-00-00209/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета); Студијски програм мастер академских студија - Грађевинарство (МАС Грађевинарство), за 96 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма мастер академских студија - Грађевинарство бр. 612-00-00206/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета); Студијски програм мастер академских студија – Управљање пројектима у градитељству (МАС Управљање пројектима у градитељству), за 16 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма мастер академских студија - Управљање пројектима у градитељству бр. 612-00-00207/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета); Студијски програм интегрисаних академских студија - Архитектура (ИАС Архитектура), за 180 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма интегрисаних академских студија – Архитектура бр. 612-00-00205/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета); Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија Архитектура бр. 612-00-00203/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета,); Студијски програм докторских академских студија Грађевинарство, за 10 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија Грађевинарство бр. 612-00-00204/4/2020-03

од 21. 04. 2021. године Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета).

Свакако треба истаћи и претходне акредитационе циклусе, при чему је у 2014. години Факултет је добио акредитацију за следеће академске студијске програме: 1. Интегрисане академске студије - Архитектура (180 студената), 2. Основне академске студије - Грађевинарство (180 студената), 3. Мастер академске студије - Грађевинарство (96 студента), 4. Докторске академске студије - Архитектура (5 студената), 5. Докторске академске студије - Хидроинформатика (10 студената) и Докторске академске студије - Материјали и конструкције (5 студената). За све предложене студијске програме Факултет је добио од Комисије за акредитацију и проверу квалитета уверења и одлуке о извршеној акредитацији за Факултет као установу 04. 04. 2014. године и све студијске програме на свим нивоима студија 20. 06. и 04. 07. 2014. године. Од ресорног Министарства просвете, науке и технолошког развоја је 30. 12. 2014. године добијено и решење о допуни и измени дозволе за рад, коју је издало Министарство просвете 29. 06. 2010. године (прилози - одлуке о акредитацији и дозволе за рад). Факултет је први пут добио акредитацију као научна установа 18. 06. 2007. године од Министарства науке Републике Србије, у областима техничко-технолошких наука: Грађевинарство и Архитектура за обављање научноистраживачке делатности која је обновљена 06. 12. 2011. г. од Министарства за просвету и науку Републике Србије. Након тога, Министарства просвете, науке и технолошког развоја је 08. 03. 2016. године донело Одлуку о акредитацији Факултета за обављање научноистраживачке делатности у области техничко-технолошких наука - архитектура и грађевинско инжењерство. Поред тога и 2020. Године у редовном поступку акредитације је добијена акредитација за научноистраживачки рад од Одбора за акредитацију научноистраживачких организација, који је ју саставу ресорног Министарства - Министарства просвете, науке и технолошког развоја. У прилогу се, такође, налазе одлуке о акредитацији за обављање научноистраживачке делатности.

3. ОПИС И ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И МЕРЕ ЗА ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

Високошколска установа утврђује стратегију обезбеђења квалитета, која је доступна јавности.

А. Опис стања и анализа стандарда 1

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу има усвојене следеће документе, који омогућавају обезбеђење и унапређење квалитета у свим деловима функционисања Факултета, а посебно у области реализације наставног процеса и научноистраживачког рада: Стратегија обезбеђења квалитета; Мере и субјекти обезбеђења квалитета (као и Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета) и Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу

На својој седници од 24. 9. 2007. год. Савет факултета донео је Одлуку о усвајању стратегије обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу. Стратегија обезбеђења квалитета објављена је на интернет страни факултета као јавни документ. Измењену и допуњену верзију овог документа под називом Политика и стратегија обезбеђења квалитета усвојио је Савет факултета на својој седници од 28. 02. 2013. год. и она се налази на интернет страници Факултета. Најновију верзију документа Стратегија обезбеђења квалитета Савет факултета усвојио је на својој седници од 08.06.2020.год. и овај документ је објављен на интернет страници факултета. Поред тога, наставило се је са периодичним преиспитивањем и унапређењем стратегије обезбеђења квалитета и у периоду након 2024. године.

У плану рада за праћење и унапређење квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу, као полазна основа се узимао Правилник о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа и студијских програма који се реализују на њима, а који је донео Национални савет за високо образовање на седници 25.02.2019. године, Сл. гласник РС бр: 13/19-104, и Закон о високом образовању Сл. гласник РС бр: 88/17, 27/18, - др. закон и 73/18, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 – аутентично тумачење, 67/2021 - др. Закон, и 76/2023).

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу схватајући суштину своје мисије, настоји да обезбеди адекватне одговоре на исказане потребе из свог окружења за његовим услугама и то:

- а) да пружи могућност младим генерацијама за високошколским образовањем на свим нивоима студија,
- б) развоја научних дисциплина и трансфера знања у привреду и друштво,
- в) да се оствареним резултатима у научним истраживањима приближи светским достигнућима,
- г) да допринесе свеукупном друштвеном развоју земље, а посебно подручја јужне и источне Србије, у коме делује, негујући најбољу праксу Универзитета у Нишу, коме припада.

Основно опредељење Факултета је пре свега обезбеђење квалитета у свим сферама његовог деловања и угледање на најбоље, уз систем сталних побољшања. Циљ је да се у будућности што више приближи најбољим образовним институцијама (не само у окружењу, већ и у укупном европском образовном простору) и да кроз континуиране активности, стално унапређује културу квалитета. Чиниоци који свакодневно својим деловањем, унапређују и изграђују културу квалитета су практично сви наставници и сарадници, ненаставно особље и студенти.

А. Процена стандарда 1

S	Стратегијом се изражавају спремност и трајно опредељење Факултета да континуирано унапређује квалитет образовног процеса и научног рада према дефинисаним захтевима везаним за стандарде квалитета као и задатака Универзитета у Нишу, у циљу укључивања у јединствени европски простор високог образовања. Овај документ ће се периодично преиспитивати, мењати и допуњавати.
W	Недовољно и у извесној мери невољно ангажовање појединих субјеката на Факултету за спровођење мера за обезбеђење и унапређење квалитета, иако је већ превазиђено мишљење које је постојало код одређеног дела субјеката да се дефинисање докумената и спровођење активности из области квалитета врши само ради акредитације.
O	Утврђивањем заједничких стандарда у свим деловима функционисања факултета на нивоу Универзитета, стварају се шансе да се брже увећају постигнућа и достигну циљеви, уз стварање јединствене базе података за наставнике/сараднике и студијске програме, што може да обезбеди рационалније коришћење ресурса на нивоу Универзитета. Ове активности могу да обезбеде брже подизање укупног рејтинга Универзитета и његовог уласка на Шангајску листу, што ће последично увећати и рејтинг свих факултета у његовом саставу.
T	И поред веома значајних резултата везаних за интегративну функцију Универзитета у области обезбеђивања и контроле квалитета, понекад се чини да изостају поједине активности на бржем подизању стандарда у заједничким функцијама.

Б) SWOT анализа стандарда 1 и квантитативна оцена следећих елемената:

Факултет је на основу спроведених квантификованих вредновања појединих сегмената рада у пост акредитационом периоду, створио услове да може квантификовати оцене из области обезбеђења и унапређења квалитета на следећи начин:

Елементи анализе			Вредности
Опредељење Факултета за унапређење квалитета	S	Трансформација студијских програма изведена у складу са Законом и расположивим ресурсима. Усвојени су потребни документи.	+++
	W	Недовољна активност једног броја запослених у прихватању промена и реформи.	+
	O	Повећање активности на што бољем функционисању институције Факултета, у циљу остваривања његове значајне улоге у друштву.	++
	T	Руководство Факултета рачуна на савесност свих субјеката у раду на унапређењу квалитета.	+
Мере за обезбеђење квалитета	S	Мере и документи уведени у складу са Законом.	+++
	W	Посвећеност у процесу примене докумената и донетих мера из система квалитета би требало да буде већа.	+
	O	Побољшање односа у процесу примене усвојених докумената и мера.	++
	T	У неким случајевима придавање недовољног значаја раду на променама које доносе усвојене мере.	++
Субјекти обезбеђивања квалитета	S	Одговорност стручних тела, наставног особља, студената и ненаставног особља која произилази из усвојених докумената.	+++
	W	Функционисање система са извесним препрекама и понекад недовољна комуникација између субјеката.	+
	O	Значај резултата остварених на подручју квалитета имаће утицаја на будуће одлуке субјеката.	+
	T	Неки од субјеката не доприносе у довољној мери унапређењу квалитета рада на Факултету.	++

Области обезбеђења квалитета	S	Настава, укључујући и адекватно вредновање рада студената, као и научноистраживачки рад су најзначајније области за имплементацију квалитета.	+++
	W	Извесни отпори спровођењу механизма контроле, нарочито у настави.	+
	O	Стриктна примена усвојених докумената – одговорност по Закону.	+
	T	Неадекватно схватање потребе неговања контроле и изградње културе квалитета.	+
Повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности	S	Резултати научног рада се имплементирају у наставни процес, као и у области стручног рада и утичу приликом избора у звања.	+++
	W	Понекад недовољна усклађеност наставе и научноистраживачког рада.	+
	O	Више резултата у области научног рада, али и традиционално добри контакти и сарадња са привредом уз укључивање студената.	+++
	T	Недостатак ширег институционалног повезивања кроз конкретне активности.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 1:

Потребно је у одговарајућим временским интервалима (који одговарају периодима самовредновања) разматрати реализацију Стратегије за обезбеђење квалитета. Треба преиспитивати и унапређивати стратегију у складу са новонасталим захтевима. Такође, у одговарајућим временским интервалима анализирати процедуре за обезбеђење квалитета и ако је потребно, систематски их унапређивати. У одговарајућим временским интервалима разматрати Акциони план и приступити његовом побољшању. Веома је битно и стварати финансијске претпоставке (самостално или у сарадњи са Универзитетом у Нишу) за несметану реализацију Стратегије за обезбеђење квалитета.

Представници Факултета треба да, у оквиру рада Већа Центра за унапређење квалитета Универзитета, подстичу активности које ће допринети побољшању постојећих анкетних листова. Стално треба подстицати активности на побољшању поступака спровођења анкета, као и заинтересованости и објективности студената. Важно је у одређеним временским интервалима анкетирање послодаваца, али и алумни студената чиме се добијају веома важни подаци о квалитету свршених студената Факултета. За добијање одговарајућих података неопходних за даље унапређење квалитета веома је битно и стално прикупљање података од Агенције за запошљавање, па ове активности треба интензивирати.

Неопходно је унапређивати поступке за обезбеђење и изградњу културе квалитета и промовисати политику квалитета као битан чинилац у остварењу Стратегије. О изградњи културе квалитета и спровођењу политике квалитета треба подробно информисати све запослене и студенте, тако да је битно повремено организовати семинаре на којима ће се то и реализовати. У одговарајућим случајевима, када је то потребно, увести и применити механизме одговорности за неблаговремену реализацију активности из области обезбеђења и унапређења квалитета.

Позитивна искуства стечена током реализације међународних пројеката треба уградити у Стратегију за обезбеђење квалитета. Поред тога, потребно је иницирати већу заинтересованост студената, али и обезбедити боље услове за њихово значајније ангажовање на пословима обезбеђења и унапређења квалитета.

У оквиру рада Центра за унапређење квалитета Грађевинско-архитектонског факултета, Универзитета у Нишу, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета има обавезу да стално ради на промовисању културе квалитета на Факултету и да континуирано подсећа све субјекте на њихову улогу у спровођењу усвојене Стратегије обезбеђивања квалитета. Такође, Комисија континуирано сарађује са Центром за унапређење квалитета на Универзитету у Нишу, и предузете акције на нивоу Универзитета имплементира на Факултету. Потребно је стриктно примењивати Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђивања квалитета и контролисати његову имплементацију уз укључивање свих субјеката на Факултету. Неопходно је да се чешће врши самовредновање, и да се на основу добијених резултата врши допуна акционих планова. Сви задаци и мере за континуирано унапређење квалитета усвојени су на седници Наставно научног већа у оквиру документа Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета (Прилог 1.3).

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 1 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини

Стратегија обезбеђивања квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу садржи све елементе које предвиђа Стандард 1, које је прописао Национални савет за високо образовање и у протеклом периоду је била предмет преиспитивања како Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета тако и других субјеката Факултета, а посебно Савета Факултета. При томе је указано да и поред значајног напретка постоје несумњиво веће могућности Факултета од постигнутих резултата у пост акредитационом периоду. Ова чињеница указује да се стриктном применом Акционог плана за спровођење Стратегије за обезбеђење квалитета (с обзиром на изузетне потенцијале), већом посвећеношћу свих субјеката проблематици обезбеђења и унапређења квалитета могу остварити даља континуирана побољшања у свим областима рада Факултета.

Д. Показатељи и прилози за стандард 1

А. Захтевани прилози

Прилог 1.0. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 1 и Одлука

Прилог 1.1. Стратегија и политика обезбеђења квалитета и Одлука

Прилог 1.2. Мере и субјекти обезбеђења квалитета и Одлука

Прилог 1.3. Акциони план за спровођење стратегије и Одлука о његовом усвајању

Б. Додатни прилози

Прилог 1.1а Периодично унапређење Стратегије

Прилог 1.2а. Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета

Прилог 1.4. Одлуке о акредитацији Факултета и студијских програма

Прилог 1.5. Дозволе за рад

Прилог 1.6. Одлуке о акредитацији за обављање научноистраживачке делатности

Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Високошколска установа утврђује начине и поступке за обезбеђење квалитета свог рада, који су доступни јавности.

А. Опис стања и анализа стандарда 2

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу је на седници Наставно-научног већа факултета 7.12.2007. г. усвојио Стандарде и поступке за обезбеђивање квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу. Нову и допуњену верзију овог документа Наставно-научно веће факултета усвојило је 25.6.2020. год. Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета су објављени на интернет страни и представљају јавни документ. Овим документом су дефинисани поступци и понашање субјеката на Факултету у процесу обезбеђења и унапређења квалитета.

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу је на седници Наставно-научног већа факултета 15.5.2020. год. усвојио План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета. Такође је 22. 02. 2023. године усвојен следећи План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе, а затим је овај иновирани документ је усвоји Савет Факултета. Овај документ објављен је на интернет страни факултета и представља јавни документ.

Надлежности појединих органа дефинисани су кроз следеће документе:

- Стратегија обезбеђење квалитета
- Стандарди и поступци за обезбеђења квалитета
- Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу

А. Процена стандарда 2

S	Усвојени документи из области квалитета дефинишу понашање, процедуру и минималне захтеве за квалитетом у највећем броју функција које се реализују на Факултету.
W	Недовољно потпуно прихватање од стране појединаца одредби које дефинишу усвојени документи и рад на стари начин.
O	Јачање улоге органа пословођења да кроз стриктну примену усвојених докумената из области квалитета изврши стратешко позиционирање у оквиру Универзитета у Нишу и у систему високог образовања у Србији.
T	У одређеним случајевима недовољно инсистирање на придржавању усвојених норми и повећању интензитета контроле од стране одговарајућих органа Факултета.

Б. SWOT анализа стандарда 2 и квантитативна оцена следећих елемената:

Факултет је на основу спроведених квантификованих вредновања појединих сегмената рада у пост акредитационом периоду, створио услове да може квантификовати оцене из области стандарда и поступака за обезбеђивање квалитета на следећи начин:

Елементи анализе			Вредности
Стандарди за унапређење квалитета институције	S	Сви релевантни документи усвојени од надлежних органа.	+++
	W	Потенцијалне препреке у имплементацији од стране појединих релевантних субјеката.	+
	O	Сарадња са Центром за унапређење квалитета на Универзитету.	++
	T	Недостатак мотивације за субјекте који спроводе стандарде.	++
Стандарди за унапређење квалитета студијских програма	S	Поступци су јасно дефинисани на основу усвојених докумената.	+++
	W	Недостатак интересовања појединих релевантних субјеката за унапређење на основу захтева из окружења.	++
	O	Контакт са бившим (свршеним) студентима и њиховим послодавцима.	+++
	T	Недовољно познавање обавезних захтева везаних за студијске програме.	+
Поступци обезбеђења квалитета	S	Поступци јасно дефинисани Правилницима о квалитету.	+++
	W	Недовољно прихватање појединаца због неспремности на промене.	++
	O	Поновна акредитација као покретачка снага за даље промене.	+++
	T	Недовољно активан приступ имплементацији.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2:

У наредном периоду, након усвајања Акционог плана за примену Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета (која представља документ који се стално иновира) и као таква мора бити предмет континуираног преиспитивања, ажурирања и унапређивања, неопходно је систематски и континуирано пратити активности свих субјеката одговорних за њену реализацију. Посебна пажња треба да буде усмерена на степен остварености планираних мера, поштовање утврђених рокова и ефекте спроведених активности у области обезбеђења и унапређења квалитета.

Корективне мере и активности треба благовремено да се иницирају и спроводе од стране органа пословођења и продекана Факултета, у складу са уоченим потребама и резултатима евалуације. При томе, значајну улогу у предлагању и обликовању корективних активности има Комисија за обезбеђивање и унапређење квалитета, која кроз свој континуирани рад, редовно прикупљање и анализу података, као и систематско уочавање евентуалних недостатака, обезбеђује свеобухватан преглед стања у реализацији поступака за унапређење рада Факултета и изградњу културе квалитета.

Поред тога, рад осталих комисија које именује Наставно-научно веће такође треба да буде усмерен ка континуираном унапређењу квалитета рада Факултета, у складу са њиховим дефинисаним надлежностима и делокругом рада. Координисано деловање свих комисија и надлежних тела представља важан предуслов за ефикасно спровођење Стратегије обезбеђења квалитета и остваривање дугорочних циљева Факултета у области образовања, научноистраживачког и стручног рада.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 2 И ПРЕПОРУКЕ

Стандард испуњен у целини

Стандарди и поступци за обезбеђивање квалитета обухватају све елементе предвиђене Стандардом 2, који је прописао Национални савет за високо образовање, чиме је обезбеђена њихова потпуна усклађеност са важећим националним оквиром за обезбеђење квалитета у високом образовању. Усвојени стандарди и процедуре јавно су доступни свим заинтересованим странама, што доприноси транспарентности и разумевању система квалитета, али је у наредном периоду потребно њихово интензивније јавно промовисање и систематско упознавање запослених и студената са њиховим значајем и применом.

Такође, неопходно је периодично преиспитивати и унапређивати стандарде и поступке, како би се они континуирано прилагођавали променама у законској регулативи, захтевима образовне праксе, као и савременим тенденцијама у области високог образовања. У том контексту, у наредном периоду потребно је иницирати и спроводити поступке континуираног обезбеђивања и унапређења

квалитета у складу са дефинисаном Политиком и Стратегијом унапређења квалитета Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу. Поред тога, у оквиру докумената који се усвајају и редовно иновирају, неопходно је у потпуности имплементирати одлуке, смернице и препоруке које доноси Центар за унапређење квалитета Универзитета у Нишу, како би се обезбедила усклађеност факултетског система квалитета са универзитетским политикама и обезбедило његово континуирано унапређење у складу са најбољом академском праксом.

Д. Показатељи и прилози за стандард 2

А. Захтевани прилози

Прилог 2.1. Усвојени документ-Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета

Прилог 2.2. Усвојени План рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

Прилог 2.3. (2.3.1-2.3.3) Усвојени годишњи извештаји о раду Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета 2022, 2023, 2024. године

Б. Додатни прилози

Прилог 2.4. Стандарди и поступци-Правилници за унапређење квалитета донети од стране Сената Универзитета у Нишу

Прилог 2.5. Сазив Комисија на Факултету, које је именовало ННВ

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Високошколска установа изграђује организациону структуру за обезбеђење квалитета.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 3

Статутом Факултета постављен је организациони систем, руковођења, управљања и појединих надлежности свих субјеката за обезбеђење и унапређење квалитета. Статутом су дефинисане надлежности Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета. Комисија у свом раду сарађује са Центром за унапређење квалитета на Универзитету у Нишу. Прва Комисија за обезбеђење квалитета формирана је 2007, затим 2008, 2010, 2013, 2017 2020, 2023. и фебруара 2024. године. Комисија у садашњем саставу ради од 24. 10. 2024. године и у свом саставу има представнике наставног особља, ненаставних радника и студената. Комисија је стална Комисија Наставно-научног већа.

Након успешно извршене прве акредитације, Комисија је уложила велике напоре да се сви потребни документи из система квалитета усвоје и да почну у целини да се

примењују те да се на тај начин, омогући функционисање дефинисаног система квалитета. Тако, донети су и обнављани правилници и процедуре као што су Правилник за обезбеђење и унапређење квалитета, Акциони план за остваривање Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета, Правилник за вредновање педагошког рада наставника од стране студената, Правилник о вредновању квалитета НИР-а, Правилник о вредновању квалитета дипломираних студената од стране послодаваца, Процедура за евидентирање присуства на послу, Процедура за истицање докумената на интернет страници Факултета. Истовремено, Комисија је радила и на праћењу квалитета педагошког рада наставника од стране студената, квалитета НИР-а, квалитета дипломираних студената од стране послодаваца, квалитета наставне литературе и квалитета излазних знања од стране дипломираних студената.

На Факултету се у потпуности примењује Правилник о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу, који је донео Сенат Универзитета у Нишу на седници одржаној 27.05.2016. године. Овим Правилником су дефинисани сврхе и циљеви вредновања квалитета, садржај упитника, начини спровођења вредновања, извештавање и прослеђивање резултата вредновања, анализа и примена резултата вредновања, поверљивост информација, временски период чувања информација и праћење спровођења Правилника. Садржај упитника анкета одређен је овим Правилником, а у зависности од циљне групе и стандарда квалитета који се вреднује, дефинисан је садржај пет упитника. То су:

1. Упитник за вредновање квалитета наставног процеса за предмет (за студенте свих нивоа студирања).
2. Упитник за вредновање квалитета студијског програма на високошколској установи (за студенте завршних година основних и мастер академских студија),
3. Упитник за вредновање квалитета студијског програма на високошколској установи (за студенте докторских академских студија),
4. Упитник за вредновање квалитета рада факултета и Универзитета (за наставнике, сараднике и руководиоце стручних служби факултета) и
5. Упитник о квалитету исхода студијског програма (за послодавце).

А.2 Процена стандарда 3

S	Јасно дефинисане надлежности свих субјеката на Факултету, органа управљања, органа пословођења, стручних органа и појединаца на подручју обезбеђивања и унапређења квалитета на Факултету.
W	Недовољно истакнут континуитет у процесу обезбеђења квалитета, што условљава незаинтересованост за функционисање система квалитета уз схватање појединаца да се углавном то ради искључиво због акредитације.
O	Имплементација усвојених докумената из система квалитета омогућава укупно подизање квалитета и унапређење функционисања система одржања квалитета на Факултету у целини.
T	Општа ситуација у високом образовању у Србији и шире у друштву у коме се проблематика образовања и науке не препознаје довољно као важна.

Б. SWOT анализа стандарда 3 и квантитативна оцена следећих елемената:

Факултет је на основу спроведених квантификованих вредновања појединих сегмената рада у пост акредитационом периоду, створио услове да може квантификовати оцене из области система обезбеђења квалитета на следећи начин:

Елементи анализе			Вредности
Надлежности органа управљања	S	Јасно дефинисана надлежност Савета у доношењу нормативних аката.	+++
	W	Савету се не достављају нове иницијативе због пасивности појединих субјеката.	+
	O	Активни однос и иницијатива појединих чланова колектива са великим ентузијазмом.	++
	T	Орган управљања треба да у још већој мери инсистира на имплементацији одредаба из нормативних аката.	++
Надлежности органа пословођења	S	Јасна овлашћења по Статуту и осталим нормативним актима.	+++
	W	Због обимности посла немогућност да се довољно брзо реагује на поједине извештаје.	0
	O	Побољшање ефикасности уз иницијативу установљених тела Универзитета.	+
	T	Потешкоће у реализацији због неспремности појединих чланова колектива да прихвате захтеване активности којима се обезбеђује квалитет рада.	++
Надлежности стручних органа	S	Статутом јасно дефинисане надлежности.	+++
	W	Недовољна спремност појединих наставника да прихвате критеријуме рада примерене реномеу Факултета.	+
	O	Интензивнији рад стручних органа и дефинисање минималних нивоа компетентности за заступање ставова од значаја за Факултет.	++
	T	Недовољна заинтересованост за компетентну припрему за учествовање у раду и доношењу одлука.	+++

Надлежности наставника и сарадника	S	Нормативна процедура за њихов квалитетан развој.	++
	W	Неспремност појединаца за озбиљније промене.	+
	O	Посвећивање веће пажње квалитету резултата рада због напредовања.	++
	T	Недовољна спремност за напоре који доводе до унапређења резултата.	++
Надлежности студената	S	Активно учешће у оцењивању квалитета наставе и студијских програма.	+++
	W	Мала заинтересованост да говоре о квалитету наставе.	++
	O	Боља организованост и информисање студената о свим релевантним питањима.	++
	T	Незаинтересованост најбољих студената за рад Студентског парламента.	++
Постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета	S	Надлежности Комисије су јасно дефинисане.	+++
	W	Неблаговремено и неадекватно реаговање на поједине активности Комисије.	+
	O	Већој мотивисаности и резултатима рада Комисије може да допринесе активнији однос органа Факултета према обавезама из области изградње културе квалитета.	+
	T	Пасивност одређеног броја наставника.	++
Организација и функционисање система обезбеђења квалитета	S	Нормативна акта су јасно дефинисана.	+++
	W	Недовољна спремност за опсежније промене и континуалну изградњу културе квалитета.	+
	O	Инсистирање на самосвести учесника на унапређењу квалитета.	++
	T	Смањење мотивисаности активних наставника од борбе за унапређење квалитета.	+
Доношење корективних и превентивних мера	S	Уз сваку анализу иде предлог мера који усваја Наставно-научно веће.	++
	W	У неким случајевима провера реализације корективних мера.	+
	O	Сталне промене у окружењу могу да иницирају промене на Факултету.	++
	T	Недовољно одговоран однос појединих радника према обавезама.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3:

Факултет је својим Статутом јасно дефинисао надлежности Комисије за обезбеђење квалитета, нормативним актима прописао обавезне активности које омогућују функционисање система квалитета, чиме је створио нормативне услове за обезбеђење и унапређење квалитета. Ради спровођења донетих нормативних аката, потребно је да се одмах након предаје материјала за акредитацију започну активности на дефинисању новог акционог плана за спровођење Стратегије обезбеђења квалитета, и континуирано надгледа спровођење свих активности уз јавна упозорења органима, који на адекватан начин у спровођењу Стратегије обезбеђења квалитета треба да дају адекватан допринос. Чињеница је, да после успешно урађене акредитације на Факултету долази до опуштања, а како је руководство Факултета оптерећено многобројним другим обавезама остали стручни органи би требало да иницирају нове акције, које доводе до обезбеђења и побољшања квалитета у складу са усвојеним нормативним актима, дефинисањем смерница Акционог плана и потребних процедура.

У наредном периоду потребно је да, поред Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету и Комисије за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама на Грађевинско-архитектонском факултету, и остали стручни органи, као и само руководство Факултета, имају још активнију улогу у иницирању и обезбеђивању функционисања свих елемената дефинисаних у складу са Акционим планом. Именовање комисија за обезбеђење и унапређење квалитета 17. 01. 2020. године изведено је тако да је обезбеђен континуитет сталних побољшања у свим областима деловања Факултета, што добија на значају и чињеницом да следи период припреме документације за добијање поновне акредитације.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 3 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Факултет је усвојио сва нормативна акта која омогућавају функционисање система квалитета према Стандардима које је дефинисао Национални савет за високо образовање. И поред заиста озбиљних постигнутих резултата свакако да је веома корисно да у наредном периоду, поред Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета и Комисије за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама, и само руководство, као и остали субјекти Факултета имају активнији однос у покретању акција за унапређење нормативних аката из области система квалитета, чиме би могао да се унапреди систем управљања квалитета.

Д. Показатељи и прилози за стандард 3

А. Захтевани прилози

Прилог 3.1. Формално успостављено тело (комисија) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи (извод из Статута) и опис рада (до 100 речи).

Прилог 3.1.1 Одлуке ННВ о именовању ком за обезбеђење квалитета-континуитет

Прилог 3.2. Списак свих анкета

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и усвајању корективних и превентивних мера

Стандард 4: Квалитет студијског програма

Квалитет студијског програма обезбеђује се кроз праћење и проверу његових циљева, структуре, радног оптерећења студената, као и кроз осавремењивање садржаја и стално прикупљање информација о квалитету програма од одговарајућих друштвених институција.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 4

Факултет је као високошколска установа акредитован у складу са Законом о високом образовању ("Службени гласник РС" бр. 67/2021 и 76/2023), Правилником о стандардима и поступку за акредитацију високошколских установа и студијских програма ("Службени гласник РС" 13/19-104) и принципима Болоњског процеса (Одлука о акредитацији високошколске установе, бр. 612-00-694/2008-04 од 9.1.2009 и 612-00-00050/2014-04 од 04. 04. 2014. године).

- **Реализација наставе на основним и дипломским академским студијама - Акредитација 2008. године**

Факултет је 2009. године (Уверења о акредитацији студијских програма на основним и дипломским академским студијама, бр. 612-00-694/2008-04 од 9.1.2009., односно од 11. 9. 2009. за студијски програм докторских студија – Грађевинарство и од 18. 09. 2009. за студијски програм докторских студија – Архитектура) био акредитован на основним, дипломским и докторским студијама за следеће студијске програме из области архитектуре и грађевинарства: 1) Студијски програм *Архитектура; основне академске студије* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 300 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе; 2) Студијски програм *Грађевинарство; основне академске студије* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 240 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе; 3) Студијски програм *Грађевинарство – хидротехника; дипломске академске студије* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 32 студента уписаних у прву годину студија у

седишту установе; 4) Студијски програм *Грађевинарство – конструкције; дипломске академске студије* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 32 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе; 5) Студијски програм *Грађевинарство – саобраћајнице; дипломске академске студије* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 32 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе; 6) Студијски програм *докторских студија - Архитектура* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 5 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе; и 7) Студијски програм *докторских студија - Грађевинарство* у оквиру поља техничко-технолошких наука, за 5 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. Студијски програми су садржали све елементе које је *Закон о високом образовању* прописао, и били у складу са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције након дипломирања у највећој мери били усаглашени.

Примена основних академских студијских програма, касније праћена одређеним изменама и допунама, почела је академске 2005/2006. године, а дипломских академских – мастер студијских програма 2008/2009. године. На студијским програмима из области грађевинарства настава се одвија у континуитету до данас кроз два нивоа студија - основне и дипломске академске студије, док се у области архитектуре, у складу са акредитацијом из 2014. године, уместо то тада акредитованих основних и дипломских академских студија, од академске 2015/2016. године отпочело са применом Студијског програма интегрисаних академских студија Архитектура. Реализација докторских студија из обе области, Грађевинарства и Архитектуре, почела је 2009. године, и у континуитету се реализује до данас.

Факултет је 2011. године ушао у процес измена и допуна основних и академских студијских програма у складу са *Законом о високом образовању* и по процедури која је дефинисана Правилником о доношењу студијског програма.

Сви програми који су ушли у процес измена и допуна прошли су предвиђену процедуру и одобрени су од стране Сената Универзитета у Нишу следећим одлукама: Одлука о изменама и допунама студијског програма основних академских студија Архитектура, СЛУ бр.8/16-01-004/11-005 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма основних академских студија Грађевинарство, СЛУ бр.8/16-01-004/11-004 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Грађевинарство – Саобраћајнице, СЛУ бр.8/16-01-004/11-008 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Грађевинарство – Конструкције, СЛУ бр.8/16-01-004/11-006 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Грађевинарство – Хидротехника, СЛУ бр.8/16-01-004/11-007 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Архитектура – пројектовање, СЛУ бр.8/16-01-004/11-009 од 7.6.2011.; Одлука о изменама и допунама студијског програма дипломских академских студија Архитектонско – конструктивни студијски програм, СЛУ бр.8/16-

01-004/11-010 од 7.6.2011. Њихова примена је почела академске 2011/2012.године. Студијски програми су садржали све елементе које *Закон о високом образовању* прописује и били су у складу са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције дипломираних студената биле усаглашене у највећој мери.

- **Реализација наставе на основним и дипломским академским студијама до и након измена и допуна студијских програма 2009. године**

Факултет је до измена и допуна студијских програма на нивоу основних академских студија, до којих је дошло 2009. године, реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура*, у трајању од 3 школске године (6 семестра) у обиму од 180 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: инжењер архитектуре – бечелор; и 2) Студијски програм *Грађевинарство*, у трајању од 3 школске године (6 семестра) у обиму од 180 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: инжењер грађевинарства – бечелор.

Након усвајања измена и допуна студијских програма 2009. године, Факултет је на нивоу основних академских студија реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура*, у трајању од 4 школске године (8 семестра), у обиму од 240 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре; и 2) Студијски програм *Грађевинарство*, у трајању од 4 школске године (8 семестра), у обиму од 240 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер грађевинарства.

Факултет је до измена и допуна студијских програма на нивоу дипломских академских студија, до којих је дошло 2009. године, реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектонско пројектантски*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре – мастер; 2) Студијски програм *Архитектонско конструктивни*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер архитектуре – мастер; 3) Студијски програм *Грађевинарство – хидротехника*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер грађевинарства – мастер; 4) Студијски програм *Грађевинарство – конструкције*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер грађевинарства – мастер; и 5) Студијски програм *Грађевинарство – саобраћајнице*, у трајању од 2 школске године (4 семестра) у обиму од 120 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер грађевинарства – мастер. Након усвајања измена и допуна студијских програма, до којих је дошло 2009. године,

Факултет је на нивоу дипломских академских студија реализовао наставу у оквиру следећих студијских програма: 1) Студијски програм *Архитектура- пројектантски*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер архитектуре; 2) Студијски програм *Архитектонско – конструктивни*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер архитектуре; 3) Студијски програм *Грађевинарство – хидротехника*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер грађевинарства; 4) Студијски програм *Грађевинарство – конструкције*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер грађевинарства; и 5) Студијски програм *Грађевинарство – саобраћајнице*, у трајању од 1 школске године (2 семестра) у обиму од 60 ЕСПБ. Стручни назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер грађевинарства.

- **Реализација наставе на основним и дипломским академским студијама - Акредитација 2014. године**

Факултет је од 2014. био године акредитован за следеће студијске програме: 1) Студијски програм основних академских студија Грађевинарство (ОАС Грађевинарство), за 180 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе. (Одлука о доношењу студијског програма основних академских студија под називом "Грађевинарство", СНУ бр. 8/16-01-008/13-012 од 25.11.2013.); 2) Студијски програм мастер академских студија Грађевинарство (МАС Грађевинарство), за 96 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе (Одлука о доношењу студијског програма мастер академских студија под називом "Грађевинарство", СНУ бр. 8/16-01-008/13-015 од 25.11.2013.); 3) Студијски програм интегрисаних академских студија Архитектура (ИАС Архитектура), за 180 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе (Одлука о доношењу студијског програма интегрисаних студија под називом "Архитектура", СНУ бр. 8/16-01-008/13-014 од 25.11.2013.); 4) Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија под називом "Архитектура", СНУ бр. 8/16-01-008/13-018 од 25.11.2013.); 5) Студијски програм докторских академских студија Материјали и конструкције (ДАС Материјали и конструкције), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија под називом "Материјали и конструкције", СНУ бр. 8/16-01-008/13-016 од 25.11.2013.); 6) Студијски програм докторских академских студија Хидроинформатика (ДАС Хидроинформатика), на српском и енглеском језику, за 10 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе (Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија под називом "Хидроинформатика", СНУ бр. 8/16-01-008/13-017 од 25.11.2013.)

Студијски програми су садржали све елементе које *Закон о високом образовању* прописује и били су у складу са Стандардима које је прописао Национални савет за високо образовање, тако да су исходи учења и очекиване компетенције дипломираних студената биле усаглашене у највећој мери.

- **Реализација наставе на основним, дипломским и докторским академским студијама на основу АКТУЕЛНЕ АКРЕДИТАЦИЈЕ - Акредитација 2020. године**

У последњем циклусу акредитације, факултет је од 2020. године акредитован за следеће студијске програме:

- Студијски програм **основних академских студија - Грађевинарство** (ОАС Грађевинарство), за 120 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма основних академских студија – Грађевинарство бр. 612-00-00208/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)
- Студијски програм **основних академских студија – Управљање пројектима у градитељству** (ОАС Управљање пројектима у градитељству), за 60 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма основних академских студија - Управљање пројектима у градитељству бр. 612-00-00209/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)
- Студијски програм **мастер академских студија - Грађевинарство** (МАС Грађевинарство), за 96 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма мастер академских студија - Грађевинарство бр. 612-00-00206/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)
- Студијски програм **мастер академских студија – Управљање пројектима у градитељству** (МАС Управљање пројектима у градитељству), за 16 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма мастер академских студија - Управљање пројектима у градитељству бр. 612-00-00207/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)
- Студијски програм **интегрисаних академских студија - Архитектура** (ИАС Архитектура), за 180 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе.

(Одлука о доношењу студијског програма интегрисаних академских студија – Архитектура бр. 612-00-00205/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)

- Студијски програм **мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа** (МАС ИМПП), за 16 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе
(Уверење о акредитацији студијског програма мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа бр. 612-00-00161/8/2018-03 од 10. 09. 2019. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)
- Студијски програм **докторских академских студија Архитектура** (ДАС Архитектура), за 5 студента уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија Архитектура бр. 612-00-00203/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године, Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета,)
- Студијски програм **докторских академских студија Грађевинарство**, за 10 студената уписаних у прву годину студија у седишту установе.
(Одлука о доношењу студијског програма докторских академских студија Грађевинарство бр. 612-00-00204/4/2020-03 од 21. 04. 2021. године Република Србија - Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета)

A.1.1 Основне академске студије (ОАС)

Поље: Техничко- технолошке науке

Након последњег циклуса акредитације Факултет реализује наставу на нивоу **основних академских студија** у оквиру два **студијска програма**: 1) студијски програм основних академских студија Грађевинарство (ОАС Грађевинарство), и 2) студијски програм основних академских студија Управљање пројектима у градитељству.

- **ОАС ГРАЂЕВИНАРСТВО**

Студијски програм основних академских студија Грађевинарство (ОАС Грађевинарство) је у трајању од 4 школске године (8 семестра), у обиму од 240 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер грађевинарства.

Структура студијског програма

- а. Назив студијског програма је Основне академске студије Грађевинарство. Циљ студијског програма је да студенти постигну академске вештине из области Грађевинарства. То укључује и развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије.
- б. Врста студија су основне академске студије. Исход студијског програма је образовање грађевинских инжењера, способних да реализују сложене пројекте и одговоре савременим потребама друштва у складу са принципима одрживог развоја. Дипломирани инжењери грађевинарства по завршетку овог студијског програма стичу и сва потребна знања и компетенције за рад на у области грађевинарства и ван граница наше земље, у оквиру европског и светског тржишта.
- в. По завршетку студија стиче се стручни назив: Дипломирани инжењер грађевинарства.
- г. Услов за упис у прву годину основних академских студија грађевинарства је завршена средња школа у трајању од четири године и положен пријемни испит.
- ђ. Листа обавезних и изборних предмета, са оквирним садржајем садржана је у књизи предмета која се може наћи на сајту факултета.
- е. У оквиру овог студијског програма настава се изводи кроз предавања и вежбе. На предавањима се, уз неопходна објашњења, излаже предвиђено градиво. На вежбама, које прате предавања, дају се додатна објашњења и излажу примери који илуструју градиво, уз решавање конкретних задатака. Вежбе могу бити аудиторне, лабораторијске, рачунарске или рачунске. Програмом је предвиђена и обавезна стручна пракса коју студенти треба да обаве у изабраној грађевинској организацији, а на крају овог студијског програма студент ради дипломски рад.
- ж. Сваки од предмета има исказану бодовну вредност у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ).
- з. Бодовна вредност завршног рада на основним академским студијама је 6 ЕСПБ бодова, чему претходи Предмет завршног рада са 8 ЕСПБ.
- и. Предуслови за упис појединих предмета или групе предмета дефинисани су у спецификацијама предмета.
- ј. Студијски програм садржи четири изборна модула: конструкције, хидротехника, саобраћајнице и зградарство, од којих се студент опредељује за један од њих од четвртог семестра. Прва три семестра садрже четири изборна поља, а у сваком од њих студент бира један од понуђена два предмета који су предложени за дато изборно поље. У оквиру изборних модула студенту су понуђена три изборна поља за предмете и једно изборно поље предвиђено за области за дипломски рад.
- к. Начин избора предмета из других студијских програма на истом или другом универзитету као и услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија дефинисан је Правилником о мобилности студената и академском признавању периода мобилности Универзитета у Нишу.

Сврха студијског програма

Сврха овог студијског програма је стицање образовања за професију дипломираног инжењера грађевинарства у складу са потребама и захтевима друштва у нашој земљи. Дипломирани инжењери грађевинарства по завршетку овог студијског програма стичу и сва потребна знања и компетенције за рад на у области грађевинарства и ван граница наше земље, у оквиру европског и светског тржишта. Сви релевантни подаци о студијском програму јавно су доступни преко интернет странице и релевантних публикација факултета.

Студенти који се одлуче за наставак академских студија на вишим нивоима добијају овим програмом довољно чврсту основу за успешно праћење сложенијих дисциплина на напредним курсевима.

У оквиру овог студијског програма студенти се након завршеног 3. семестра опредељују за одговарајући модул.

На модулу Конструкције, заступљени су предмети који својом стручном тематиком студентима омогућавају да стекну теоретске основе и практична знања из грађевинске струке уопште, а посебно из области конструкција и материјала. Циљ теоретских основа је да се студентима омогући јасно разумевање проблема и начина на које се дошло до различитих инжењерских поступака и метода за решавање практичних проблема.

Крајњи циљ је да се образују инжењери способни за разумевање и решавање проблема из области конструкција и материјала и применом расположивих инжењерских метода као и пројектовање и извођење објеката високоградње и пратећих објеката.

На модулу Хидротехника, студентима се пружа образовање у области хидротехнике кроз низ базних и примењених предмета из подобласти. По завршетку програма основних академских студија студент стиче компетенције за пројектовање и извођење хидротехничких објеката и хидротехничке инфраструктуре мањег капацитета.

На модулу Саобраћајнице, стиче се оспособљавање студената за извођење објеката инфраструктуре у области ванградских путева, градских саобраћајница, железница и аеродрома, као и анализе и прогнозе саобраћајних токова и планирање различитих видова саобраћајних инфраструктурних система. Осим саобраћајница, студијски програм обухвата и друге аспекте грађевинске струке са нагласком на пројектовање и извођење следећих грађевинских конструкција: мање сложених земљаних објеката, потпорних зидова и пропуста, уређење терена и слободних површина, мање сложених објеката високоградње; мање сложених темељних конструкција објеката високоградње; унутрашњих инсталација, секундарне мреже и прикључака водовода и канализације;

На модулу Зградарство, студенти се оспособљавају за пројектовање и извођење објеката високоградње, као и њихову реконструкцију и санацију.

Дипломирани студенти овог нивоа студија су оспособљени за примену стеченог знања, компетентни су да решавају проблеме из грађевинске праксе, као и да наставе даље

школовање у случају да се за то одреде. По дипломирању студенти стичу способност за развијање комуникационих спретности за сарадњу и тимски рад, као и за стицање сазнања, одговорности и професионалне етике.

Завршетком основних академских студија, студент поседује основна знања потребна за разумевање процеса грађења и пројектовања грађевинских објеката, стиче способност за: комуникацију и размену информација и идеја о проблемима везаним за грађевинску струку, примену стеченог знања, да користи и да се придржава закона, стандарда и норми.

По завршетку овог студијског програма, студент може да доноси одлуке при решавању сложених инжењерских задатака везаних за прорачун и димензионисање грађевинских конструкција, конструкција у хидротехници, саобраћајница, као и задатке у вези са конструкцијама зграда. Такође може да критички процењује аргументе и претпоставке и решава инжењерске проблеме на креативан начин.

Циљеви студијског програма

Циљ овог студијског програма је постизање компетенција и академских вештина везаних за област Грађевинарства. Студенти би кроз овај програм ефикасно и квалитетно савладали научне темеље грађевинске струке. То укључује и развој креативних способности разматрања проблема, развој критичког мишљења и способности за тимски рад неопходних за обављање делатности у грађевинској струци.

Циљ програма је образовање стручњака који поседују основно знање из области Грађевинарства везано за пројектовање, грађење и санирање објеката. Развијање свести за потребом перманентног образовања и усавршавања је такође један од циљева овог студијског програма. Код студената се очекује развој професионалне етике и оспособљавање за употребу рачунарских алата за израду докумената, презентација, спровођење прорачуна и симулација.

Стечена знања по завршетку овог студијског програма треба да омогуће запошљавање и успешан рад на стручним пословима у грађевинској привреди, или да обезбеде основу за успешан наставак даљег стручног и научног усавршавања у случају да се студенти одреде за наставак студија.

У оквиру овог студијског програма постоје три модула.

Модул Конструкције, чији је основни циљ стварање инжењера који поседује опште академско образовање, познавање теоријско-методолошких области као и поуздана знања из научно стручних области конструкција и материјала, као и, у нешто мањој мери, хидротехнике и саобраћајног инжењерства. Студенти треба да стекну теоретске основе и практична знања из грађевинске струке уопште, а посебно из области конструкција и материјала. Циљ теоретских основа је да се студентима омогући јасно разумевање проблема и начина на које се дошло до различитих инжењерских поступака и метода за решавање практичних проблема. Крајњи циљ је образовање инжењера који ће бити способни за разумевање и решавање проблема из области конструкција и материјала.

Модул Хидротехника има за циљ да обезбеди широко опште образовање из области грађевинског инжењерства, као и специјализовано инжењерско образовање у области хидротехнике и водног инжењерства околине.

Модул Саобраћајнице има за циљ да студенти стекну основни ниво стручног и научног знања из области пројектовања и извођења саобраћајница. Осим саобраћајница, студијски програм обухвата и друге аспекте грађевинске струке са нагласком на пројектовање и извођење следећих грађевинских конструкција: мање сложених земљаних објеката, потпорних зидова и пропуста, уређење терена и слободних површина, мање сложених објеката високоградње; мање сложених темељних конструкција објеката високоградње; унутрашњих инсталација, секундарне мреже и прикључака водовода и канализације; израда пројеката конструкција једноставнијих индивидуалних објеката мање спратности и површине.

Модул Зградарство, има основни циљ стварање инжењера који поседује опште знање о пројектовању и извођењу објеката високоградње, као израде архитектонских пројеката мање спратности.

Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма Основне академске студије - Грађевинарство студент стиче компетенције специфичне за област грађевинарства које су у функцији препознавања и решавања практичних проблема и ефикасног обављања постављених задатака.

Студент развија следеће опште способности:

- поседује високо специјализована теоријска и практична знања потребна за разумевање процеса пројектовања у грађевинарству примењива на различите типове конструкција;
- научи да се придржава закона, стандарда и моралних и етичких норми струке;
- може самостално да планира и реализује постављене задатке и доноси одлуке при извођењу објеката различите намене на основу реално процењених и исправно селектованих информација, претпоставки, аргумената и анализа;
- оспособљен је да прати, прихвата и примени актуелне резултате научно-техничког прогреса и методе рада;
- има способност интегрисања знања у циљу решавања комплексних проблема струке;
- стиче способност за тимски рад, комуникацију, интеракцију и сарадњу са стручњацима из своје и других професија, као и са чиниоцима из различитих друштвених група;
- примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за решавање задатака;
- поседује адекватна знања за прикупљање и критичко вредновање информација и идеја, као и њихову размену, са стручњацима из своје струке и из других области;

- овладава информационо-комуникационим технологијама;
- показује морални и етички став у обављању професионалних задатака.

• ОАС УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТИМА У ГРАДИТЕЉСТВУ

Студијски програм основних академских студија Управљање пројектима у градитељству (ОАС Управљање пројектима у градитељству) је у трајању од 4 школске године (8 семестра), у обиму од 240 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком ових студија је: Дипломирани инжењер менаџмента.

Структура студијског програма

Студијски програм Основних академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ је нови студијски програм који се, заједно са истоименим програмом Мастер академских студија, предлаже за извођење на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу у оквиру ERASMUS+ SWARM пројекта (597888-EPP-1-2018-1-RS-ERPKA2-SBHE-JP), у складу са потребама друштва, а у контексту савремених тенденција техничко-технолошког напретка и нових трендова у пројектовању и градитељској делатности.

Предложени студијски програм садржи елементе утврђене Законом о високом образовању: назив и циљеве студијског програма, врсту студија и исход процеса учења, академски назив, услове за упис, листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем, начин и потребно време за извођење студија, бодовну вредност предмета и завршног рада исказану ЕСПБ бодовима, предуслове за упис предмета, начин избора предмета из других студијских програма, као и услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија. Структура студијског програма усклађена је са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања.

Трајање основних академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ је четири школске године у обиму од 60 ЕСПБ бодова. Академски назив који се стиче је дипломирани инжењер менаџмента.

Студијски програм се реализује кроз:

- обавезне предмете, који обухватају основна знања која студент треба да савлада;
- изборне предмете, којима студент ближе профилише своје образовање;
- стручну праксу, у шестом семестру (практичан рад у одговарајућим привредним друштвима и јавним установама);
- истраживања у оквиру предмета завршног рада, у осмом семестру (у циљу продубљеног разумевања проблема теме којом се завршни рад бави);
- дипломски рад, који студент реализује у осмом семестру (израда и одбрана дипломског рада, као наставак истраживања у оквиру предмета завршног рада, који представља решење проблема).

Настава се изводи кроз предавања, вежбе и студијски истраживачки рад. Током наставног процеса, студент се упућује на самосталан истраживачки рад, и потенцира се његово лично укључивање у наставни процес. На предавањима се, уз коришћење одговарајућих дидактичких средстава, излаже предвиђено градиво, али се том приликом студентима указује и на истраживачке трендове у изабраној области. На вежбама, које прате предавања, студенти се кроз рад на конкретним пројектним задацима или истраживачким темама баве предметном облашћу, долазећи тако у најнепосреднији контакт са материјом која се излаже. Вежбе могу бити аудиторне, лабораторијске, рачунске или рачунарске, и темеље се на интеракцији предавача и студената и успостављању динамичног и креативног окружења кроз које се пројекти и реализују.

Обавезе студената на вежбама могу обухватити и израду семинарских радова, пројектних задатака, семестралних задатака и графичких радова, у складу са потребама предмета, при чему се свака активност студената током наставног процеса прати и вреднује према правилима која су усвојена на нивоу Факултета. Број освојених бодова исказује се према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Сваки предмет носи одређени број ЕСПБ, а целокупне студије се сматрају завршеним када студент испуни све обавезе прописане студијским програмом и при томе сакупи 240 ЕСПБ.

Студенти стичу право на израду дипломског рада полагањем свих предвиђених испита. Број бодова којим се исказује дипломски рад је 6 ЕСПБ и он улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија. Општим актом Факултета ближе се уређује поступак пријаве, оцене и одбране дипломског рада.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма основних академских студија „Управљање пројектима у градителству“ је образовање дипломираног инжењера менаџмента, новог профила менаџера способних да компетентно комбинују инжењерске и организационе вештине за рад у складу са потребама друштва и за даље академско усавршавање у складу са савременим захтевима управљања пројектима. Нове технике, смењивање улога, комплексна логистика и глобализација само су неки од фактора који утичу на управљање пројектима у грађевинској индустрији.

Студијски програм је конципиран тако да обезбеђује стицање компетенција и развој академских вештина из области менаџмента у грађевинарству (инжењерског менаџмента), која представља специјализовану дисциплину савременог менаџмента и бави се управљањем грађевинским пројектима у циљу побољшања ефикасности њихове реализације применом знања, вештина и алата ради остваривања пројектних циљева и очекивања кључних учесника пројекта.

Имајући у виду савремене токове развоја грађевинског инжењерства и нове трендове у пројектовању и градителској делатности, инициране актуелним техничко-технолошким напретком с једне и еколошким аспектима са друге стране, а самим тим и

све сложеније пројекте и пројектно-стручне тимове који попримају карактер мултидисциплинарних, и с тим у вези и пратеће ризике у погледу поштовања временског оквира за израду пројеката, извођења грађевинских радова, као и оптималног коришћења људских, материјалних, техничких и финансијских ресурса, компетенције стручњака овог профила су препознате као друштвено оправдане и корисне. Оне се, глобално узевши, огледају кроз управљање детаљном организацијом и имплементацијом стратешких активности, координирање рада носилаца реализације, као и дефинисање и праћење временског оквира за реализацију пројеката, коришћења неопходних средстава и индикатора учинка, чиме се у знатној мери доприноси ефикасности у реализацији пројеката грађевинске индустрије, а тиме и ефикасном функционисању друштва у целини.

Научне дисциплине и стручни предмети на овом нивоу студија омогућавају студентима овладавање специфичним теоријским знањима и апликативним вештинама у управљању пројектима, развој критичког мишљења, способности за тимски рад и кооперативност, док разноврсност изборних предмета подстиче како самосталност и креативност у креирању студија, тако и иновативне и мултидисциплинарне приступе управљању пројектима. Студијски програм основних академских студија пружа могућности за стицање базичних компетенција научноистраживачког рада, те развој стручне и методолошке културе за наставак образовања на мастер и докторским студијама.

Циљеви студијског програма

Основни циљ студијског програма основних академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ јесте оспособљавање студената за примену научних и стручних достигнућа (стицање компетенција и академских вештина) у области управљања пројектима у грађевинској индустрији. Циљ је да се омогући студентима развој креативних способности разматрања проблема и способност самосталности критичког мишљења, развијање способности за тимски рад, кооперативности и овладавање специфичним теоријским, али и апликативним вештинама у области инжењерског управљања пројектима. Посебни циљеви студијског програма су стицање неопходних знања и вештина за:

- примену и развој концепта интегрисаног управљања пројектима;
- примену правних прописа и процедура у области грађевинских и архитектонских услуга, као и примену економских принципа који воде ка доношењу рационалних пословних одлука;
- примену концепта ефикасног управљања и реализације грађевинских пројеката, актуелних услова и начина финансирања пројеката и наплате изведених радова, као и принципа савременог управљања грађевинским предузећима;
- стручно управљање техничким системима некретнина и управљање имовином за време животног циклуса некретнине;
- управљање пројектима у контексту унапређења квалитета живљења (енергетска ефикасност), очувања животне средине (зелена градња) и одрживог развоја;

- примену савремених приступа у управљању организацијом грађевинских радова и новим технологијама грађења;
- управљање људским, техничким, материјалним и финансијским ресурсима;
- примену метода операционих истраживања у грађевинарству;
- управљање пројектима у БИМ (Building Information Modeling) софтверском окружењу;
- управљање ризицима од природних катастрофа;
- израду стратешких и тактичких планова за интервенције и спасавање у ванредним ситуацијама и управљање ванредним ситуацијама;
- примену кључних елемената управљања и планских механизма генерисања новог модела града који се заснива на принципима просторне, друштвене, економске и еколошке одрживости, у складу са урбанистичком и просторно планерском регулативом;
- примену кључних елемената управљања, планских модела и механизма генерисања регионалног развоја у условима савремених процеса глобализације, рапидне урбанизације, индустријализације и климатских промена;
- иновационе активности и тимски рад у управљању пројектима;
- перманентно образовање и развој система знања у области управљања пројектима;
- за комуникацију са стручном и широм јавношћу.

Компетенције дипломираних студената

Завршетком студијског програма основних академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ студенти стичу компетенције за примену научних и стручних достигнућа у области управљања пројектима у грађевинској индустрији. По завршетку студијског програма студенти стичу опште способности за:

- идентификацију и анализу проблема у области управљања пројектима;
- предвиђање последица и решења;
- решавање комплексних мултидисциплинарних проблема;
- критичко мишљење и стратешко мишљење;
- комуникацију са непосредним и ширим окружењем;
- креативност и иницијативност;
- праћење развоја технологије и унапређивање својих знања;
- рад у тиму састављеном од стручњака различитих профила (мултидисциплинарном тиму);
- развој професионалне етике и стручне одговорности.

Студент по завршетку студијског програма стиче предметно-специфичне способности, односно професионалну компетенцију за:

- осмишљавање стратегија и развој методологија управљања пројектима;
- оптимизацију и управљање расположивим ресурсима у систему управљања пројектима уз промовисање и примену принципа одрживог развоја;
- примену метода, процедура и процеса идентификације ризика;

- обраду статистичких података у циљу дефинисања и доношења одговарајућих закључака;
- интегрисано управљање ризицима од природних катастрофа и механизмима заштите у ванредним ситуацијама;
- примењивање информационо-комуникационих технологија у управљању пројектима.

A.1.2 Студијски програми дипломских академских студија - мастер (МАС)

Поље: Техничко-технолошке науке

Након последње акредитације Факултет реализује наставу на нивоу **дипломских академских студија** у оквиру **три студијска програма**: 1) студијски програм мастер академских студија Грађевинарство (ОАС Грађевинарство); 2) студијски програм мастер академских студија Управљање пројектима у градитељству; и 3) студијски програм мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа.

• МАС ГРАЂЕВИНАРСТВО

Студијски програм мастер академских студија Грађевинарство (МАС Грађевинарство) је у трајању од 1 школске године (2 семестра), у обиму од 60 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер грађевинарства

Структура студијског програма

Студијски програм мастер академских студија Грађевинарство, у себи инкорпорира четири изборна модула: Конструкције, Хидротехника, Саобраћајнице и Зградарство. Овај студијски програм се кроз интегрални приступ бави питањима пројектовања и грађења, оспособљавајући студенте за рад у различитим сферама струке. Академски назив који се стиче је мастер инжењер грађевинарства.

Услови за упис на студијски програм су завршене основне студије са најмање 240 ЕСПБ под условима дефинисаним одговарајућим актом Факултета. Редослед кандидата за упис у прву годину мастер академских студија утврђује се на основу опште просечне оцене остварене на основним академским студијама. Општим актом Факултета могу се прописати и друга мерила за утврђивање редоследа кандидата за упис у прву годину мастер академских студија.

Предуслови за упис појединих предмета или групе предмета, као и начин избора предмета из других студијских програма дефинисани су у спецификацијама предмета.

Студијски програм се реализује кроз:

- обавезне предмете, који обухватају основна знања која студент треба да савлада;
- изборне предмете, којима студент ближе профилише своје образовање;
- стручну праксу, у другом семестру (практичан рад у одговарајућим привредним

друштвима и јавним установама);

- истраживања у оквиру предмета мастер рада, у другом семестру (у циљу продубљеног разумевања проблема теме којом се мастер рад бави);
- мастер рад, који студент реализује у другом семестру (израда и одбрана мастер рада, као наставак истраживања у оквиру предмета завршног рада, који представља решење проблема).

Настава се изводи кроз предавања, вежбе и студијски истраживачки рад. Током наставног процеса, студент се упућује на самосталан истраживачки рад, и потенцира се његово лично укључивање у наставни процес. На предавањима се, уз коришћење одговарајућих дидактичких средстава, излаже предвиђено градиво, али се том приликом студентима указује и на истраживачке трендове у изабраној области. На вежбама, које прате предавања, студенти се кроз рад на конкретним пројектним задацима, или истраживачким темама баве предметном облашћу, долазећи тако у најнепосреднији контакт са материјом која се излаже. Вежбе могу бити аудиторне, лабораторијске, рачунарске или рачунске, и темеље се на интеракцији предавача и студената, успостављању динамичног и креативног окружења кроз које се пројекти и реализују.

Обавезе студената на вежбама могу обухватити и израду семинарских радова, есеја, пројектних задатака, семестралних и графичких радова, у складу са потребама предмета, при чему се свака активност студената током наставног процеса прати и вреднује према правилима која су усвојена на нивоу Факултета. Број освојених бодова исказује се према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Сваки предмет носи одређени број ЕСПБ, а целокупне студије се сматрају завршеним када студент испуни све обавезе прописане студијским програмом и при томе сакупи 60 ЕСПБ.

Студенти стичу право на израду мастер рада полагањем свих предвиђених испита.

Број бодова којим се исказује мастер рад је 15 ЕСПБ, и улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

Општим актом Факултета ближе се уређује поступак пријаве, оцене и одбране мастер рада.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма је образовање студената за професију мастер инжењера грађевинарства у складу са потребама друштва.

Овај студијски програм конципиран је тако да обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне. Грађевинско-архитектонски факултет је дефинисао задатке и циљеве ради образовања високо компетентних кадрова из области грађевинарства и архитектуре у домаћим, али и европским и светским оквирима.

Исход процеса учења је знање које студентима омогућава коришћење стручне литературе, примену знања за решавање проблема које се јављају у професији и

омогућавање, у случају да се студенти за то одреде, наставак студија на специјалистичким или докторским студијама.

Студијски програм мастер академских студија пружа могућности за стицање базичних компетенција научноистраживачког рада, те развој стручне и методолошке културе за наставак образовања на докторским студијама.

Циљ студијског програма

Циљ студијског програма је постизање компетенција и академских вештина из области грађевинарства. То, поред осталог укључује и развој креативних способности и способност критичког мишљења, развијање склоности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије.

Основни циљ студијског програма је да се образује стручњак који поседује довољно конзистентног и употребљивог знања из пројектовања, санације и грађења објеката које може да примени у пракси и константно надграђује сопственим практичним искуством.

Један од посебних циљева, који је у складу са циљевима образовања стручњака на Факултету је развијање свести код студената за потребом перманентног образовања, развоја друштва у целини и заштите животне средине.

Циљ студијског програма је и упознавање студената са изазовима и предностима тимског рада, јер је професионално бављење грађевинском делатношћу конципирано као тимско и мултидисциплинарно.

Поред тога, студенти кроз наставни процес развијају способности за саопштавање и кохерентно излагање својих идеја, пројектантског концепта, резултата истраживачког рада, унапређујући на тај начин своје способности за комуникацију са стручном и широм јавношћу.

Компетенције дипломираних студената

Свршени студенти мастер академских студија компетентни су да решавају реалне проблеме из праксе као и да наставе школовање уколико се за то одреде. Такође, квалификовани су да стекну звање одговорног пројектанта из одговарајуће области, након што испуне захтеве које прописује Инжењерска комора Србије.

Квалификације које означавају завршетак мастер академских студија стичу студенти:

- који су показали знање и разумевање које допуњује знање стечено на основним академским студијама и представља основу за развијање критичког мишљења и примену знања;
- који су у стању да примене знање у решавању проблема у новом или непознатом окружењу у ширим или мултидисциплинарним областима унутар образовно-научног односно поља студија;
- који имају способност да интегришу знање, решавају сложене проблеме и да расуђују на основу доступних информација које садрже промишљања о

друштвеним и етичким одговорностима повезаним са применом њиховог знања и судова;

- који су у стању да на јасан и недвосмислен начин пренесу знање и начин закључивања стручној и широј јавности;
- који поседују способност да наставе студије на начин који ће самостално изабрати.

Када је реч о специфичним способностима студента, савладавањем студијског програма академских мастер студија студент стиче темељно познавање и разумевање свих дисциплина одабраног модула, као и способност решавања конкретних проблема уз употребу научних метода и поступака. Након завршетка мастер студија студенти су способни да на одговарајући начин напишу и презентују резултате свог истраживачког рада, односно графичким средствима конкретизују и представе свој рад. Током студија се инсистира на што интензивнијем коришћењу информационо-комуникационих технологија као и на оспособљавању студената да користе најновије програмске пакете за потребе пројектовања и графичке презентације.

Студенти који заврше овај ниво студија поседују компетенцију за праћење и примену новина у струци, као и за сарадњу са локалним социјалним и међународним окружењем.

Такође, студенти су оспособљени да конципирају пројекте на основу задатог програма, раде на њиховој разради, координирају рад осталих укључених у процес, организују рад пројектантског тима, припреме документацију за грађење, надгледају или управљају процесом саме изградње. Током школовања студент стиче способност да самостално решава пројектантске задатке, ради на могућим решењима и да одговорно донесе одлуке о примени финалног решења, јасно расуђујући о свим његовим квалитетима.

Свршени студенти мастер академског курса из области грађевинарства у оквиру свих модула стичу знања како да економично користе природне ресурсе Републике Србије и у потпуности су упознати са позицијом и одговорношћу будућих пројектаната у промовисању и примени принципа одрживог развоја.

Посебно се обраћа пажња на развој способности за тимски рад и развој професионалне етике.

• **МАС УПРАВЉАЊЕ ПРОЈЕКТИМА У ГРАДИТЕЉСТВУ**

Студијски програм мастер академских студија Управљање пројектима у градитељству (МАС Управљање пројектима у градитељству) је у трајању од 1 школске године (2 семестра), у обиму од 60 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер менаџмента.

Структура студијског програма

Студијски програм мастер академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ је нови студијски програм који се, заједно са истоименим програмом

основних академских студија, предлаже за извођење на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу у оквиру ERASMUS+ SWARM пројекта (597888-EPP-1-2018-1-RS-ERPKA2-SBHE-JP), у складу са потребама друштва, а у контексту савремених тенденција техничко-технолошког напретка и нових трендова у пројектовању и градитељској делатности.

Предложени студијски програм садржи елементе утврђене Законом о високом образовању: назив и циљеве студијског програма, врсту студија и исход процеса учења, академски назив, услове за упис, листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем, начин и потребно време за извођење студија, бодовну вредност предмета и мастер рада исказану ЕСПБ бодовима, предуслове за упис предмета, начин избора предмета из других студијских програма, као и услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија. Структура студијског програма усклађена је са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања.

Студијски програм се реализује кроз:

- обавезне предмете, који обухватају основна знања која студент треба да савлада;
- изборне предмете, којима студент ближе профилише своје образовање;
- стручну праксу, у другом семестру (практичан рад у одговарајућим привредним друштвима и јавним установама);
- истраживања у оквиру предмета завршног рада, у другом семестру (у циљу продубљеног разумевања проблема теме којом се мастер рад бави);
- мастер рад, који студент реализује у другом семестру (израда и одбрана мастер рада, као наставак истраживања у оквиру предмета завршног рада, који представља решење проблема).

Настава се изводи кроз предавања, вежбе и студијски истраживачки рад. Током наставног процеса, студент се упућује на самосталан истраживачки рад, и потенцира се његово лично укључивање у наставни процес. На предавањима се, уз коришћење одговарајућих дидактичких средстава, излаже предвиђено градиво, али се том приликом студентима указује и на истраживачке трендове у изабраној области. На вежбама, које прате предавања, студенти се кроз рад на конкретним пројектним задацима или истраживачким темама баве предметном облашћу, долазећи тако у најнепосреднији контакт са материјом која се излаже. Вежбе могу бити аудиторне, лабораторијске, рачунске или рачунарске, и темеље се на интеракцији предавача и студената и успостављању динамичног и креативног окружења кроз које се пројекти и реализују.

Обавезе студената на вежбама могу обухватити и израду семинарских радова, пројектних задатака, семестралних задатака и графичких радова, у складу са потребама предмета, при чему се свака активност студената током наставног процеса прати и вреднује према правилима која су усвојена на нивоу Факултета. Број освојених бодова исказује се према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Сваки

предмет носи одређени број ЕСПБ, а целокупне студије се сматрају завршеним када студент испуни све обавезе прописане студијским програмом и при томе сакупи 60 ЕСПБ.

Студенти стичу право на израду мастер рада полагањем свих предвиђених испита. Број бодова којим се исказује мастер рад је 14 ЕСПБ и он улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија. Општим актом Факултета ближе се уређује поступак пријаве, оцене и одбране мастер рада.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма мастер академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ је образовање мастер инжењера менаџмента, новог профила менаџера способних да компетентно комбинују инжењерске и организационе вештине за рад у складу са потребама друштва и за даље академско усавршавање у складу са савременим захтевима управљања пројектима. Нове технике, смењивање улога, комплексна логистика и глобализација само су неки од фактора који утичу на управљање пројектима у грађевинској индустрији. Студијски програм је конципиран тако да обезбеђује стицање компетенција и развој академских вештина из области менаџмента у грађевинарству (инжењерског менаџмента), која представља специјализовану дисциплину савременог менаџмента и бави се управљањем грађевинским пројектима у циљу побољшања ефикасности њихове реализације применом знања, вештина и алата ради остваривања пројектних циљева и очекивања кључних учесника пројекта.

Имајући у виду савремене токове развоја грађевинског инжењерства и нове трендове у пројектовању и градитељској делатности, инициране актуелним техничко-технолошким напретком с једне и еколошким аспектима са друге стране, а самим тим и све сложеније пројекте и пројектно-стручне тимове који попримају карактер мултидисциплинарних, и с тим у вези и пратеће ризике у погледу поштовања временског оквира за израду пројеката, извођења грађевинских радова, као и оптималног коришћења људских, материјалних, техничких и финансијских ресурса, компетенције стручњака овог профила су препознате као друштвено оправдане и корисне. Оне се, глобално узевши, огледају кроз управљање детаљном организацијом и имплементацијом стратешких активности, координирање рада носилаца реализације, као и дефинисање и праћење временског оквира за реализацију пројеката, коришћења неопходних средстава и индикатора учинка, чиме се у знатној мери доприноси ефикасности у реализацији пројеката грађевинске индустрије, а тиме и ефикасном функционисању друштва у целини.

Научне дисциплине и стручни предмети на овом нивоу студија омогућавају студентима овладавање специфичним теоријским знањима и апликативним вештинама у управљању пројектима, развој критичког мишљења, способности за тимски рад и кооперативност, док разноврсност изборних предмета подстиче како самосталност и

креативност у креирању студија, тако и иновативне и мултидисциплинарне приступе управљању пројектима.

Студијски програм мастер академских студија пружа могућности за стицање базичних компетенција научноистраживачког рада, те развој стручне и методолошке културе за наставак образовања на докторским студијама.

Циљ студијског програма

Основни циљ студијског програма мастер академских студија Управљање пројектима у градитељству јесте оспособљавање студената за примену научних и стручних достигнућа (стицање компетенција и академских вештина) у области управљања пројектима у грађевинској индустрији.

Циљ је да се омогући студентима развој креативних способности разматрања проблема и способност самосталности критичког мишљења, развијање способности за тимски рад, кооперативности и овладавање специфичним теоријским, али и апликативним вештинама у области инжењерског управљања пројектима.

Посебни циљеви студијског програма су стицање неопходних знања и вештина за:

- примену и развој концепта интегрисаног управљања пројектима;
- примену правних прописа и процедура у области грађевинских и архитектонских услуга, као и примену економских принципа који воде ка доношењу рационалних пословних одлука;
- примену концепта ефикасног управљања и реализације грађевинских пројеката, актуелних услова и начина финансирања пројеката и наплате изведених радова, као и принципа савременог управљања грађевинским предузећима;
- стручно управљање техничким системима некретнина и управљање имовином за време животног циклуса некретнине;
- управљање пројектима у контексту унапређења квалитета живљења (енергетска ефикасност), очувања животне средине (зелена градња) и одрживог развоја;
- примену савремених приступа у управљању организацијом грађевинских радова и новим технологијама грађења;
- управљање људским, техничким, материјалним и финансијским ресурсима;
- примену метода операционих истраживања у грађевинарству;
- управљање пројектима у БИМ (Building Information Modeling) софтверском окружењу;
- управљање ризицима од природних катастрофа;
- израду стратешких и тактичких планова за интервенције и спасавање у ванредним ситуацијама и управљање ванредним ситуацијама;
- примену кључних елемената управљања и планских механизма генерисања новог модела града који се заснива на принципима просторне, друштвене, економске и еколошке одрживости, у складу са урбанистичком и просторно планерском регулативом;

- примену кључних елемената управљања, планских модела и механизма генерисања регионалног развоја у условима савремених процеса глобализације, рапидне урбанизације, индустријализације и климатских промена;
- иновационе активности и тимски рад у управљању пројектима;
- перманентно образовање и развој система знања у области управљања пројектима;
- за комуникацију са стручном и широм јавношћу.

Наведени циљеви студијског програма су у потпуности у складу са основним задацима и циљевима високошколске установе на којој је планирано да се програм изводи.

Компетенције дипломираних студената

Завршетком студијског програма мастер академских студија „Управљање пројектима у градитељству“ студенти стичу компетенције за примену научних и стручних достигнућа у области управљања пројектима у грађевинској индустрији.

По завршетку студијског програма студенти стичу опште способности за:

- идентификацију и анализу проблема у области управљања пројектима;
- предвиђање последица и решења;
- решавање комплексних мултидисциплинарних проблема;
- критичко мишљење и стратешко мишљење;
- комуникацију са непосредним и ширим окружењем;
- креативност и исказивање иницијативе;
- праћење развоја технологије и унапређивање својих знања;
- рад у тиму састављеном од стручњака различитих профила (мултидисциплинарном тиму);
- развој професионалне етике и стручне одговорности.

Студент по завршетку студијског програма стиче предметно-специфичне способности, односно професионалну компетенцију за:

- осмишљавање стратегија и развој методологија управљања пројектима;
- оптимизацију и управљање расположивим ресурсима у систему управљања пројектима уз промовисање и примену принципа одрживог развоја;
- примену метода, процедура и процеса идентификације ризика;
- обраду статистичких података у циљу дефинисања и доношења одговарајућих закључака;
- интегрисано управљање ризицима од природних катастрофа и механизмима заштите у ванредним ситуацијама;
- примењивање информационо-комуникационих технологија у управљању пројектима.

Окончањем студијског програма мастер академских студија студенти стичу компетенцију за укључивање у специјалистичке академске и докторске академске студијске програме из истих или сродних области студија.

Исход процеса учења је образовање стручњака који поседују довољно конзистентног и апликативног знања и вештина у области грађевинског менаџмента које могу да примене у пракси и константно надграђују сопственим практичним искуством. Он подразумева оспособљеност за:

- примену метода, механизма и алата који се користе у идентификацији проблема, развојних потенцијала и ограничења, као и у управљању информацијама;
- ефикасно управљање грађевинским предузећем и реализацију грађевинских пројеката у складу са законодавством и важећим стандардима, и управљање ризицима при реализацији пројеката;
- координисано управљање техничким системима објеката и њихово правовремено сервисирање и одржавање, ФТ обезбеђењем, заступањем и финансијским менаџментом;
- управљање изградом пројеката организације грађења уз оптимизацију производних ресурса;
- самосталну примену стечених знања из области управљања људским ресурсима на инвестиционим пројектима у грађевинарству;
- самостално осмишљавање, креирање и обраду информационог модела грађевинских објеката;
- управљање пројектима и иновацијама у систему управљања ризицима од природних катастрофа;
- примену принципа управљања и планирања урбане и животне средине у циљу њиховог одрживог развоја и заштите са аспекта глобалних и специфичних/регионалних и локалних развојних ризика;
- примену принципа управљања и регионалног планирања у циљу одрживог и равномернијег регионалног развоја и каналисања глобалних и специфичних развојних ризика на регионалном нивоу;
- примену ИТ технологија у управљању пројектима.

• МАС ИНЖЕЊЕРСКИ МЕНАЏМЕНТ РИЗИКА ОД ПРИРОДНИХ КАТАСТРОФА

Студијски програм мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа (МАС Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа) је у трајању од 1 школске године (2 семестра), у обиму од 60 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком мастер академских студија је: Мастер инжењер менаџмента.

Структура студијског програма

Студијски програм мастер академских студија “Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа” је развијен у оквиру Erasmus+ Capacity building in Higher Education пројекта "Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries (NatRisk)", Contract number 573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP.

Студијски програм мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа садржи елементе утврђене Законом о високом образовању: назив и циљеве студијског програма; врсту студија и исход процеса учења; академски назив; услове за упис; листу обавезних и изборних предмета са оквирним садржајем; начин и потребно време за извођење студија; бодовну вредност предмета и мастер рада исказану у ЕСПБ бодовима, предуслове за упис предмета, начин избора предмета из других студијских програма, услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија. Структура студијског програма усклађена је са Стандардима за акредитацију студијских програма првог и другог нивоа високог образовања. Студијски програм се реализује кроз:

- обавезне предмете, који обухватају основна знања која студент треба да савлада;
- изборне предмете, којима студент ближе профилише своје образовање;
- стручну праксу, у другом семестру;
- истраживања из изборне области мастер рада, у другом семестру;
- мастер рад, који студент реализује у другом семестру.

Настава се изводи кроз предавања, вежбе и студијски истраживачки рад. Током наставног процеса, студент се упућује на самосталан истраживачки рад, и потенцира се његово лично укључивање у наставни процес. На предавањима се, уз коришћење одговарајућих дидактичких средстава, излаже предвиђено градиво, али се том приликом студентима указује и на истраживачке трендове у изабраној области. На вежбама, које прате предавања, студенти се кроз рад на конкретним пројектним задацима, или истраживачким темама баве предметном облашћу, долазећи тако у најнепосреднији контакт са материјом која се излаже. Вежбе могу бити аудиторне, лабораторијске, рачунарске или рачунске, и темеље се на интеракцији предавача и студената, успостављању динамичног и креативног окружења кроз које се пројекти и реализују.

Обавезе студената на вежбама могу обухватити и израду семинарских радова, есеја, пројектних задатака, семестралних и графичких радова, у складу са потребама предмета, при чему се свака активност студената током наставног процеса прати и вреднује према правилима која су усвојена на нивоу Факултета. Број освојених бодова исказује се према јединственој методологији и одражава оптерећеност студента. Сваки предмет носи одређени број ЕСПБ, а целокупне студије се сматрају завршеним када студент испуни све обавезе прописане студијским програмом и при томе сакупи 60 ЕСПБ.

Студенти стичу право на израду мастер рада полагањем свих предвиђених испита. Број бодова којим се исказује мастер рад је 12 ЕСПБ, и улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија. Општим актом Факултета ближе се уређује поступак пријаве, оцене и одбране мастер рада.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма мастер академских студија “Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа” је образовање мастер инжењера менаџмента за рад у складу са потребама друштва и за даље академско усавршавање у складу са савременим захтевима управљања ризицима од природних катастрофа. Студијски програм је конципиран тако да обезбеђује стицање компетенција и развој академских вештина из области управљања ризицима од природних катастрофа. Имајући у виду социјални, економски и шири друштвени значај безбедности људи, природних и материјалних добара и с тим у вези управљања ризицима од природних катастрофа, стручњаци овог профила имају друштвено оправдане и корисне компетенције.

Научне дисциплине и стручни предмети на овом нивоу студија омогућавају студентима овладавање специфичним теоријским знањима и апликативним вештинама у управљању ризицима од природних катастрофа, развој критичког мишљења, способности за тимски рад и кооперативност, док разноврсност изборних предмета подстичу како самосталност и креативност у креирању студија, тако и иновативне и мултидисциплинарне приступе управљању ризицима од природних катастрофа. Студијски програм мастер академских студија пружа могућности за стицање базичних компетенција научноистраживачког рада те развој стручне и методолошке културе за наставак образовања на докторским студијама.

Циљ студијског програма

Основни циљ студијског програма мастер академских студија Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа јесте оспособљавање студената за примену научних и стручних достигнућа (стицање компетенција и академских вештина) у области инжењерског управљања ризиком од природних катастрофа. Циљ је да се омогући студентима развој креативних способности разматрања проблема и способност самосталности критичког мишљења, развијање способности за тимски рад, кооперативности и овладавање специфичним теоријским, али и апликативним вештинама у области инжењерског управљања ризицима од природних катастрофа.

Посебни циљеви студијског програма су стицање неопходних знања и вештина за:

- примену и развој концепта интегрисаног управљања ризицима од природних катастрофа;
- утврђивање структуре и садржаја планова санације са прегледом грађевинских мера санације терена, објеката и инфраструктуре;
- изградње отпорности на природне катастрофе;
- израду стратешких и тактичких планова за интервенције и спашавање у ванредним ситуацијама;
- овладавање методама спречавања, ублажавања и санирања појаве нестабилности терена и оштећења геотехничких конструкција у различитим геотехничким условима;
- процену сеизмичког хазарда, смањење сеизмичког ризика, као и управљање тим ризиком;

- овладавање методама спречавања, ублажавања и санирања појаве хидролошких хазарда као што су суше и поплаве;
- управљања водним ресурсима у условима природних катастрофа;
- правно регулисање ванредних ситуација изазваних природним катастрофама и правни режим људских права за време ванредних ситуација;
- иновационе активности и тимски рад у управљању ванредним ситуацијама;
- перманентно образовање и развој система знања у области управљања ризицима од природних катастрофа.

Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студенти стичу компетенције за примену научних и стручних достигнућа у управљању ризицима од природних катастрофа. По завршетку студијског програма студенти стичу опште способности за:

- решавање комплексних мултидисциплинарних проблема;
- идентификација и анализа проблема у области управљања ризицима;
- критичко мишљење и стратешко мишљење;
- развој способности и вештина комуникација са непосредним и ширим окружењем;
- креативност и предузимање иницијативе,
- предвиђање решења и последица;
- праћење развоја технологије и унапређивање својих знања;
- рад у тиму састављеном од стручњака различитих профила (мултидисциплинарном тиму);
- развој професионалне етике и стручне одговорности.

Студент по завршетку студијског програма стиче предметно-специфичне способности, односно професионалну компетенцију за:

- разумевање климатских промена и природних катастрофа;
- свест о комплексности природе катастрофа;
- разумевање узрока и последица природних катастрофа;
- овладавање методама, процедурама и процесима идентификације ризика;
- осмишљавање стратегија и развој методологија и метода управљања ризицима од природних катастрофа,
- оптимизацију и управљање расположивим ресурсима у систему управљања ризицима од природних катастрофа,
- управљање пројектима и иновацијама у систему управљања ризицима од природних катастрофа.
- обрада статистичких података у циљу дефинисања и доношења одговарајућих закључака;
- интегрисано управљање у ситуацијама природних катастрофа;
- разумевање механизма цивилне заштите и институционалних оквира у управљању природним катастрофама;
- анализа природних катастрофа и процена ризика;
- примењивање ИТ технологија у управљању природним катастрофама;

- примена специјализованих грађевинарских области у управљању природних катастрофа;
- заштита критичне инфраструктуре у ситуацијама природних катастрофа;
- процена потенцијала за веће и горе природне катастрофе и потребе за проактивним приступом у управљању природним катастрофама.

Окончањем студијског програма мастер академских студија студенти стичу компетенцију за укључивање у специјалистичке академске и докторске академске студијске програме из истих или сродних области студија.

А.1.3 Студијски програми интегрисаних академских студија (ИАС)

Поље: Техничко-технолошке науке

Факултет реализује наставу на нивоу **интегрисаних академских студија** у оквиру **студијског програма интегрисаних академских студија Архитектура**.

• ИАС АРХИТЕКТУРА

ИАС Архитектура је у трајању од 5 школских година (10 семестра), у обиму од 300 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком интегрисаних академских студија Архитектуре је: Мастер инжењер архитектуре (Маст. инж. арх.).

Структура студијског програма

Студијски програм садржи елементе утврђене законом (који се детаљно исказују у одговарајућим стандардима). Интегрисане академске студије архитектуре (ИАС – Архитектура) представљају интегрисане основне и дипломске академске студије у пољу техничко технолошких наука, област архитектура, другог нивоа студија.

Циљ је школовање одговорног, свестрано образованог, компетентног и креативног архитекте који је способан да: а) употреби своје знање и практичне вештине у решавању сложених задатака у области архитектонско-урбанистичког пројектовања и реализације архитектонско-урбанистичких пројеката. б) прихвати стручну и професионалну одговорност за високи квалитет пројеката и квалитет реализованог архитектонско-урбанистичког простора в) компетентно и одговорно ради у тиму, поседује вештину тимског рада и г) прихвати неопходност сталног професионалног усавршавања.

Исход студијског програма је образовање архитеката, способних да реализују сложене пројекте и одговоре савременим потребама друштва у складу са принципима одрживог развоја.

Услови за упис су дефинисани Статутом факултета и Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу.

Оно што је одувек била посебна одлика овог позива јесте његова свестраност и свеобухватност, како у познавању са историјског аспекта развоја архитектонске мисли и деловања, у области и науке и уметности, тако и у познавању и праћењу савремених стилова, материјала и тенденција у области архитектуре.

Зато је садржај студија мултидисциплинаран, тако да су у образовању будућих архитеката равноправно заступљене и комбинују се дисциплине из поља уметности, друштвено-хуманистичких наука и техничко технолошких наука.

Суштина образовања архитеката је да се постављањем фундамента у његовом описмењавању у области архитектуре и уметности, прошири хоризонт основног знања и обогати стручним знањем, да се оспособи за критичко мишљење, да синтетише сва ова сазнања, као и достигнућа из других наука, и у синергији свог талента и омогућеног новог знања и вештина, успешно ствара, пројектује и креира аутентично архитектонско-урбанистичко уметничко дело.

Структура студијског програма усаглашена је са сличним студијским програмима како у региону, тако и у Европи.

Година студија је подељена на два семестра, а сваки семестар носи 30 ЕСПБ. У првом семестру број часова активне наставе недељно је 23, у другом 23, (на нивоу I године укупно часова активне наставе 46). У трећем 24, у четвртном 30, (на нивоу II године укупно часова активне наставе 54). У петом 29, у шестом 30 (на нивоу III године укупно часова активне наставе 59). У седмом 25, у осмом 30 (на нивоу IV године укупно часова активне наставе 55).

У деветом семестру студент има 21 час активне наставе и још 6 осталих часова, који се предвиђају у оквиру Стручне праксе, која је за овакав вид образовања и овај профил неопходна, како би се будући Мастер инжењер архитектуре нашао и у амбијенту и окружењу реалног окружења, када је пројектовање и изградња објеката у питању. Укупно часова наставе у десетом семестру има 21 +6 осталих часова, и у десетом семестру студент врши истраживање из области завршног–мастер рада и ради завршно–мастер рад. Све ово је предвиђено у оквиру 20 часова активне наставе (Истраживање из области мастер рада са 6 часова СИР).

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу је образовање студената у смислу продубљивања општег и стручног образовања, значи оспособљавања до потпуне самосталности у раду као архитекте, који ће такође бити спреман за активан и кооперативан тимски рад. Архитекта, који ће допринети општем напретку заједнице, подизањем степена образовања али и одговорном улогом активног актера у стручном обликовању простора али и критичком деловању и мишљењу, када је то потребно, али тако да подстиче просперитет и целокупног друштва у складу са важећим законима, нормама и правилима струке.

Сврха студијског програма је образовање студената и њихово оспособљавање за решавање сложених пројектантских архитектонско-урбанистичких задатака и стално

потврђивање значаја професије и њеног места у друштву. Студијски програм обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне, а може се рећи и веома сврсисходне у тренутку нашег друштвеног развоја у амбијенту интензивних промена и усаглашавања наших и Европских законодавних норми, на различитим нивоима и областима. Сврха студијског програма је у складу са основним задацима и циљевима Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу на коме се програм изводи. Студијски програм је конципиран тако да обезбеђује стицање друштвено корисних и оправданих професионалних, научностручних и уметничких компетенција из области архитектуре и урбанизма.

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу је дефинисао задатке и циљеве ради образовања високо компетентних кадрова из области архитектуре и урбанизма. Сврха програма је потпуно у складу са циљевима и задацима Грађевинско-архитектонског факултета.

Реализацијом Архитектонско-пројектантског студијског програма школују се мастер инжењери архитектуре са општим, професионалним и истраживачким компетенцијама у националном, европским и светским оквирима. Ово нам потврђује и велики број наших завршених студената који су своје место нашли у пројектантским кућама и бироима широм света.

Сврха студијског програма интегрисаних студија Архитектура остварује се кроз:

- усклађивање са савременим токовима стручног, научног и технолошког развоја тако да крајњи исход образовања, мерен квалитетом стручне, научне и уметничке оспособљености свршених студената потпуно одговара националним потребама, европским нормама и као и потребама захтевног и немилосрдног тржишта;
- увођење флексибилног система студија и истраживачких активности;
- активног учешћа у великом броју архитектонско-урбанистичких конкурса, који се инкорпорирају у сам студијски програм;
- већи број студијских путовања и стручних екскурзија;
- организовање различитих облика наставе у виду курсева - Летњих школа са међународним учешћем, отворених часова у склопу сада већ традиционалних манифестација (Дани архитектуре Ниша, Салон урбанизма у Нишу, Салон архитектуре у Београду, и др.);
- сарадњу са сродним или истим факултетима у региону и у Европи, у виду заједничких пројекта, гостујућих предавања и сл.;
- усаглашавање постигнутих теоретских знања са могућношћу практичне примене у оквиру свакодневне архитектонско-урбанистичке праксе;
- спровођење система контроле квалитета рада;
- увођење нових метода и информационих технологија у реализацији постојећих и развој нових делова студијског програма интегрисаних академских студија;
- повећање ефикасности образовног процеса кроз унапређење свих параметара квалитета исхода образовања студената архитектуре;
- међународну сарадњу институције и размену студената;

- остваривање могућности да студенти у свим телима у којима учествују на факултету и универзитету буду равноправни актери у доношењу одлука.

Циљ студијског програма

Циљ студијског програма интегрисаних академских студија архитектуре (ИАС Архитектура) је образовање профила Мастер инжењер архитектуре, који поседује широко опште образовање, влада добро научном и стручном и ускостручном материјом из области уметности, архитектуре и урбанизма. Један од циљева је и постизање компетенција и вештина пројектовања различитих врста и намена објеката, као и проширено интересовање за историју, њено познавање и владање материјом. Интересовање и за савремене трендове и достигнућа из области архитектуре и урбанизма, њихово познавање, активно праћење. Наравно да се као један од циљева поставља и тежња да се у некој мери изврши позитиван и аутентичан утицај на савремене токове научне и стручне делатности из области архитектуре и урбанизма.

Основни циљ студијског програма је образовање стручњака, који поседују одговарајућа свестрана општа знања и посебне вештине из области пројектовања, осмишљавања и обликовања објекта архитектуре и урбанизма, поседовање великог свестраног познавања и знања из области струке, која се даље могу адекватно применити у пракси, али и константно надограђивати и обогаћивати. Један од циљева је и постизање одговарајућег нивоа теоријско-методолошког знања, као основе будућег истраживачког рада и наставка даљег школовања на специјалистичким или докторским студијама, уколико се за то Мастер инжењери архитектуре одреде.

Циљ студијског програма интегрисаних студија архитектуре на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу представља формирање компетентног, образованог и креативног архитекта који је способан да:

- а) искористи своје знање и практичне вештине у свеобухватном сагледавању професионалних задатака,
- б) да се бави промоцијом добре архитектонске праксе и прати достигнућа струке у свету и код нас,
- в) прихвати професионалну и моралну одговорност за свој рад и буде свестан о аспектима и ефектима својих дела,
- г) прихвати неопходност сталног професионалног усавршавања и континуиране едукације у току читавог живота.

План и програм овог студијског програма треба да:

- а) допринесе схватању и прихватању потребе да архитекта у сваком тренутку обавља праксу у најбољем интересу друштва, наручиоца али и поштовања законских регулатива, добре праксе и правила струке.
- б) омогући студентима стицање научно-стручне и уметничке компетентности за рад без супервизије после дипломирања, али у исто време да им омогући да буду свесни својих могућности да би, по потреби могли да консултују и сарађују са другим учесницима у пројектантском процесу.

- в) промовише квалитете вештине, одговорно понашање и професионалне ставове који доприносе ефикаснијој и целисходној интеракцији са свим сарадницима, наручиоцима, извођачима и колегама,
- г) обезбеди базу за ефикасно и дугорочно образовање и професионално усавршавање.

Неопходно је нагласити да програм интегрисаних академских студија архитектуре (ИАС Архитектура) омогућава: 1) ефикасније студирање и већу мобилност студената, 2) савладавање иновационих технологија и преношење знања и вештина које ће бити примењиве у свакодневној архитектонској пракси, 3) развија инвентивност и креативност студената као и оспособљеност да учествују у стручним и научним дискусијама и дебатама, и 4) даје допринос развоју архитектонске теорије и праксе, речју струке и науке што у целини.

Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма студент стиче специфичне **компетенције**:

- поседује теоријска и практична знања потребна за разумевање процеса архитектонског и урбанистичког пројектовања;
- самостално планира и реализује пројекте задатке и доноси одлуке при решавању конкретних пројектних задатака;
- прати, прихвата и примењује актуелне резултате научно-техничког прогреса и домете стручно-уметничког напретка;
- има способност уочавања и креативног приступа решавању професионалних проблема и презентације испројектованог архитектонско-урбанистичког дела;
- примењује сложене методе, инструменте и уређаје релевантне за архитектонско и урбанистичко пројектовање и планирање;
- има адекватна знања за прикупљање и критичко вредновање информација;
- овладава информационо-комуникационим технологијама и примењује у свом даљем стручном и академском образовању и усавршавању;
- разуме утицај архитектуре и урбанизма на друштво и животну средину и показује морални и етички став у обављању професионалних задатака;
- критички процењује аргументе, претпоставке, концепте и податке при доношењу одлука;

Завршетком студијског програма студент је оспособљен да самостално:

- израђује све врсте архитектонских пројеката и докумената у складу са законском регулативом,
- израђује пројектну и техничку документацију,
- врши стручни надзор при изградњи свих врста објеката,
- врши техничку контролу свих врста пројеката,
- организује послове везане за одржавање, заштиту и санацију конструкција,
- врши истраживања и испитивања у области архитектуре и урбанизма, као и друге послове у области архитектуре, урбанизма и архитектонског инжењерства.

A.1.4 Студијски програми докторских академских студија (ДАС)

Поље: Техничко-технолошке науке

• ДАС АРХИТЕКТУРА

ДАС Архитектура се изводи у трајању од 3 школске године (6 семестра), у обиму од 180 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком студија је: Доктор наука - архитектура (др).

Структура студијског програма

Докторске студије имају најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама, односно на завршеним интегрисаним академским студијама. Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија.

- а. Докторске студије - Архитектура (ДАС – Архитектура) имају 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова.
- б. Циљ студијског програма је постизање академских вештина, научних и креативних способности, као и специфичних практичних вештина за будући развој каријере.
- в. Исход процеса учења је знање које студентима омогућава да постану способни за самосталан научноистраживачки рад у области архитектуре.
- г. Академски назив који се стиче је Доктор наука – архитектура (др). Сврха ДАС – Архитектура је школовање кадрова највишег нивоа образовања из области архитектуре.
- д. Трајање докторских студија је три школске године. Од укупног броја бодова, 120 ЕСПБ се стиче полагањем испита из наставних предмета, од којих су три предмета у првом семестру обавезна 30 ЕСПБ, 90 ЕСПБ припада изборним тематским подручјима (од којих је 30 ЕСПБ из ужег тематског усмерења), 30 ЕСПБ истраживања из области докторске дисертације, 30 ЕСПБ се стиче израдом и одбраном докторске дисертације, тако да истраживачки рад и израда дисертације у трећој години студија носе 60 ЕСПБ.
- ђ. Свој истраживачки интерес студент профилише избором предмета које ће изучавати и полагати, а који доприносе продубљеним знањима и разумевању теме своје докторске дисертације. На тај начин обезбеђено је да студијски програм ДАС – Архитектура има преко 50% ЕСПБ предвиђених за реализацију докторске дисертације. Изборни предмети се бирају из група предложених предмета.
- е. Настава из наставних предмета се изводи као групна или индивидуална (менторска). Сваком студенту приликом уписа на докторске студије Руководилац студијског програма докторских студија именује саветника, који помаже студенту током студија, а који може, а не мора да буде ментор.
- ж. Вредност докторске дисертације је 30 ЕСПБ бодова.

Пре уписа треће године студент мора имати усвојен предлог теме докторске дисертације.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма ДАС Архитектура је образовање студената тако да буду способни за висококвалитетан и самосталан научноистраживачки, односно уметнички рад у складу са потребама друштва. Са друге стране, кроз образовање кадрова оспособљених да критички процењују истраживачка и уметничка достигнућа других и да самостално воде оригинална и научно релевантна истраживања, омогућава се развој нових технологија, метода, и поступака који доприносе општем развоју друштва. Поред тога, сврха овог студијског програма докторских студија је допринос развоју науке и уметности у области архитектуре, односно стицање високих научноистраживачких компетенција у области дисциплина везаних за грађену средину.

Посебна пажња посвећена је сврсисходности посебних методолошких поступака карактеристичних за истраживање у овој области. Посебност овог програма чини и висок ниво мултидисциплинарности истраживања, проузрокован великим бројем феномена који карактеришу изграђени простор. Студенти овог студијског програма, оспособљавају се да интегришу и синтетишу области својих истраживања.

Студијски програм ДАС – Архитектура конципиран је тако да обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

Факултет је дефинисао задатке и циљеве рада образовања високо компетентних кадрова из области грађевинарства и архитектуре и сврха студијског програма “Архитектура” потпуно је у складу са задацима, мисијом и циљевима Грађевинско-архитектонског факултета (ГАФ) Универзитета у Нишу..

Циљеви студијског програма

Циљ студијског програма ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу јесте едукација компетентног истраживача, способног да прати савремена достигнућа у струци и науци, уочава проблеме, примењује адекватне научноистраживачке методе у решавању уочених проблема, критички разматра и анализира добијене резултате, публикује и саопштава резултате својих истраживања. Циљ овог студијског програма је такође да студенти постигну научне компетенције и академске вештине из области архитектуре. То, поред осталог, укључује и развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама неопходним за укупан развој како струке тако и конкретног доприноса друштву у целини.

Предложени студијски програм омогућава стицање највишег нивоа академског образовања у области архитектуре, урбанизма, технологије грађења архитектонских објеката као и теоријског промишљања феномена у архитектури, од научног преко друштвено-хуманистичког до уметничког. То подразумева оспособљавање студената

за анализирање, систематизовање и синтезу, као и спровођење истраживања базираних на релевантним проценама проблемских поставки из наведених области. Циљ студијског програма је да се образује стручњак који поседује довољно продубљеног знања које је усклађено са савременим правцима развоја архитектуре у свету. Један од посебних циљева је развијање свести код студената за потребом доприноса развоју друштва у целини посебно у домену заштите животне средине, одрживог развоја и енергетске ефикасности. Циљ студијског програма је, такође, и образовање стручњака способних за сарадњу са експертима из других области чија се делатност везује за изграђену средину. Развој способности за саопштавањем и излагањем својих оригиналних резултата научној јавности је такође циљ студијског програма. Овако постављени циљеви су у складу са савременим правцима развоја архитектуре као дисциплине у свету.

Компетенције дипломираних студената

Свршени студенти докторских академских студија; ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу, компетентни су да воде истраживање и да решавају реалне проблеме из архитектонске праксе. Компетенције укључују, пре свега, развој и способности критичног мишљења, способности анализе проблема, синтезе решења, предвиђање понашања одабраног решења са јасном представом шта су добре, а шта лоше стране одабраног решења.

Програм докторских студија омогућује студентима да након завршених студија поседују знања, вештине, развијене способности и компетенције да:

- самостално решавају практичне и теоријске проблеме и организују и остварују развојна и научна истраживања из области архитектуре;
- могу да се укључе у међународне научне пројекте;
- могу да реализују развој нових технологија и поступака у оквиру области архитектуре и да разумеју и користе најсавременија знања;
- критички мисле, делују креативно и независно;
- поштују принципе етичког кодекса и добре научне праксе;
- оспособљени су да научноистраживачке резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима, и верификују их кроз патенте и нова техничка решења;
- доприносе развоју архитектуре у науци уопште.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне компетенције:

- темељно познавање и разумевање дисциплине којом се бави;
- способност решавања проблема уз употребу научних метода и поступака;
- повезивање основних знања из различитих области и њихова примена;
- способност праћења савремених достигнућа у области архитектуре;
- способност употребе информационо-комуникационих технологија.

Квалификације које означавају завршетак докторских академских студија стичу студенти:

- који су показали знање и разумевање у области архитектуре које допуњује знање стечено на претходним нивоима студија и представља основу за развијање критичког мишљења и примену знања;
- који су савладали вештине и методе истраживања из области архитектуре;
- који су показали способност прилагођавања процеса истраживања уз неопходан степен академског интегритета;
- који су оригиналним истраживањем и радом постигли остварења која проширују границе знања, које је верификовано објављивањем радова у одговарајућем научном часопису и који имају референце на националном и међународном нивоу;
- који су способни за критичку анализу, процену и синтезу нових и сложених идеја;
- који су у стању да на јасан и недвосмислен начин пренесу знање и начин закључивања стручној и широј јавности;
- који су у стању да у академском и професионалном окружењу промовишу технолошки и технички напредак.

Студенти су оспособљени да конципирају истраживања и пројекте на основу осмишљених програма, раде на њиховој разради, координирају рад осталих укључених у процес и организују рад тима. Током школовања студент стиче способност да самостално решава постављене проблеме, ради на могућим решењима као и да формулише и донесе одговарајуће закључке.

Свршени студенти докторских студија; ДАС – Архитектура на Грађевинско-архитектонском факултету (ГАФ) Универзитета у Нишу, стичу знања како да економично користе природне ресурсе Републике Србије у складу са принципима одрживог развоја. Посебно се обраћа пажња на развој способности за тимски рад и развој професионалне етике.

Стечене компетенције верификују се и научним радовима. Пре добијања дипломе о завршеним студијама кандидат мора да објави (или да докаже да су радови прихваћени за објављивање) најмање два рада ранга М53 (према категоризацији Министарства науке, технолошког развоја и иновација) и најмање један рад у часопису са СЦИ листе, односно специфично за област архитектуре, оствари еквивалентни резултат.

• **ДАС ГРАЂЕВИНАРСТВО**

Поље: Техничко-технолошке науке

ДАС Грађевинарство се изводи у трајању од 3 школске године (6 семестра), у обиму од 180 ЕСПБ. Академски назив који се стиче завршетком студија је: Доктор наука - грађевинарство (др).

Структура студијског програма

Докторске студије имају најмање 180 ЕСПБ бодова, уз претходно остварени обим студија од најмање 300 ЕСПБ бодова на основним академским и мастер академским студијама, односно на завршеним интегрисаним академским студијама. Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија.

Назив студијског програма докторских студија је Грађевинарство.

Циљ студијског програма је да студенти постигну научне компетенције и академске вештине из области Грађевинарства. То укључује и развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије. Циљ студијског програма је да се образује стручњака који поседује довољно продубљеног знања које је усклађено је са савременим правцима развоја научних дисциплина у свету

Исход процеса учења је знање које студентима омогућава да постану способни за самосталан научноистраживачки рад у области грађевинарства.

Академски назив који се стиче је Доктор наука – грађевинарство.

У прву годину докторских академских студија може се уписати лице које има: 1) завршене одговарајуће основне академске и мастер академске студије у минималном трајању од 5 година, које у збиру вреде укупно најмање 300 ЕСПБ бодова, и 2) просечну оцену на основним академским студијама и на мастер академским студијама најмање 8.00.

Свој истраживачки интерес студент профилише избором предмета и области студијског истраживачког рада које ће полагати односно изучавати, а који продубљују знања и разумевање области своје докторске дисертације.

Студије на докторским студијама се организују кроз наставу, научни рад, израду и одбрану докторске дисертације. Настава из наставних предмета изводи се као групна или индивидуална (менторска). Одлуку о врсти наставе и изборним предметима који ће се организовати доноси Руководилац студијског програма уз сагласност Комисије за квалитет студијског програма.

Вредност докторске дисертације износи 20 ЕСПБ бодова.

Предуслови за упис појединих предмета или групе предмета, као и начин избора предмета из других студијских програма дефинисани су у спецификацијама предмета. Начин избора предмета из других студијских програма на другом универзитету, као и услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области студија дефинисан је Правилником о мобилности студената и академском признавању периода мобилности, Универзитета у Нишу.

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма је образовање студената тако да буду способни за високо квалитетан и самосталан научноистраживачки рад у својој области, а у складу са потребама друштва.

Научни кадрови се оспособљавају да самостално воде оригинална научна истраживања, али и да критички процењују научноистраживачки рад других. Овим се омогућава развој у области грађевинских наука и технологије, а тиме и општи развој друштва.

Студијски програм докторских академских студија "Грађевинарство" на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу је конципиран тако да обезбеђује стицање компетенција које су друштвено оправдане и корисне.

Факултет је дефинисао задатке и циљеве ради образовања високо компетентних кадрова из области технике и сврха студијског програма "Грађевинарство" потпуно је у складу са задацима и циљевима Факултета.

Циљеви студијског програма

Циљ студијског програма је да студенти стекну научне компетенције и академске вештине из области Грађевинарства.

Студијски програм докторских студија на личном плану обезбеђује развој креативности, аналитичког сагледавања проблема, способност критичког мишљења и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање професије. На ширем плану студијски програм докторских студија развија способности за тимски рад, уз лични контакт или на даљину и формулисање и излагање својих оригиналних резултата научној јавности.

Циљ студијског програма је такође да се образује стручњак способан да прати и учествује у савременим токовима развоја научних дисциплина у свету. Један од посебних циљева, који је у складу са циљевима образовања стручњака је развијање свести код студената за потребом личног доприноса развоју друштва у целини и заштите животне средине.

Компетенције дипломираних студената

Свршени студенти докторских академских студија "Грађевинарство" су компетентни да воде истраживања и да решавају реалне проблеме из грађевинске праксе. Компетенције обухватају критичност, аналитичност, способност синтезе и предвиђање понашања одабраног решења, уз стручну оцену.

Квалификације свршеног студента докторских академских студија:

- самостално решавање теоријских и практичних проблема
- способност укључивања у међународне научне пројекте;
- способност праћења, конципирања, пројектовања и примене савремених знања и технологија;
- способност промоције технолошког, друштвеног и културног напретка у академском и професионалном окружењу критичка анализа, процена и синтеза нових и сложених идеја;
- поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе;
- способност преношења стручних знања и идеја академској и широј друштвеној заједници;

- способност саопштавања научноистраживачких резултата на научним скуповима, у научним публикацијама и верификовања кроз патенте и нова техничка решења;
- способност доприноса развоју научне дисциплине и науке уопште.
- систематско познавање области грађевинарства, као допуна дипломских академских студија;
- способност решавања проблема применом научних метода и поступака;
- повезивање основних знања из различитих области и њихова примена;
- способност употребе информационо-комуникационих технологија;
- стечене вештине и методе истраживања из области грађевинарства;
- способност прилагођавања процеса истраживања уз неопходан степен академског интегритета;
- оригинални научноистраживачки рад верификован објављивањем радова у часописима националног и међународног значаја;
- способност организације и реализације развојних и научних истраживања уз тимски рад;
- оспособљеност за пројектовање, организацију и управљање грађењем специфичних и комплексних објеката;
- способност самосталног вршења експеримената, статистичку обраду резултата и закључивање.

Стечене компетенције се верификују и научним радовима. Од свршених студената се очекује да знају да воде истраживања, да разумеју и да решавају реалне проблеме из грађевинске праксе и да имају способност критичког мишљења, анализе проблема, синтезе решења и предвиђање понашања одабраног решења са јасном представом шта су његове добре а шта лоше стране.

A.2. Анализа стања стандарда 4

Факултет врши два пута годишње студентско вредновање педагошког рада наставника и сарадника и трогодишњу оцену квалитета дипломираних студената од стране послодаваца, што на најбољи начин даје могућност Факултету да прати квалитет студијских програма и врши одређена побољшања. Такође, Факултет континуирано прати оцену исхода процеса студирања и стеченог знања од стране дипломираних студената, што служи као информација за кориговање наставних планова. Факултет на сајту чини јавно доступним наставне планове и програме, чиме је студентима омогућен приступ информацијама о свим елементима везаним за реализацију наставе из сваког предмета појединачно и студијског програма у целини.

Број студената одговара кадровском потенцијалу - просечна оптерећеност наставника је мање од 6 часова активне наставе недељно, а просечна оптерећеност сарадника што је мање од 10 часова активне наставе недељно, са толеранцијом одсупања од +/- 20% у оба случаја. Број наставника са 100% радног времена на Факултету о је више од 90%. Распоживи простор од 5500 m² задовољава захтев стандарда од најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно 2 m² уколико се настава изводи по сменама.

На основу сагледавања и вредновања свих елемената који су од значаја за Стандард 4, а по процедури која је предвиђена Правилником, може се закључити следеће:

- 1) Студијски програми на свим нивоима студија садрже све елементе који су прописани *Законом о високом образовању* и Стандардима за акредитацију, прописаним од стране Националног савета за високо образовање. Препоручује се настављање континуираног праћења реализације предложених студијских програма у свим њиховим аспектима, што је основни предуслов за њихово побољшање или решавање уочених или евентуалних недостатака. У том процесу се, поред искустава и примера добре праксе у оквиру домаће и међународне академске заједнице, у одређеној мери користе и повратне информације из оцена послодаваца и њихових мишљења о исходима учења на појединим студијским програмима.

Квалитет студијских програма који се реализују на Факултету прати се и упоређивањем са променама код дефинисаних партнера у европском образовном простору. Промене наставних планова у оквиру студијског програма и/или појединих предмета се дешавају периодично, када се за то стекну услови, у складу са Правилником о доношењу студијског програма, као дела документа који обезбеђују унапређење квалитета на Факултету.

- 2) Исходи учења дефинисани су за сваки предмет понаособ у оквиру акредитованих студијских програма. На Наставно-научном већу се након сваке школске године води дискусија о квалитету исхода учења и врши корекција наставних планова, уколико се оцени да је потребна. У том случају се покреће поступак за измену и/или допуну наставног плана. Такође, иновирање процеса наставе се врши континуираном акцијом повезивања са нашим дипломираним студентима и њиховим послодавцима, будући да могу указати на потребе за одређеним променама у циљу побољшања исхода учења. За ову врсту комуникације и активности су задужени руководиоци студијских програма.
- 3) У процесу претходне акредитације, током реализације студијских програма и екстерном провером, утврђено је да су акредитовани студијски програми на свим нивоима студија базирани на одредбама Стандарда које је прописао Национални савет за високо образовање (обавезујућа норма) и да су у највећој мери усклађени са најбољом праксом у европском образовном простору. Може се рећи да је у процесу њиховог (ре)дефинисања успостављена усаглашеност са структуром студијских програма респектабилних академских институција у земљи и иностранству, као и да вишегодишња реализација претходно акредитованих студијских програма показује завидне резултате. Између осталог, потврђена пракса хоризонталне и вертикалне покретљивости студената и израда заједничког студијског програма докторских студија са партнерима из земаља ЕУ потврђује ову оцену.
- 4) Исходи учења су такви да, уз даљу професионалну надградњу сваког појединца, омогућавају дипломираним студентима квалитетну и целисходну примену стечених знања одмах на почетку професионалне каријере. Кроз израду

самосталних радова и задатака из праксе у провери знања, на Факултету се стварају могућности управљања исходима учења према захтевима будућих послодаваца.

- 5) У документу Књига предмета, која је објављена на сајту Факултета, за сваки студијски програм и за сваки предмет дати су подаци о потребном предзнању за квалитетно праћење наставе и испуњавање обавеза на предмету, дефинисане су предиспитне и испитне обавезе, као и подаци о покривености програмских исхода учења.
- 6) Анализом остварених резултата у појединим испитним роковима, на Наставно-научном већу се анализира остварена пролазност на свим предметима и предлажу се корективне мере у циљу њеног повећања. На предметима где је пролазност забрињавајуће мала, анализирају се узроци и предлажу мере. Као најчешћи узроци препознају се неадекватност програма, неадекватност инпута из претходних предмета или неадекватност реализације наставног процеса. Један од препоручених начина за повећање квалитета исхода учења и очекиваних резултата на испитима су и разговори које управа Факултета води са појединим наставницима након студентског вредновања квалитета педагошког рада наставника у циљу превазилажења уочених проблема.
- 7) Сви наставни предмети су структурирани по активностима које студент реализује у оквиру предмета како би остварио захтевани број ЕСПБ. Укупан збир ЕСПБ у сваком семестру, распоређених по предметима на основу усвојеног курикулума, износи 30 ЕСПБ. Укупно ангажовање студената током седмице износи 40 часова (чл. 29 *Закона о Високом образовању*). Наводимо пример предмета Техничка механика I, који слушају сви студенти на основним академским студијама студијског програма *Грађевинарство* у првом семестру, са фондом часова 3+2 и 7 ЕСПБ. Однос је следећи: 7 (ЕСПБ по предмету) : 30 (укупан број ЕСПБ по семестру) = 3.4 (остали часови на предмету) : (40-26) (разлика између 40-то часовног недељног ангажовања студента и недељног ангажовања у настави у датом семестру). Исти принцип је примењен код доделе ЕСПБ на осталим предметима.
- 8) Процена оптерећења студената неопходног за постизање задатих исхода учења (ЕСПБ) представља предмет периодичне провере. Вредновање квалитета педагошког рада наставника од стране студената и вредновање квалитета наставне литературе, по већем броју критеријума указује да је вредност ЕСПБ за поједине предмете у досадашњем периоду коректно одређена. До измена вредности ЕСПБ код појединих предмета дошло је у процедури измена и допуна постојећих студијских програма или усвајања нових студијских програма, када је код појединих предмета извршена корекција у циљу усаглашавања укупног оптерећења студента по семестру. У току даље примене усвојених курикулума Факултет ће пратити њихову реализацију и, уколико се идентификују неусаглашености, извршиће адекватне корекције.

- 9) Факултет није вршио мерење мишљења студената о евентуалној неусаглашености одређених ЕСПБ-а за предмете у дефинисаном курикулуму, али је дефинисање и реализација процедуре мониторинга у току. Периодичним проверама и анализама уочено је да је степен неуспешности на појединим испитима једним делом резултат неусаглашености курикулума и оптерећености студената појединим активностима у оквиру предмета (структуром ЕСПБ), али и неспремношћу једног дела студената да се активно посвете настави (најчешће због стечених лоших навика у средњој школи које са собом доносе на Факултет). У одређеној мери су уочени различити облици неадекватног понашања на испиту, недолазак на наставу, неодговорно понашање на самој настави и недостатак континуираног рада. Ипак, највећи део студената одговорно извршава своје предиспитне и испитне обавезе, а Факултет чини велике напоре да побољша и отклони наведене недостатке.
- 10) Унапређивање и осавремењавање постојећих студијских програма, групације предмета и/или појединих предмета засновано је на развоју науке и новим захтевима који се постављају пред образовним профилима за чије школовање је факултет акредитован.
- 11) Студенти су кроз одговарајуће правилнике, сам процес наставе, као и кроз одговарајуће предмете упознати са поступком и методологијом израде дипломских, мастер и докторских радова, посебно у погледу формалних аспеката и критеријума оцењивања. Ти документи су доступни студентима. Приводи се крају процес оглашавања на званичном сајту Факултета, осталих потребних докумената, који се усаглашавају са текућим изменама правилника Универзитета и Министарства, чиме ће се створити услови да све актуелне информације буду јавно доступне и да се обезбеди боља информисаност студената.
- 12) Факултет са својим студентима остаје у вези кроз три групе активности: 1) АЛУМНИ мрежу на сајту факултета; 2) периодично вредновање квалитета дипломираних студената од стране њихових послодаваца (у оквиру вредновања обилазе се компаније и у разговору са послодавцем, у присуству наших студената, врши се вредновање). Уводи се континуирано вредновање; и 3) периодично вредновање мишљења дипломираних студената о квалитету исхода учења, мада се ово вредновање практично континуирано спроводи.
- 13) Докторске академске студије на оба студијска програм су трогодишње, са укупно 180 ЕСПБ. Поред часова наставе, присутни су и часови СИР-а, у оквиру којих се студенти припремају за израду докторске дисертације. Сви предмети су јасно дефинисани са исходима учења, дефинисаним циљевима, начином извођења наставе и провере знања. Сви елементи из курикулума су усклађени са захтевима Стандарда за акредитацију. Компетентност наставника је такође на задовољавајућем нивоу.

Б. SWOT анализа стандарда 4 и квантитативна оцена елемената

На основу изведене SWOT анализе, у погледу испуњености овог стандарда могу се дати следеће квантитативне оцене:

Елементи анализе			Вредност
Циљеви студијских програма и њихова усклађеност са исходима учења	S	Сви студијски програми су усклађени са исходима учења.	+++
	W	Реализација дефинисаних циљева.	0
	O	Могућности унапређења праксе током реализације.	+
	T	Инертност наставника у унапређењу праксе и студијских програма после акредитације.	++
Методе наставе оријентисане ка учењу исхода учења	S	Јасно дефинисане у складу са стандардима и адекватне су.	++
	W	Недовољно адекватна реализација наставе на неким предметима.	+
	O	Усаглашавање са другима током реализације.	++
	T	Укључивање перманентног осавремењавања и иновативности.	++
Систем оцењивања заснован на мерењу исхода учења	S	Јасно дефинисан у књизи предмета и адекватним курикулима.	++
	W	Неспремност студената за предиспитне активности.	++
	O	Могућност унапређења кроз периодично преиспитивање.	+
	T	Недостатак посвећености свих учесника - наставника и студената у наставном процесу.	+++
Усаглашеност ЕСПБ оптерећења са активностима учења потребним за достизање исхода учења	S	Адекватна за све предмете.	++
	W	У одређеним случајевима не одговара стварним напорима студента у процесу полагања испита.	+
	O	Код евалуације наставе могу се извршити корекције.	++
	T	Недостатак утицаја резултата на дефинисање обима ангажовања.	+

Усаглашеност исхода учења и очекиваних компетенција	S	Адекватна у досадашњем раду.	+++
	W	Нижи ниво мотивисаности студената.	+
	O	Анализа резултата и предузимање мера на НН већу.	+
	T	Одређени отпор наставника и студената јасним механизмима контроле.	++
Поступак праћења квалитета студијских програма	S	Нормативно дефинисан, први резултати побољшања охрабрујући.	+++
	W	Незаинтересованост на неким студијским програмима.	+
	O	Нови захтеви за акредитацијом покренуће неактивне чланове Факултета.	+
	T	Игнорисање потреба за повећањем квалитета и схватање да то треба да уради неко други.	+++
Континуирано осавремењавање студијских програма	S	Добра прилика за отклањање неусаглашености.	+++
	W	Потреба за континуирано осавремењавање свих сегмената појединих студијских програма.	+
	O	Могућност повезивања и сарадње са европском академском мрежом.	+
	T	Недовољна заинтересованост једног дела наставника и сарадника	++
Доступност информација о студијским програмима и исходима учења, дипломским, мастер и докторским радовима, и стручној пракси	S	Информације су на сајту Факултета	++
	W	Нижи ниво коришћења информација са сајта Факултета.	++
	O	Исказано опредељење од стране управе за унапређењем поступака информисања на Факултету.	+
	T	Неажурност сајта; незаинтересованост студената за виталне активности на Факултету.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

Завршени процес акредитације студијских програма и самог Факултета укључио је већи број наставника, који су на одговарајући начин сагледали суштину и карактеристике изградње, развоја и унапређења квалитета ове високошколске установе. Неопходно је да после вишегодишње примене акредитованих наставних

програма наставници, катедре, Већа студијских програма и Наставно-научно веће континуирано прате њихову имплементацију и врше побољшања и корекције у областима у којима је уочена потреба за њима. Потребно је наставити активности на Факултету кроз (ре)дефинисање и реализацију акционог плана остварења стратегије обезбеђења и унапређења квалитета студијских програма. Иако су већ преузете одређене активности, потребно је ажурирати сајт и учинити све потребне документе јавно доступним, као и до краја реализовати јавну доступност процедура и исхода израде дипломских, мастер радова и докторских дисертација.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 4 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

У пост-акредитационом периоду имплементација акредитованих студијских програма дала је позитивне резултате. О томе говоре бројне провере које су у овом периоду извршене, како студијских програма који су акредитовани у првом циклусу и другом циклусу акредитације, тако и оних из трећег циклуса акредитације, па се може оценити да су захтеви овог стандарда испуњени.

Потребно је да се у наредном периоду у оквиру студијских програма на свим нивоима студија континуирано прати реализација актуелних курикулума, као и да се у складу са исказаним потребама врши промена и иновација наставних планова и програма, што је и у складу са добром праксом референтних високошколских установа.

Д. Показатељи и прилози за стандард 4

А. Захтевани прилози

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011. године са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења.

Прилог 4.1.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету СП ИАС Архитектура

Прилог 4.1.2. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету СП ОАС Грађевинарство

Прилог 4.1.3. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету СП МАС Грађевинарство

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца.

Прилог 4.2.1. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената студијског програма Архитектуре.

Прилог 4.2.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломираних студената студијског програма Грађевинарства.

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, професионални рад наставника и сарадника, доношење и поштовање планова рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

А. Опис стања и анализа стандарда 5

Квалитет наставника одговара критеријумима Универзитета у Нишу и шире академске заједнице. Квалитет наставника проверава се на неколико нивоа (катедре, Изборно веће Факултета, Научно-стручно Веће Универзитета, а за редовне професоре и Сенат Универзитета). Поред несумњивих стручних знања, у поступку провере, кроз унапред дефинисане критеријуме за избор, врши се и провера професионалних вештина и односа према студентима у наставном процесу.

Оцена вредновања педагошког рада наставника од стране студената је један од кључних елемената код избора и напредовања наставника. Вредновање педагошког рада наставника од стране студената врши се два пута годишње (по семестрима). Добијене оцене разматра Наставно-научно веће и предлаже корективне мере за побољшање.

Вредновање квалитета наставне литературе од стране студената се врши у оквиру поменутих анкета.

Распоред часова предавања се истиче на огласним таблама Факултета и сајту Факултета. Пракса објављивања распореда у последњем тренутку, неколико дана пре

почетка наставе у јесењем семестру је промењена, и сада се распоред објављује на време. Међутим, и даље има измена због објективних околности. Разлог томе су, у највећој мери, ванредни испитни рокови који не дозвољавају да се на почетку семестра утврди тачан број студената, а тиме и група за вежбе. Распоред полагања испита се усваја на време, месец или два пре почетка испитног рока (осим у случајевима када Наставно-научно веће изгласа ванредни испитни рок).

У курикулуму предмета је, где год је то могуће дефинисано да се кроз реализацију наставе остварује интерактивна настава у којој студенти практично показују примену научених вештина у решавању проблема из праксе. Овакав начин рада подстиче студенте на креативно размишљање, што представља својеврстан тренинг и оспособљавање за професионалну каријеру.

Кроз Књигу предмета, која је јавно публикована на сајту Факултета за све студијске програме, студенти могу да на транспарентан начин прате планирану реализацију наставе на сваком предмету и да се упознају са циљевима предмета, садржином предмета, планом и распоредом извођења наставе, начином оцењивања и литературом коју ће користити током реализације наставе.

Кроз Књигу наставника, која је такође јавно доступна на сајту Факултета, студенти могу да се упознају са кратким CV-ем наставника и његовим компетенцијама. Ипак, уочена потреба за њеним ажурирањем, која је наведена у претходном извештају, и даље стоји, па је овај недостатак потребно отклонити у наредном периоду.

У оквиру Катедри прати се реализација наставе на сваком предмету на свим студијским програмима и, у случају одређених потешкоћа, благовремено се предузимају корективне мере. Континуираним вредновањем педагошког рада наставника од стране студената, вредновањем квалитета уџбеника и квалитета дипломираних студената прати се квалитет реализације наставе на сваком предмету. На основу добијених резултата на Наставно-научном већу се периодично доносе одговарајући закључци и предузимају корективне мере за континуирано побољшање наставног процеса.

У захтеваном опису процене стања у испуњености Стандарда 5, може се навести следеће:

- 1) У садржају курикулума сваког од акредитованих студијских програма користе се адекватне методе реализације наставе, у форми: екс-катедре, интерактивне наставе, студија, презентације радова студената итд. Ове методе реализације наставе омогућују остваривање циљева студијских програма на свим нивоима студија у циљу остваривања исхода учења. Вишегодишње искуство показује позитивне резултате.
- 2) За анализу односа појединих облика реализације наставе на исходе учења, овде се презентује анализа на интегрисаним академским студијама у оквиру студијског програма Архитектура, на коме је највећи број студената на Факултету:

- Величина група за наставу је 100 студената, на првој години између 120 и 140;
 - Величина група на вежбама у оквиру обавезних и изборних предмета је до 25 студената, са тим што се вежбе из пројектантских предмета и у рачунарској лабораторији најчешће одвијају у полугрупама; величина групе на студију је до 20 студената;
 - Пропорционална расподела облика и метода реализације наставе може се оквирно сагледати на следећи начин: 30% настава типа екс катедре, 40% израда пројеката и њихова јавна презентација, 17% израда семинарских радова и њихова јавна презентација, 10% рачунске вежбе и вежбе које садрже и колоквијуме, 3% стручне праксе.
 - Мерење резултата примене стечених компетенција кроз реализацију курикулума и вредновање свршених студената указује на адекватно одабрани баланс појединих метода реализације курикулума као и садржине курикулума, уз потребу за сталним побољшањем квалитета наставе и увођењем нових садржаја у складу са професијом за коју се студенти школују.
- 3) Годишњим извештајима о раду, које Наставно-научном већу и Савету подноси Декан факултета, као и кроз јавно доступне Научне публикације академског особља (портал <https://www.npao.ni.ac.rs>) наводе се и прате резултати које наставници остварују кроз НИР, а посебна пажња се посвећује публикацијама у часописима из категорије M20 са *Thomson Reuters* листе (у складу са Ближим критеријумима са избор наставника на Универзитету у Нишу), броју цитата, учешћу на пројектима Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Фонда за науку, као и учешћу у међународним пројектима. Стални тренд пораста компетенција наставника и сарадника стечених преко наведених активности и остварених резултата указује да се квалитет компетенција стално увећава, што је најбоља потврда да се претпоставке за увећање квалитета наставе реализују на квалитетан начин.
- 4) Потребно је прецизније дефинисати и применити процедуру и механизме континуираног праћења и контролисања квалитета и реализације утврђеног распореда наставе. Процедура контроле присуства на послу је усвојена и активно се спроводи. Наравно, и даље се ради на сталном унапређењу ових мера.

Б. SWOT анализа стандарда 5 и квантитативна оцена следећих елемената:

На основу наведених чињеница у опису испуњености стандарда и изведене SWOT анализе на Факултету, по захтевним питањима могу се дати следеће оцене:

Елементи анализе			Вредност
Компетентност наставника и сарадника	S	Број објављених радова, у часописима са Thompson Reuters листе (а посебно са SCI листе) и критеријуми избора.	++
	W	Недовољно дефинисани критеријуми у области професионалности.	0
	O	Инсистирање на поштовању дефинисаних критеријума.	+++
	T	Неспремност појединих наставника да прихвате реалност новог времена.	+
Доступност информација о терминима одржавања наставе	S	Распореди наставе и испита у роковима истичу се на огласним таблама и на сајту Факултета.	+++
	W	Кашњење са истицањем термина наставе.	+
	O	Усвојена процедура за истицање на сајт Факултета.	+++
	T	Непридржавање рокова.	++
Интерактивно учешће студената у наставном процесу наставе	S	Дефинисано кроз курикулуме предмета.	+
	W	Недовољна мотивисаност студената.	++
	O	Освајање дела предиспитних бодова.	+
	T	Недовољна спремност појединих наставника да промене своје навике у методици реализације наставе.	+
Доступност информација о студијском програму, плану распореда наставе	S	Све информације налазе се на сајту Факултета.	+++
	W	Измене у распореду током реализације од стране наставника, кашњење распореда.	+
	O	Редовно ажурирање промена.	+
	T	Неблаговремено информисање студената о насталим променама.	++

Избор метода наставе и учења	S	Методе наставе добро изабране.	+++
	W	У одређеним случајевима неадекватна реализација наставе према дефинисаним правилима.	0
	O	Јасно дефинисање и примена контроле реализације наставе.	+
	T	Игнорисање промена од стране појединих професора и сарадника.	+
Систематско праћење квалитета наставе и корективне мере	S	Студентске евалуације и анализа успеха.	+++
	W	Недостаци у адекватној повратној спреси евалуација- унапређење квалитета наставе.	0
	O	Јавно објављивање резултата вредновања и начина реализације наставе на појединим предметима.	+++
	T	Недовољна заинтересованост студената да реално и јавно говоре о квалитету наставе.	+++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 5:

Кроз имплементацију усвојених докумената у области Стратегије обезбеђења квалитета потребно је наставити са развијањем академског окружења у коме је квалитет наставног процеса предуслов за квалитет компетенција дипломираних студената. Тај процес треба да буде у фокусу активности свих запослених на факултету, свих студената а највише управе Факултета - Декана и његових сарадника.

Потребно је развијати све елементе квалитета и дефинисати све потребне процедуре којима ће се омогућити континуирана провера и унапређење квалитета у наставном процесу. Такође, потребно је развијати партнерски однос са студентима, односно Студентским парламентом као телом које их репрезентује, пре свега у сврху ефективне евалуације квалитета наставног процеса студијских програма, како у целини, тако и у односу на поједине семестре и предмете. У наредном периоду је потребно наставити са постојећим методама оцењивања, које треба проширити и на ниво докторских академских студија.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 5 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Сви елементи за проверу и унапређење квалитета наставног процеса су нормативно дефинисани и примењују се у континуитету на акредитованим студијским програмима. Спроведене и квантификоване активности омогућавају сагледавање следећих оцена: 1) педагошког рада наставника од стране студената; 2) квалитета научноистраживачког рада; 3) квалитета наставне литературе; 4) квалитета дипломираних студената од стране послодаваца; и 5) квалитета стечених знања од стране дипломираних студената. На основу наведених чињеница може се закључити да је Стандард 5, који регулише квалитет наставног процеса, испуњен у целини. У претходном периоду је остварен видљив напредак, али свакако да у наредном периоду има простора, потреба и могућности за даљим унапређењем, па ће Факултет и у том правцу усмерити своје активности и капацитете.

Д. Показатељи и прилози за стандард 5

А. Захтевани прилози

Прилог 5.1. Анализа резултата анкета студената о квалитету наставног процеса и рада

Прилог 5.1.1_Анализа анкета студената о квалитету студијског програма, наставног процеса и рада за школску 2021_2022

Прилог 5.1.2_Анализа анкета студената о квалитету студијског програма, наставног процеса и рада за школску 2022_2023

Прилог 5.1.3_Анализа анкета студената о квалитету студијског програма, наставног процеса и рада за школску 2023_2024

Прилог 5.1.4_Анализа анкета о мишљењу студената о квалитету СП_ДАС Архитектура

Прилог 5.1.5_Анализа анкета о мишљењу студената о квалитету СП_ДАС Грађевинарство

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника.

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

Високошколска установа непрекидно ради на подстицању, обезбеђењу услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког, уметничког и стручног рада и на њиховом укључивању у наставни процес.

A.1 Опис стања и анализа стандарда 6

На Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу посебна пажња се посвећује научноистраживачком раду, сарадњи са привредом (имплементација и трансфер знања), а посебно међународној сарадњи и реализацији заједничких истраживачких подухвата, чији се резултати публикују као заједнички научни радови у водећим међународним часописима, где је остварен завидан ниво цитата. Схватање да су резултати научноистраживачког рада остварени на највишем светском нивоу основа савременог универзитетског образовања, представља једну од главних поставки у начину размишљања и деловања на Факултету. Резултати остварени у научним истраживањима допринели су да се Факултет акредитује као научна установа у областима његовог деловања.

Акредитација Факултета као научноистраживачке и високообразовне установе извршена је за научне области грађевинарство и архитектура 2008. године, а поновна акредитација за исте научне области 2011, 2014. и 2021. године, чему су претходиле акредитације за научноистраживачку делатност. Факултет је први пут добио акредитацију као научна установа 18. 06. 2007. године од Министарства науке Републике Србије, у областима техничко-технолошких наука: Грађевинарство и Архитектура за обављање научноистраживачке делатности која је обновљена 06. 12. 2011. од Министарства за просвету и науку Републике Србије. Након тога, Министарство просвете, науке и технолошког развоја је 08. 03. 2016. године донело Одлуку о акредитацији Факултета за обављање научноистраживачке делатности у области техничко-технолошких наука - архитектура и грађевинско инжењерство. Комисија за акредитацију и проверу квалитета је донела 21.04.2021.године Одлуку о акредитацији Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу као високошколске и научноистраживачке установе. Акредитација научноистраживачке делатности се врши периодично у складу са Законом о високом образовању. Факултет користи процес акредитације за остварење основних циљева дефинисаних у Стратегији обезбеђења квалитета, а остварена сазнања у истраживачком раду уграђује у наставни процес на свим нивоима студија. Факултет је усвојио петогодишњи програм научноистраживачког рада и петогодишњи програм развоја научног подмлатка. Факултет једном годишње врши оцену квалитета остварених резултата у научноистраживачком раду и дефинише предлоге за његово побољшање.

У периоду 2022-2024. година научноистраживачки рад (НИР) на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу одвијао се кроз два финансијска модела:

Први модел је подразумевао имплементацију НИР-а, пре свега захваљујући подршци Министарства науке, технолошког развоја и иновација. Подршка је у последњој години разматраног периода реализована према „Уговору о преносу средстава за финансирање научноистраживачког рада запослених у настави на акредитованим високошколским установама у 2024. години“, на основу члана 7г. ст. 1, 2 и 4. Уредбе о нормативима и стандардима расподеле средстава акредитованим научноистраживачким организацијама ("Службени гласник РС", број 90/19, 96/23 и 110/23), сагласно Закону о науци и истраживањима ("Службени гласник РС", број 49/19) и Закону о буџету Републике Србије за 2024. годину ("Службени гласник РС", број 92/23), а у складу са Одлуком о преносу средстава за финансирање научноистраживачког рада запослених у настави на факултетима у 2024. години, број: 451-03-65/2024-03 од 26.01.2024. године. Средства за овај финансијски модел су обезбеђена Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину ("Службени гласник РС", бр. 92/2023 и 79/24) у Разделу 36, Глава 36.0-Министарство науке, технолошког развоја и иновација, Програм Развој науке и технологије (0201), Програмска активност/пројекат 0001-Подршка реализацији општег интереса у научно истраживачкој делатности, Функционална класификација 140-Основно истраживање, економска класификација 424-Специјализоване услуге и Годишњег финансијског плана прихода и расхода за 2024. годину. Потребно је нагласити да је овим моделом подржан научноистраживачки рад скоро 70% истраживача са пуним радним временом на Грађевинско-архитектонском факултету, универзитета у Нишу.

Други модел НИР -а је оствариван истраживачким радом у оквиру пројеката из програма ИДЕЈЕ и ПРИЗМА, који су финансирани од стране Фонда за науку Републике Србије.

Овај модел је омогућио да истраживачи успешно остварују свој научноистраживачки рад не само кроз наставак активности на истраживањима која су везана за научноистраживачке активности које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, већ и кроз пројекте који су добијени на конкурсима Фонда за науку.

У оквиру овог сегмента истраживачи са Факултета, су свој истраживачки рад остварили у оквиру два научноистраживачка пројеката из програма ИДЕЈЕ и то:

Пројекат **ELECTRO SOIL** из програма ИДЕЈЕ који се реализује под називом: Нови концепт у побољшању геотехничких карактеристика тла-хемијско електрокинетичко третирање тла (*A New Concept in Improvement of Geotechnical Properties of Ground-Chemical Electrokinetic Treatment of Soils*), чији је носилац НИО Грађевинско-архитектонски Факултет, Универзитета у Нишу. С обзиром да

је период трајања пројекта је од 31.01.2022. до 31.01.2025. године, пројекат улази у своју завршну фазу.

Пројект **SUBSTRATE 4CLT** из програма ИДЕЈЕ под називом *Novel Strategies for the Design of Vibration Resistant Cross-Laminated Timber Floors Substrate 4CLT 7677448*, на коме су са Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу ангажована два истраживача, проф. др Радован Цветковић и доц. др Немања Марковић. Носилац пројекта је Грађевински факултет Универзитета у Београду. Такође је и овај пројекат у завршној фази јер је период трајања пројекта од 17.01.2022. до 16.01.2025. године.

Посебно треба истаћи да са Грађевинско-архитектонског факултета, Универзитета у Нишу, у оквиру програма ПРИЗМА свој научноистраживачки рад развија и остварује значајан број истраживача који припадају Катедри за урбанизам и просторно планирање и Катедри за конструкције и конструкцијске системе. То су:

Пројекат **RePOS** под називом *Reclaiming Public Open Space in Residential Areas: Shifting Planning Paradigms and Design Perspectives for a Resilient Urban Future*, чији је руководиоца проф. др Милена Динић Бранковић. Ово је први одобрени пројекат са Универзитета у пољу техничко-технолошких наука који је добио финансирање у 2023. години. Добијање пројекта је од великог значаја за даљи развој научноистраживачког рада и развој научног подмлатка факултета као и међуфакултетске сарадње. Ова чињеница ће и током наредног истраживачког периода, бити значајан мотив за планирање нових планираних научноистраживачких активности, које је планирао факултет као НИО. Пројекат RePOS, који се финансира од стране Фонда за науку Републике Србије у оквиру програма Призма, има за циљ да поново уведе јавни отворени простор у стамбена подручја градова Србије, кроз нови интегрисани приступ у урбанистичком планирању и пројектовању. У циљу обезбеђивања транспарентности и дисеминације резултата истраживања, креирана је веб страница Пројекта, на којој се сукцесивно публикују резултати истраживања током трајања пројекта. Период трајања пројекта је 36 месеци почев од 01.01.2024. године.

Пројекат **BALLOON HALL Optima** –Грађевинско-архитектонски факултет, Универзитета у Нишу је од 01.09.2024. године добио још један пројекат. Пројекат (*Improvement of functional, energetic, lighting and structural characteristics of closed and semi-closed halls covered by structural textile membranes*) реализују истраживачи који припадају Катедри за конструкције и конструкцијске системе, а пројектом руководи Проф. др Драган Костић. Пројекат анализира објекте- хале прекривене текстилном мембраном који се користе за различите јавне и комерцијалне сврхе (спортске хале, магацине, трговине...). Функционалност оваквих објеката-хала је смањена услед неповољних амбијенталних услова у унутрашњости (висока влажност, појава кондензације, осцилације температуре и интензитета светлости), што негативно утиче како на саму основну конструкцију од дрвених или металних носача тако и на текстилну мембрану. Постојеће хале се експлоатишу у

стационарном стању без узимања у обзир атмосферских промена које се преносе и на параметре амбијента у овим халама. Пројектовани исход је унапређење конструкцијско-архитектонског ремоделовања у сврху побољшања функционалности, енергетске ефикасности, светлосног комфора применом софтверских симулација, али и реалним мерењима на преферентним објектима балон хала. Период трајања пројекта је 30 месеци почев од 01.09.2024. године.

Наставници и сарадници Факултета укључени су у реализацију **једанаест међународних пројеката**, што се види из листе пројеката који се реализују на Факултету. Од ових пројеката свакако треба истаћи: Erasmus+ Capacity building in higher education, „*Curricula innovation in climate-smart urban development based on green and energy efficiency with the non-academic sector (SmartWB)*”, 101081724; Erasmus+ KA220-HED - Cooperation partnerships in higher education, „*Advancing the Integration of Soft Skills in Higher Education for Water (Skills4Water)*”, 2023-1-RO01-KA220-HED-000160511; EU water policy and innovative solutions in water resources management (INNOWAT) (620003-EPP-1-2020-1-RS-EPPJMO-MODULE; Serious Games for Digital Readiness of Water Education (SMARTEN) (2020-1-NO01-KA226-HE-094221); *Modern techniques to ensure environmental sustainability in Eastern Europe (MEET)*”, 621118-EPP-1-2020-1-BA-EPPJMO-MODULE; Resource Efficient Planning in the Urban Societal Context of Niš, Serbia: Urban Regeneration of Large Housing Estates from socialist past (RepNIS), 2019, DAAD ID 57461275; Resource Efficient Planning in Niš: New Housing Post-Socialism (REPNiš-NHPS), 2020, DAAD ID 57527554; COST Action CA20138, „*Network on water-energy-food nexus for a low-carbon economy in Europe and beyond (NEXUSNET)*”; HORIZON EUROPE, HORIZON-WIDERA-2021-ACCESS-05, „*Transforming advanced water skilling through the creation of a network of extended-reality water emulative centres*” (WATERLINE) – Grant Agreement 101071306; Program bilateralne naučne i tehnološke saradnje između Republike Srbije i Republike Slovačke, „*Inovativni pristupi proceni i upravljanju rizikom od suše usled klimatskih promena*“ Innovative approaches to drought risk assessment and management due to climate change, broj 451-03-43/2022-09/17 od 01.03.2022. године; Erasmus+ Capacity building in higher education, „*Transport of Dangerous Goods- Modernization of Curricula and Development of Trainings for Professionals in the Western Balkans HEIs (DGTRANS)*”, 101082187.

Значајан сегмент истраживања, као и претходних година, одвијао се кроз реализацију НИР-а који је непосредно био везан за израду одбрањених докторских дисертација. У периоду 2022-2024. година, четрнаест истраживача је одбранило своје докторске дисертације, и стекло звање доктора наука.

Током школске 2023/2024 године, истраживачи са факултета су учествовали на многобројним домаћим и међународним конференцијама, научним скуповима и изложбама

И у овом периоду Факултет је наставио **сарадњу са неколико иностраних факултета и универзитета**. И даље је најконкретнија и најсвестранија сарадња остварена са Рурским Универзитетом у Бохуму, са Универзитетом за грађевинарство, архитектуру и геодезију из Софије, са Грађевинским и Архитектонским факултетом из Скопља, са Институтом за земљотресно инжењерство и инжењерску сеизмологију из Скопља, са Техничким универзитетом из Берлина, као и са Чешким техничким универзитетом у Прагу.

Број публикованих чланака у часописима са SCI листе стално расте, као и број остварених цитата, што на најбољи начин потврђује квалитет остварених резултата научноистраживачког рада.

Факултет публикује уџбенике у складу са својим могућностима, а **издаје и следеће научне часописе**:

1. Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета,
2. Наука+Пракса.

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу, са суорганизаторима, **организовао је конференције** које су наведене у наставку.

У сарадњи са Кластером урбаног планирања, организована је 4th International Conference on **Urban Planning, ICUP 2022**. Конференција је одржана 9. и 10. новембра 2022. године у Нишу, у Научно технолошком парку Ниш. Уређивања зборника саопштења међународног научног скупа „4th International Conference on Urban Planning“, уредник проф. др Милан Танић.

Факултет је у сарадњи са Универзитетом УАСГ из Бугарске и невладиним организацијама „БалканАРХитрав“ Србија и „БалканАРХитрав“ Бугарска, организовао 8. **Летњу школу архитектуре (ЛША), ПОГАНОВО 2022**. Као и до сада остварен је основни циљ ових летњих школа архитектуре који подразумева практичну наставу на терену уз преношење знања, вештина и искуства о традиционалној градњи и руралној архитектури.

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу је у 2023. години био организатор два велика међународна догађаја: Међународна конференција SINARG 2023 (Синергија грађевинарства и архитектуре) у оквиру које је одржана и миниконференција под називом SINERGIJA INDUSTRIJE & AKADEMSKE ZAJEDNICE / Zelena agenda srbije (VI GREEN BUILD KONFERENCIJE 2023) као и 5th Међународна конференција савременог становања HOUSING 2023 (International Exhibition of Contemporary Housing 2023).

САНУ - Српска академија наука и уметности, огранак у Нишу је суорганизатор конференције International Conference **SINARG 2023 - Sinergy of Arcitecture and Civil Engineering** Конференција се одржава у сарадњи са Научно технолошким парком у Нишу. У раду Конференције SINARG 2023 су учествовале следеће научноистраживачке организације: Универзитет у Нишу, Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу; САНУ - Српска академија наука и уметности, огранак у Нишу; Универзитет у Нишу, Научно технолошки парк у Нишу. Укупан

број учесника на скупу је 168 од којих је 47 из иностранства, док је укупан број учесника са радом на скупу 146 од којих је 40 из иностранства. Поред тога, одржан је и INTER-PROJECT COACHING EVENT (HORIZON, COST, ERASMUS+, SERBIAN SCIENCE FUND, ...) у оквиру кога је представљено десет пројеката. Такође је одржана и посебна секција - мини конференција SYNERGY OF INDUSTRY AND ACADEMIC COMMUNITY, у оквиру које је представљено пет радова. Посебно је важно истаћи укључивање студената у активности релевантне за одржану међународну конференцију СИНАРГ 2023. Веома битно је да је одржано и међународно студентско такмичење под називом "Синергијом до решења" паралелно са током одржавања Конференције. Тема је била примена савремених приступа управљању урбаним кишним отицајем. На радовима прихваћеним за Конференцију је преко 320 аутора и коаутора, од чега је преко 80 из иностранства. Према је највећи број иностраних учесника из земаља региона (Северне Македоније, Црне Горе, Хрватске, Босне и Херцеговине, Бугарске и Румуније), један део аутора долази из Грчке, Турске, Омана, Индонезије, Индије, Немачке, Аустрије, Холандије, Словачке, Пољске, Албаније и Уједињеног Краљевства. Радове је рецензирало преко 70 рецензента из 10 земаља који су значајно допринели научном квалитету прихваћених радова, па тиме и саме Конференције. Суорганизатор је и Удружење КЛАСТЕР УРБАНОГ ПЛАНИРАЊА, Ниш. Укупан број учесника на скупу: 156 од којих је 72 домаћих и 84 из иностранства; Укупан број учесника са радом на скупу: 90 од којих је 19 домаћих и 71 из иностранства.

У оквиру пете међународне изложбе савременог становања **СТАНОВАЊЕ - HOUSING 23** приказано је 90 радова савремене стамбене архитектуре, тематски подељених у две целине. У општем делу приказано је 50 радова који представљају репрезентативне примере стамбене архитектуре настале широм света у периоду између две изложбе, тј. у периоду 2021-2023. године. У специјалном делу приказано је 40 радова на тему становања ниске спратности-велике густине које је ове године препознат као алтернативни модел становања који би својим квалитетима могао значајно да унапреди квалитет живота у граду и квалитет животне средине. Поред главне, посетиоцима је представљена и пратећа изложба студентских радова из области становања, која приказује 24 рада студената са шест сродних факултета: Техничког универзитета у Грацу, Архитектонског факултета у Скопљу, Архитектонског факултета у Загребу, Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета у Бањалуци, Архитектонског факултета у Београду и Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, насталих у претходне две године. Радови студената су различита истраживања на тему становања и тачка размене знања и искустава између академских институција.

Савремени тренутак у архитектури може се описати као еклектичан, без јасно дефинисаних преовлађујућих праваца и стилова. У таквом амбијенту, сасвим је логично да се у један од заступљенијих модела становања искристалише управо онај који слободно комбинује елементе наизглед потпуно неспојивих типологија.

С обзиром на то да се ради о релативно новом, мање истраженом моделу становања, без канонизованих просторно-функционалних шема, строго одређеном само његовим иницијалним детерминантама – спратношћу и густином, његови појавни облици су изузетно разноврсни, понекад чак и крајње неочекивани, што овогодишња изложба савршено илуструје. Пажљиво промишљена и пробрана колекција објеката, пројеката и истраживања попут ове представља свеобухватни преглед пројектантских приступа и сведочанство неограничених могућности посматраног модела, и као таква може бити од изузетне помоћи стручној и широј јавности, нарочито у тренуцима експанзије индустрије станоградње какав је овај.

National Scientific Conference with International Participation – Green Building 2024 одржана је на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, 05.06.2024. год. Суорганизатори су Универзитет у Бањој Луци, Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет и Кластер зелене градње из Ниша. У раду Конференције **GREEN BUILDING 2024** су учествовале следеће научноистраживачке организације: Универзитет у Београду, Архитектонски факултет у Београду; Универзитет у Нишу, Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу; Кластер зелене градње из Ниша; Универзитет у Бањој Луци (Република Српска) и УАСГ Универзитет за архитектуру, грађевинарство и геодезију из Софије (Република Бугарска). Укупан број партиципаната/учесника на скупу: 75 од којих је 18 из иностранства. Укупан број учесника са радом на скупу: 58 од којих је 7 из иностранства.

Сарадња са привредом и стручни рад наставника и сарадника одвија се преко одговарајућих одељења и акредитованих лабораторија Центра за грађевинарство и архитектуру. Стручни рад је углавном био везан за услуге које пружају лабораторије у оквиру обима акредитације. Значајан део стручно-експертског рада био је усмерен на пружање услуга које су се односиле на експертска вештачења, експертске процене и консултативне услуге из области грађевинарства и архитектуре. У периоду 2022-2024. год. значајан део стручног рада Центра за грађевинарство и архитектуру, био је усмерен на пружање услуга које су се односиле на: услуге акредитованих Лабораторија, експертска вештачења, експертске процене односно консултативне услуге из области грађевинарства и архитектуре, али и израде пројеката до нивоа идејних пројеката у области грађевинарства. Реализација послова се одвијала у пројектованом обиму и према плану. Овај податак несумњиво говори да је оснивање и постојање Центра више него оправдано, али пре свега говори о квалитету и стручности како извршиоца послова тако и акредитованих лабораторија.

Анализа научноистраживачког, уметничког и стручног рада.

1. Факултет остварује респектабилне резултате у фундаменталним и примењеним истраживањима. Ресурси попут приступа академској мрежи КОБСОН и другим базама, као и рачунарски ресурси су на високом нивоу. У периоду 2022-2024. год. набављена је нова опрема, пре свега за потребе

реализације научних и технолошких пројеката које финансира Фонд за науку Републике Србије, тако да је постигнут знатно виши ниво опремљености у односу на претходни период.

2. Рад у оквиру научноистраживачких пројеката је од стране Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије препознат као институционални, и као такав је и био финансиран у периоду 2022-2024. година. Руководиоци ранијих пројеката нашег Факултета, наставили су рад са већ ангажованим истраживачима, мада је укључен и одређени број нових младих истраживача приправника и истраживача сарадника.

3. Листа пројеката који обезбеђују трансфер технологије у привреду приказана је у Табели 6.6. У односу на претходни период самовредновања број оваквих пројеката је већи као последица бољег стања у привреди након пандемије, и ово је значајна активност на Факултету, пре свега у оквиру рада његовог Центра за грађевинарство и архитектуру.

4. У прилогу у Табели 6.2. је дато ангажовање наставника на пројектима Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, из кога се види да је већина наставника и сарадника ангажована на овим пројектима. Након што је 2018.године укључен велики број младих истраживача приправника у рад на овим пројектима, у периоду 2022-2024. год. они су својим резултатима испунили услове за напредовање у звање истраживач сарадник, а настављен је и пријем нових истраживача приправника.

5. Пројекти који се реализују су тесно повезани са садржајима наставног процеса, што ствара могућност унапређења наставног процеса реализацијом научних пројеката.

6. Марта 2020. године на Универзитету у Нишу су усвојени нови ближи критеријуми за избор у звања наставника, који су снажан мотив за објављивање већег броја радова на SCI листи са циљем повећања компетенција наставника. Посебну стимулацију за публикавање радова у часописима са SCI листе Факултет не врши.

7. За избор у наставничка звања користи се Правилник факултета за избор у звања, који је у складу са одговарајућим актом Универзитета у Нишу, као и препоруком Националног савета за високо образовање. Критеријуми који се односе на научноистраживачки, уметнички и стручни рад доследно се примењују.

8. За реализацију наставе на докторским студијама из области грађевинарства и архитектуре бирани су наставници у складу са важећим Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма који је донео Национални савет за високо образовање.

Стручност наставника се утврђује на основу научних радова објављених у међународним часописима (најмање три рада у претходних десет година објављена или прихваћена за објављивање у часопису са импакт фактором са СЦИ листе, односно СЦИе листе), научних радова објављених у домаћим часописима,

радова објављених у зборницима са међународних научних скупова, монографија, патената, уџбеника, новог производа или битно побољшаног постојећег производа, нове биљне сорте, нове сорте стоке и нове технологије.

У области архитектуре и урбанизма примењују се посебни критеријуми, усклађени са специфичношћу ове области, укључујући и стручно-уметничке радове за области архитектуре и урбанизма од међународног значаја (СУА1). Наставу на докторским студијама у области архитектуре и урбанизма може да изводи наставник који је остварио најмање 12 бодова за радове у категоријама: М11; М12; М13; М14; М21; М22; М23; М24; СУА1, М31; М32; М33; М34 и М51.

9. Именовање ментора на студијским програмима докторских студија обавља се у складу са тренутно важећим стандардима за акредитацију студијских програма докторских студија у оквиру области грађевинарства и архитектуре.

Ментор има најмање пет радова објављених у претходних десет година у часописима са импакт фактором са СЦИ листе, односно СЦИе листе у области грађевинарства.

Ментор на докторским студијама у области архитектуре и урбанизма, може бити наставник који је у претходних десет година остварио најмање 24 бода и то: најмање 10 бодова за радове у часопису са СЦИ листе или у часопису категорије М24 или из категорије СУА1, и најмање 14 бодова за радове у категоријама М11; М12; М13; М14; М21; М22; М23; М24; СУА1; М31; М32; М33; М34 и М51. Број наставника са Факултета који су испунили ове услове повећао се у односу на претходни период.

10. Међународна сарадња је развијенија у односу на претходни период, о чему говоре билатерални уговори о сарадњи, учешће у академским мрежама и учешће у реализацији међународних пројеката.

А.2 Процена стандарда 6

S	Факултет акредитован као научна установа код Министарства просвете науке и технолошког развоја за сва подручја његовог деловања.
W	Недовољно простора, опреме, и финансијских средстава за лабораторијска испитивања у жељеном обиму.
O	Критеријуми за напредовање наставника подстичу квалитетније резултате у научним истраживањима. Могућност коришћења фондова ЕУ, која финансира научноистраживачке пројекте и пројекте развоја високообразовних институција у земљама Западног Балкана .
T	Висока цена експерименталних истраживања у области грађевинарства.

Б. SWOT анализа и квантитативна оцена следећих елемената:

На основу анализе стања у области испуњености захтева Стандарда о квалитету научноистраживачког рада и поднетих прилога, могу се извести следеће оцене:

Елементи анализе		Вредност
Усаглашеност научног и образовног рада		
S	Резултати НИР-а имају доминантан утицај не само на напредовање наставника, већ и на образовни рад.	+++
W	Смањено интересовање студената за оспособљавање за бављење научним радом.	+
O	Усаглашавање и савременост курикулума кроз периодичне провере и акредитацију.	+++
T	Недовољна мотивисаност наставника да интегришу ове две категорије.	++
Перманентност научног истраживања и међународне сарадње		Вредност
S	Део наставника учествује на великом броју конкурса код нас и у свету. Остварени резултати мотивишу друге да покушају међународну сарадњу.	+++
W	Део наставника не може да оствари међународну сарадњу.	+
O	Све већи број међународних конференција се организује у нашој земљи и у суседним земљама.	+++
T	Слаба подршка заједнице у међународним пројектима посебно у пограничној сарадњи.	+
Праћење оцена квалитета НИР-а и наставника		Вредност
S	Периодично се врши оцена квалитета НИР-а, као и кроз изборе наставника.	+++
W	Недовољна мотивисаност наставника за натпросечне резултате.	+
O	Коришћење информационих технологија за праћење и оцењивање квалитета НИР-а и инсистирање на усвојеним ближим критеријумима код избора.	+++
T	Учестале понуде за објављивање резултата у часописима који немају одговарајући импакт фактор.	++
Усаглашеност садржаја НИР-а са стратешким опредељењима земље и европским циљевима.		Вредност
S	Садржаји стратешких пројеката усаглашени са стратешким опредељењем земље и окружења.	+++
W	Неспремност једног броја наставника на промене и усаглашавања са стратешким опредељењима Факултета.	0
O	Усаглашеност система квалитета и примене процедура на Факултету и Универзитету у Нишу.	+++
T	Јака конкуренција од стране других научноистраживачких организација у области грађевинарства и архитектуре.	++

Укључивање резултата истраживања у наставни процес		Вредност
S	Резултати се укључују углавном на II и III нивоу наставе.	++
W	Мање ангажовање неких наставника на истраживањима условљава и мању имплементацију резултата у настави.	+
O	Континуирано реално вредновање квалитета наставног процеса од стране студената.	++
T	Обавеза да се настава реализује у складу са акредитованим студијским програмима.	+++
Подстицање научних активности на публикавање резултата		Вредност
S	Сигурно напредовање у виша звања и подизање рејтинга Факултета и Универзитета.	+++
W	Недовољна финансијска подршка наставницима за публикавање резултата.	++
O	Подизање рејтинга домаћих часописа и стриктна примена строгих критеријума за избор.	++
T	Веома дуг период за објављивање у иностраним часописима са импакт фактором, а нема часописа са импакт фактором у области које су од интереса за Факултет, а који се издаје у националним оквирима.	+++
Издавачка делатност		Вредност
S	Традиција у издавању два часописа на Факултету настављена објављивањем на сајту Факултета.	+++
W	Мања заинтересованост наставника за публикавање резултата у часописима ниже категорије.	++
O	Министарство обезбеђује финансијску подршку за објављивање уџбеника и осталих публикација.	++
T	Све је више часописа са слободним приступом (open access) доступно на интернету.	+++
Брига о научноистраживачком подмлатку		Вредност
S	Позитивна селекција подмлатка и њихова жеља да задрже посао.	+++
W	Немогућност ангажовања свих заинтересованих истраживача.	++
O	Опредељеност Министарства за финансијску подршку младим истраживачима кроз учешће у НИР-у .	+++
T	Велика мобилност студената мастер и докторских студија због недостатка посла и мањих зарада у земљи.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 6:

Квалитетом и савременошћу опреме као условима за научноистраживачки рад на Факултету не можемо у потпуности бити задовољни, тако да треба у оквиру пројеката који се реализују пронаћи нове могућности за набавку савремених уређаја који би омогућили даље побољшање квалитета резултата НИР-а, који су и сада на завидном нивоу. Од значаја би било и обезбеђење допунског простора, као и адекватно опремање тог простора за научноистраживачки рад.

Боља синхронизација научних истраживања на Факултету између различитих области истраживања такође би допринела унапређењу квалитета.

У наредном периоду треба посебно у области грађевинарства радити на публикавању радова са SCI индексацијом, како би се повећао број наставника који испуњавају услов да буду ментори на докторатима из ове области. Уз адекватно вредновање осталих активности, Факултет треба посебно да вреднује резултате научноистраживачког рада на нивоу публикација у часописима са SCI листе и остварених цитата као највишег постигнућа у научном истраживању и покретачке снаге за свеобухватно побољшање квалитета резултата научних истраживања на Факултету.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 6 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард на нивоу Факултета испуњен у потпуности.

Према броју публикација, обиму међународне сарадње, броју пројеката који се финансирају из европских фондова, броју публикација на SCI листи, броју цитата у часописима са SCI листе, Факултет је на завидном нивоу у својој области. У периоду 2022-2024. година докторску дисертацију је одбранило четрнаест докторанада на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, од којих су једанаесторо сарадници на самом факултету, а троје је запослених у другим институцијама. Већина ових сарадника је публиковањем радова у часописима са SCI листе остварила и услов за избор у наставничко звање, као и компетентност за извођење наставе и менторство на докторским академским студијама. Посебно треба истаћи резултате наставника и сарадника у области Архитектуре који су, поред публикавања радова, својим учешћем на међународним изложбама и конкурсима значајно повећали своје компетенције на докторским академским студијама из те области.

Д. Показатељи и прилози за стандард 6

А. Обавезни прилози

Табела 6.1. Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Табела 6.2. Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима

Табела 6.3. Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства

Табела 6.4. Списак SCI/SSCI-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период (навести референце са редним бројем)

Табела 6.5. Листа одбрањених докторских дисертација (име кандидата, име ментора, назив дисертације и година одбране, публиковани резултати) у високошколској установи у претходне три школске године

Табела 6.6. Списак стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи

Табела 6.7. Списак ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовно-уметничког поља, као и однос броја ментора у односу на укупан број наставника на високошколској установи

Прилог 6.1. Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком раду

Прилог 6.2. Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Прилог 6.3. Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентно усавршавање и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 7

Грађевинско-архитектонски факултет на почетку школске 2023/2024. године има укупно 87 чланова наставног особља ангажованих са пуним радним временом, и то 63 наставника и 24 сарадника. Наставнике чини 16 редовних професора, 22 ванредна професора и 25 доцената. Сараднике чине 7 асистената са докторатом, 13 асистената и 4 сарадника у настави. Осим њих, у реализацији наставе учествује 7 наставника и 15 сарадника ангажованих по уговору.

Избор у звања врши се у складу са правилницима о поступку стицања звања и заснивања радног односа, односно ближим критеријумима за избор у звања. Сви избори врше се јавним конкурсом, оглашавањем у дневним новинама и на сајту Факултета.

Приликом избора у звање наставника, у складу са важећим *Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Нишу*, ("Гласник Универзитета у Нишу" број 5/2022), вреднују се резултати научноистраживачког рада, ангажовања кандидата у развоју наставе и обезбеђивању научно-наставног подмлатка (за виша звања), резултати педагошког рада и елементи доприноса широј академској заједници. За наставнике који се први пут бирају у звање, даје се и оцена приступног предавања кандидата. Извештаји Комисије о пријављеним учесницима конкурса излажу се јавности на сајту Факултета и Универзитета у трајању од 30 дана, тако да је поступак у потпуности транспарентан. Изборно веће Факултета утврђује предлог за избор учесника конкурса у звање. Уколико чланови Изборног већа Факултета потврде предлог за избор наставника у звање који је предложила Комисија за писање извештаја, предлог одлуке, усвојени извештаји и остала документација предвиђена Правилником се шаље на давање сагласности одговарајућем Научно-стручном већу Универзитета у Нишу, које и врши избор. Оцењивање квалитета наставника као критеријума за избор се проводи у складу са *Ближим критеријумима за избор у звања наставника Универзитета* („Гласник Универзитета у Нишу“ број 3/2017, 7/2017, 4/2018, 5/2018, 1/2019, 1/2020, 2/2020, 1/2021 и 5/2022).

Избор у звања сарадника врши се у складу са *Правилником о поступку стицања звања и заснивања радног односа сарадника Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу* (бр. 8/128 од 19.4.2019. год.). Комисија за писање извештаја вреднује кандидате према критеријумима прописаним Правилником и у року од пет дана од пријема извештаја Комисије, он се ставља на увид јавности у року од 15 дана, објављивањем на интернет страници Факултета. Изборно веће Факултета разматра Извештај комисије, евентуалне примедбе на Извештај Комисије и одговор Комисије на примедбе и доноси одлуку о избору сарадника, већином од укупног броја наставника.

Факултет врши редовну евалуацију и праћење квалитета и компетентности наставног кадра и дефинише план и програм будућег развоја и запошљавања кадрова. Мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника евалуирају се периодичним спровођењем анкетног испитивања. Факултет вреднује повезаност рада у настави са учешћем на научно-истраживачким пројектима и другим активностима које доприносе развоју академске и шире друштвене заједнице.

На основу увида у остварене резултате вредновања квалитета рада Факултета од стране наставника и сарадника, може се закључити да би у наредном периоду требало обезбедити већа финансијска средства за унапређење услова рада, а посебно повећати информатичку опремљеност радног простора. Ово би допринело већој ефикасности у раду и бољим резултатима ангажовања запослених на Факултету. Дигиталном едукацијом наставног особља требало би олакшати приступ и управљање базом података која је од важности за квалитет реализације наставе. Такође, неопходно је подстаћи континуирано стручно усавршавање запослених кроз семинаре и обуке, како би се оснажиле њихове компетенције и унапредила примена савремених метода у наставном процесу.

Сprovedени поступак акредитације Факултета за обављање научно-истраживачке делатности у области архитектуре и грађевинарства током 2020. године је у многoме иницираo квалитетнији рад наставника и увећању компетенција увођењем нових студијских програма. У односу на претходни акредитациони период, запажа се позитиван тренд у напредовању наставног кадра (увећан је укупан број наставника, као и наставника са вишим звањима).

А.2 Процена стандарда 7

S	Утврђена процедура и минимални критеријуми за избор наставника као и вредновање резултата научноистраживачког и педагошког рада. Велики број радова на SCI, SCIE и SSCI листи.
W	Имплементација мера побољшања квалитета рада наставника и сарадника у односу на идентификоване слабије резултате вредновања наставног кадра од стране студената би могла да буде већа.
O	Информисање наставног особља о уоченим слабостима индивидуалног рада, уз примену одговарајућих мера за његово унапређење. Унапређење комуникације са студентима након уочених слабости током реализације наставе.
T	Недовољна материјална средства и дигитална опремљеност могу довести до смањења научне продуктивности наставног кадра.

Б. SWOT анализа стандарда 7 и квантитативна оцена елемената анализе

На основу наведених чињеница, презентованих прилога о вредновању испуњености Стандарда 7 могу се дати следеће оцене:

Предмет анализе		
Јавност поступка избора наставника и сарадника		Вредност
S	Поступак је транспарентан, Извештај се излаже јавности.	+++
W	Незаинтересованост јавности за увид у референце.	+
O	Допуна Правилника детаљнијом спецификацијом критеријума за евалуацију стручног и педагошког рада наставника.	++
T	Приказивање референци са недовољном прецизношћу.	0

Усаглашеност поступака избора са прописима		Вредност
S	Процедура поступка је јасно дефинисана и потпуно усаглашена.	+++
W	Неспремност појединих наставника да остваре много већи резултат од минимално неопходног за напредовање.	+
O	Немогућност да неусаглашени предлози прођу на Универзитету додатно мотивише наставнике.	+
T	Релаксирано схватање дефинисаних рокова од стране појединих наставника.	+
Системско праћење и подстицање педагошких и научних активности		Вредност
S	Системско праћење кроз избор у звање и у току изборног периода.	++
W	Анализе и праћење се углавном интензивирају у тренутку избора.	++
O	Стварањем веће материјалне базе ситуација се може поправити.	+
T	Неспремност појединих наставника на континуирано усавршавање, изван оквира изборних пропозиција.	+
Дугорочна политика и селекција кадрова		Вредност
S	Усвојен план развоја кадрова.	+++
W	Недовољно развијена стратегија на нивоу шире друштвене заједнице за дугорочно планирање и развој кадрова, што додатно отежава очување стручног и научног потенцијала.	+
O	Ангажовање квалитетних кадрова са мастер и докторских студија.	++
T	У неким областима нема могућности за квалитетном селекцијом.	+
Перманентна едукација и усавршавања		Вредност
S	Факултет подстиче професионално усавршавање наставника и сарадника .	++
W	Недовољна материјална средства и неадекватна информатичка опремљеност.	++
O	Може се поправити ситуација увећањем међународне сарадње и размене искустава.	++
T	Недовољна заинтересованост дела наставног кадра за унапређење сопственог рада и професионални развој.	+

Повезаност образовног рада са истраживањима на пројекту и радом у привреди		Вредност
S	Велики број наставника и сарадника учествује у научноистраживачким и стручним пројектима.	+ + +
W	Недовољна могућност примене резултата у оквирима наставе.	+ +
O	Имплементација резултата научноистраживачког и стручног рада у наставном процесу.	+ +
T	Занемаривање важности ове компоненте у образовном раду.	+
Вредновање педагошких способности		Вредност
S	Педагошке способности се вреднују од стране студената.	+ + +
W	Необјективност процене студената о вредновању педагошких способности наставника и сарадника, као и попуњавање анкета од стране студената који нису редовно присуствовали настави.	+
O	Обезбедити учешће студената у дискусијама о квалитету појединих предавања и вежби.	+ +
T	Непостојање транспарентног начина контроле квалитета педагошког рада осим анкетирања студената.	+ +
Вредновање истраживачких способности		Вредност
S	Праћење истраживачких способности исказује се кроз извештаје о избору у звања.	+ + +
W	Слаба видљивост остварених резултата наставника и сарадника мимо оквира изборног циклуса.	+ +
O	Објављивање извештаја о резултатима научне продукције наставника и сарадника Факултета периодично, током године.	+ +
T	Недостатак финансијских средстава за објављивање радова.	+ +
Уважавање мишљења студената о педагошком раду наставника и сарадника		Вредност
S	Успостављена процедура за давање студентског мишљења при избору.	+ +
W	Мишљење се формално изражава у извештајима за избор.	++
O	Укључивање квалитетних студената у рад Наставно-научног већа.	+ +
T	Формално приступање студената процесу процене педагошког рада наставника и сарадника.	+ + +

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7:

У циљу унапређења стручних компетенција наставног и сарадничког кадра, неопходно је подстицати наставно особље да процес научног напредовања остварује изван минимално прописаних критеријума за избор у звања. Унапређење квалитета наставног процеса подразумева и систематско подмлађивање кадра путем пријема нових сарадника, као и избор сарадника који су докторирали у виша, наставничка звања.

Поред тога, потребно је ојачати механизме контроле, не само у погледу редовности реализације наставе, већ и у домену процене квалитета наставног ангажмана. У том контексту, препоручује се успостављање континуираног дијалога са представницима студената, при чему би се мишљење студената о педагошком раду наставника и сарадника уважавало као релевантан фактор у унапређењу квалитета наставе. Резултати студентског вредновања требало би да мотивишу наставнике на евентуално кориговање свог рада и наставног процеса. У случају уочених одступања од очекиваног квалитета, потребно је предузети корективне мере, које могу укључивати упозорења и упућивање на програме стручног усавршавања. С друге стране, наставно особље које се континуирано истиче високим оценама и залагањем требало би додатно мотивисати обезбеђењем стручне литературе или пружањем олакшица за усавршавање у иностранству.

Такође, у циљу јачања научноистраживачког рада, потребно је унапредити постојеће механизме информисања и техничке подршке у вези са учешћем у домаћим и међународним истраживачким пројектима. Такође, требало би обезбедити додатна финансијска и информатичка средства за стручно, професионално и педагошко усавршавање наставника и сарадника и подстицати њихову мобилност у земљи и иностранству. Допринос квалитету наставе и научне сарадње могла би се обезбедити ангажовањем еминентних гостујућих предавача са реномираних иностраних високошколских установа.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 7 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини

Факултет у поступку избора наставника и сарадника у звања доследно примењује прописане процедуре и критеријуме којима се вреднује научна продуктивност, стручна и педагошка активност кандидата. Процедуре евалуације квалитета и професионалног напредовања наставника и сарадника усклађене су са законским прописима и стандардима које утврђује Национални савет за високо образовање. Избор у наставна звања регулисан је одговарајућим правилником и ближим критеријумима за избор у звања за одговарајуће уже научне области, док се процедура избора у сарадничка звања спроводи у складу са посебним правилником Факултета.

Осим тога, Факултет остварује запажене резултате у области научноистраживачког рада, што се огледа у значајном броју објављених радова у референтним часописима на

SCI, SCIE и SSCI листама, као и у растућем броју цитирања (према SCOPUS-у и другим релевантним научним базама, као и организовањем међународних научно-стручних манифестација. У наредном периоду неопходно је наставити са унапређењем овог стандарда, с обзиром на то да је компетентност, знање и способност наставног кадра од кључног значаја за квалитет наставе која се реализује у оквиру нове, унапређене структуре студијских програма.

На основу расположивих података, може се констатовати да је овај стандард у испуњен у целини.

Д. Показатељи и прилози за стандард 7

А. Обавезни прилози

Табела 7.1. Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Табела 7.2. Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи (радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору)

Прилог 7.1. Правилник о избору наставника и сарадника УНИ

Прилог 7.1 2024 правилник_о_стицању_звања_2022 до 24_пречишћен_текст

Прилог 7.2. Однос укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу установе

Б. Додатни прилог

Прилог 7.1.1. Правилник о поступку стицања звања и заснивања радног односа сарадника Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу

Стандард 8: Квалитет студената

Квалитет студената се обезбеђује селекцијом студената на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави, перманентним праћењем и проверавањем резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 8

Грађевинско-архитектонски факултет је на свим својим студијским програмима и нивоима академских студија (Основне академске студије, Мастер академске студије, Интегрисане академске студије и Докторске академске студије) дефинисао услове и

процедуре уписа студената, као и број студената на свакој студијској групи. Информације о врстама, структури, циљевима и исходима студијских програма, конкурсима за упис и начину уписа студената објављују се на сајту Факултета.

Факултет посебну пажњу посвећује потенцијалним студентима организовањем обилазака средњих школа у више градова у којима учествују наставници, сарадници и студенти Факултета, учествовањем на фестивалима науке и сличним манифестацијама. Факултет пружа потенцијалним студентима све релевантне информације и податке који су у вези са студијама путем Информатора, затим преко обавештења и конкурса на сајту Факултета или на огласним таблама.

Процедура уписа студената на свим нивоима академских студија регулисана је *Правилником о упису студената на студијске програме Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу* (бр. 8/162 од 18.06.2021.), *Правилником о упису студената на студијске програме Универзитета у Нишу* („Гласник Универзитета у Нишу“, бр. 1/2019), као и *Статутом Факултета* (бр. 7/15 од 11.05.2018.). При селекцији студената за упис на основне, односно интегрисане студије, Грађевинско-архитектонски факултет вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, у складу са законом и Статутом Факултета. Редослед кандидата за упис на мастер и докторске академске студије утврђује се на основу оствареног успеха на претходним нивоима студирања и дужине студирања. При упису кандидата на докторске студије узимају се у обзир и остварени научни резултати.

Поступак уписа је јаван, од објављивања конкурса, рангирања на основу претходних резултата и рангирања на основу резултата остварених на пријемном испиту. Резултати сваке фазе уписног процеса објављују се на огласној табли и интернет страници Факултета.

На почетку сваког семестра, наставници упознају студенте са обавезом похађања и учествовања у настави, начином оцењивања студената у предиспитном и испитном периоду. Ове информације налазе се и у књигама предмета сваког студијског програма, које су доступне на сајту Факултета. Успешност студената у савлађивању одређеног предмета прати се континуирано током реализације наставе и у коначном изражава поенима и оценом, а према квалитету стечених знања и вештина.

Поступак оцењивања на испиту дефинисан је *Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту Универзитета у Нишу* („Гласник Универзитета у Нишу“, бр. 6/2007), као и *Статутом Грађевинско-архитектонског факултета* (бр. 7/15 од 11.05.2018.), који је доступан на сајту Факултета.

Бирањем представника из својих редова и формирањем Студентског парламента, студенти остварују своја права, штите своје интересе и учествују у одлучивању на Факултету, у складу са *Законом о високом образовању*. Руководство и надлежни стручни органи факултета континуирано сарађују и комуницирају са представницима Студентског парламента, како би се осигурало да се мишљење студената узима у обзир

при доношењу одлука важних за академски живот. Студенти се редовно обавештавају о свим битним темама које се тичу наставног процеса, организације студија и студентских активности, путем огласних табли у просторијама факултета, као и преко званичне интернет странице. Посебно је важно нагласити активну улогу коју студенти имају у процесима обезбеђења квалитета наставе и рада факултета. Њихово учешће у овим активностима доприноси унапређењу студијских програма, наставних метода и целокупног квалитета високошколског образовања.

Факултет поштује једнакост и равноправност студената по основу расе и боје коже, пола, сексуалне оријентације, националног и социјалног порекла, језика, вероисповести, статуса стеченог рођењем и имовинског стања.

А.2 Процена стандарда 8

	Образложење
S	Усвојена је већина нормативних аката везаних за упис, оцењивање, информисаност, одговорност и реализацију наставе.
W	Нису обухваћене у потпуности потребе студената са посебним потребама.
O	Стварање услова за веће интересовање перспективних кандидата кроз актуелне и иновативне студијске програме.
T	Дисбаланс између озбиљности и тежине наставних програма и просечних предзнања и склоности уписаних студената.

Б. SWOT анализа стандарда 8 и квантитативна оцена елемената анализе

На основу анализе практичне примене Правилника којим се дефинише поступак пријема студената и њихово напредовање током студија, могу се дати следеће оцене:

Предмет анализе		Образложење	Вредност
Процедура пријема студената	S	Пријем и упис студената регулисани су јасном процедуром. Кандидатима су на располагању све потребне информације.	+++
	W	Ограничена препознатљивост неких студијских програма међу потенцијалним студентима.	+
	O	Даље унапређење презентовања Факултета по средњим школама и путем друштвених мрежа.	++
	T	Снижавање критеријума при упису може довести до пада квалитета студената.	++

Рад на планирању каријере	S	Брига о развоју каријере студената.	++
	W	Недовољна свест студената о могућностима примене стеченог знања. Низак ниво мобилности студената.	++
	O	Систематско праћење потребе друштва за профилима стручњака и кадрова и усклађивање програма	+++
	T	Положај образовања и вредносни систем у националним оквирима.	+++
Једнакост и равноправност студената	S	Статутом Факултета дефинисана је једнакост и равноправност студената.	+++
	W	Студенти са посебним потребама имају отежан приступ појединим деловима Факултета.	++
	O	Унапређење услова за рад и неограничен приступ интернету свим студентима (нпр. рачунарска/интернет учионица и сл.).	+++
	T	Преоптерећеност група на појединим студијским програмима прети опадању квалитета извођења наставе.	+++
Доступност информација студентима	S	Информације доступне путем интернет странице Факултета и огласне табле. Успостављено електронско пријављивање испита.	++
	W	Повремене тешкоће у функционисању Интернет странице Факултета; проблеми приликом електронског пријављивања испита.	+
	O	Увођење процедуре за редовно ажурирање интернет странице Факултета и јачање информатичке службе.	+++
	T	Недовољна заинтересованост студената за благовремено информисање.	+
Доступност процедуре и критеријума оцењивања	S	Процедуре и критеријуми оцењивања су јасно дефинисани у документима доступним на сајту Факултета и Универзитета.	+++
	W	Користи се Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту који је донео Сенат Универзитета.	+

	O	Усвајање јединствене методологије оцењивања на групацијама сродних предмета у оквиру студијских програма.	++
	T	Индивидуалан приступ и притисци да се у појединим случајевима спусти критеријум.	+
Анализа метода оцењивања и критеријума оцењивања	S	Периодична евалуација рада наставника и сарадника од стране студената.	+++
	W	Различити приступи у оцењивању наставника.	+
	O	Коришћење резултата студентског вредновања ради побољшања критеријума оцењивања.	+++
	T	Незаинтересованост студената за веће учешће у самовредновању услед непрепознавања интереса.	+
Усклађеност метода оцењивања са циљевима програма	S	Добра усаглашеност уз мање корекције.	++
	W	Анализа ефикасности метода оцењивања се не спроводи у потпуности.	+
	O	Повишење критеријума оцењивања код одређеног броја предмета у циљу бољег квалитета дипломираних студената.	++
	T	Снижавање критеријума и нивоа излазног знања.	+
Објективност и принципијелност наставника у оцењивању	S	Оцењивање студената према објављеним правилима и критеријума оцењивања.	++
	W	Повремене неправилности у поступцима оцењивања.	+
	O	Развијање навике студентског оцењивања наставе доприноси већој објективности у процени рада наставника.	++
	T	Недовољно прихватање иновативних принципа и елемената у процесу едукације.	+
Праћење пролазности студената по предметима и корективне мере	S	Обавља се периодично путем анкета, на основу података Студентске службе.	++
	W	Резултати пролазности по предметима су неједначени.	++
	O	Темељнија анализа пролазности и чинилаца који утичу на то.	++
	T	Изостајање ефекта на процес оцењивања.	+

Студентско организовање и учествовање у одлучивању	S	Студентима је омогућен сваки облик студентског организовања и учешћа у одлучивању у складу са Законом о високом образовању и Статутом Факултета.	+++
	W	Незаинтересованост успешних студената за рад у оквиру Студентског парламента.	++
	O	Посвећивање пажње и препознавање успешних студената и подстицање њихове активне улоге у одлучивању.	++
	T	Поједини захтеви студената могу довести до опадања квалитета наставе.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 8:

Промоцијом научноистраживачког и стручног рада кроз изложбе радова студената, као и подстицањем студената од стране наставника и сарадника за учешће на конкурсима треба повећати њихову конкурентност и видљивост у стручној и академској заједници. Потребно је развијати свест код студената о коначном исходу студија – профилима стручности у области за коју се школују, ради што успешнијег професионалног опредељења. Такође је неопходно посебну пажњу посветити натпросечним студентима кроз одређене наставне активности, како би се њихови потенцијали правовремено препознали на тржишту рада.

Неопходно је повећати ангажовање наставника и сарадника у раду са студентима ван обавезних термина предавања и вежби. Успостављање бољег контакта студената са струком захтева организовање студентских радионица, теренске наставе, презентацију савремених материјала и специјализованих програмских пакета. Такође је неопходно обезбедити услове за рад са мањим бројем студената у групама, како би наставници и сарадници посветили довољно времена сваком кандидату.

Континуирано усаглашавање критеријума за проверу знања и оцењивање подразумева активно укључивање и наставника и студената у овај процес. Неопходно је утврдити јасну процедуру којом се дефинишу мере које Факултет предузима у случајевима слабе пролазности по предметима, годинама или програмима, као и уколико се уоче неправилности у поступку оцењивања. Посебну пажњу треба посветити предлозима и примедбама које дају студенти кроз анкете и преко представника у Студентском парламенту.

У циљу боље промоције Факултета и привлачења најбољих кандидата из средњих школа неопходно је подићи ниво презентације студијских програма кроз посебно организоване манифестације, са посебним фокусом на могућности стицања знања, вештина и компетенција за запошљавање.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 8 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Факултет је у свом деловању трајно усмерен на систематско унапређивање квалитета студената, од момента њиховог уписа до завршетка студија. Ова посвећеност реализује се кроз доследну примену јасно утврђених правилника који регулишу академски процес, начине и критеријуме вредновања студентског рада, као и кроз подршку студентском организовању и уважавање студентског мишљења. У будућем раду Факултета посебну пажњу треба посветити побољшавању улазног квалитета студената, као и подстицању њиховог активнијег укључивања у наставни процес. Полазећи од резултата студентског вредновања наставе, као и анализе фактора који утичу на ниску или високу пролазност, неопходно је предузети правовремене и адекватне мере како би се отклониле уочене слабости у реализацији наставних активности. Поред тога, услове студирања неопходно је у већој мери прилагодити студентима са посебним потребама, у циљу обезбеђивања равноправних услова за стицање знања и академско напредовање.

Чињенице указују да је овај стандард испуњен у целини.

Д. Показатељи и прилози за стандард 8

А. Обавезни прилози

Табела 8.1. Преглед броја студената по нивоима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години

Табела 8.2. Стопа успешности студената. Овај податак се израчунава за студенте који су дипломирали у претходној школској години (до 30.09.) а завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма

Табела 8.3. Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37-60), (мање од 37) за све студијске програме по годинама студија

Прилог 8.1. Правилник о процедури пријема студената (Универзитет у Нишу и ГАФ)

Прилог 8.2. Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту

Прилог 8.3. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса се обезбеђује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката.

A.1 Опис стања и анализа стандарда 9

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу је у процесу управљања квалитетом у области наставне и научне литературе, библиотечких и информатичких ресурса спровео основне задатке планирања, контроле, обезбеђења и унапређења квалитета. Библиотечки фонд на Грађевинско-архитектонском факултету преко своје издавачке делатности и набавке литературе у складу са финансијским могућностима, прати научне и технолошке иновације у грађевинарству, архитектури и урбанизму, као и нове методе учења на акредитованим студијским програмима. Наставни процес на Факултету који сагледава материју из одређених области, прати издавачку делатност како домаћих тако и страних издавача, подразумевајући при том уџбеничку литературу и друга помоћна наставна средстава. Постојећа информатичка средства у највећој мери задовољавају потребе извођења наставе и образовања студената. Факултет има већи број правилника који су на снази (Правилник о издавачкој делатности, Правилник о раду библиотеке и тд.) и који се базирају и усаглашавају са важећим правилницима усвојеним на Универзитету у Нишу. Сенат Универзитета у Нишу је 2019. године усвојио тренутно важећи Правилник о издавачкој делатности Универзитета у Нишу.

Факултет својим студентима обезбеђује потребне уџбенике и осталу стручну литературу неопходну за савладавање градива, кроз издавачку делатност или куповином од других домаћих и страних издавача. Научни часописи, које издаје Факултет, су: Зборник радова Грађевинско-архитектонског факултета и Наука+Пракса.

Настава на акредитованим студијским програмима ове високошколске установе покривена је у највећој мери одговарајућим уџбеницима и помоћним уџбеницима који обухватају садржај програма предмета. У току студија, студенти поред уџбеника користе и друге објављене стручне и научне публикације, као и WEB презентације. Уџбеници, помоћни уџбеници односно скрипте и предавања усаглашени су са важећим Законским одредбама, Правилницима и Стандардима Републике Србије из области грађевинарства, архитектонског пројектовања и урбанистичког планирања. Такође, за одређени број предмета, као додатни извор информација, студенти могу користити бројне часописе и стручну литературу доступну на интернету и у библиотеци, за потребе самосталног истраживачког рада неопходног за испуњавање њихових обавеза.

У складу са одредбама Закона о издавању публикација (Службени гласник РС 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/04, 101/05), Правилника о стандардима за

самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа Националног савета за високо образовање РС (Службени гласник РС 13/19), члана 57. Статута Факултета, Наставно-научно веће Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу на седници одржаној 16. 5. 2008. године усвојило је Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности. Правилником се уређује припремање, одобравање и издавање уџбеника који се објављује и оквиру издавачке делатности на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, њихово праћење и вредновање током употребе као извора наставне и испитне материје, као и уџбеника других издавача који се користе као наставни и испитни материјал у оквиру реализације студијског програма. Дефинисани су и стандарди које уџбеник треба да задовољи водећи првенствено рачуна о унапређењу наставе на Факултету и проверу квалитета уџбеника. Комисија Већа Факултета - Комисија за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе према Статуту Факултета системски прати и оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета, садржаја, структуре, стила и обима.

Факултет у склопу свог простора обезбеђује студентима библиотеку која до 31. 12. 2024. године, а према Извештају библиотекара, има укупан број библиотечких јединица од 31019 (монографских публикација 428, серијских публикација 19967, докторских дисертација 130, магистарских радова 73, дипломских/мастер радова 2338). Према Табели 9.1 овог стандарда Факултет у склопу библиотеке има укупан број библиотечких јединица 31019 (књига 6738, монографија 428, часописа 20001, уџбеника 3852).

Обезбеђена је и одговарајућа информациона подршка преко сајта Факултета где се налазе апликације LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци као, DiGAF помоћу које је могуће претраживање дипломских/мастер радова и DOKTORGAF преко које се долази до докторских дисертација одбрањених на Факултету.

Факултет годишњом анализом у склопу рада Комисије за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе, а према Статуту Факултета, системски прати, оцењује и предлаже унапређење структуре и обима библиотечког фонда. Комисија након увида у писане предлоге предметних наставника и друге исказане потребе, формира предлог одлуке о уџбеницима и другој литератури неопходној за савладавање градива.

На Факултету постоје три информатичке учионице у којима се изводи настава из одређених предмета. Информатичке учионице су опремљене са укупно 42 рачунара са лиценцираним софтверима из области грађевинарства и архитектуре, умрежених и повезаних са глобалном информационом мрежом. Четрнаест учионица је опремљено видео бимовима, што доста олакшава одржавање одређених видова вежби и предавања. У свим просторијама Факултета, које су доступне студентима омогућен је бежични приступ интернету. У плану је набавка новије и савременије техничке и информатичке опреме и за предстојећи период.

Број запослених у библиотеци и њихова стручна спрема усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуга, а у складу са бројем студената на факултету. Библиотекар је 2015. године положио стручни испит из Библиотекарства и тиме стекао лиценцирано звање дипломираног библиотекара (бр. 12-364/4 од 3.6.2015.), што је и захтевано овим Правилником. Библиотекар се константно стручно усавршава одласком на акредитоване програме, семинаре и курсеве за библиотекаре који се одржавају сваке године. Комисија ВБС-а за лиценце за узајамну каталогизацију COBISS, је 2024. доделила Библиотекару лиценцу Лиценца се односи на следеће привилегије: креирање записа CAT_A_MON и преузимање записа CAT_NEWMARC21. Уговор о пуноправном чланству Библиотеке у систему COBISS.sr заведен је под бројем 314/2 од 9.3.2023. Такође, Библиотекар одржава базу за акредитацију у делу који се тиче научног рада наставника и сарадника. Након успостављања јавног портала *e-Наука*, који integriше податке из административних подсистема о истраживачима, научноистраживачким организацијама и комплетној научној продукцији, односно научним резултатима, а и другим доприносима истраживачке заједнице у Републици Србији, библиотекар обавља и послове НИО уредника.

На Факултету се континуирано прати, оцењује и унапређује компетентност и мотивисаност особља запослених у библиотеци и рачунарском центру, као и осталим пратећим службама, преко Комисије за уџбенике, литературу, библиотечке и информатичке ресурсе, а према Статуту Факултета. Спровођењем анкете о самовредновању наставног особља и шефова стручних служби, прати се компетентност и мотивисаност особља за подршку рада библиотеке и пратећих служби.

Приликом уписа на Факултет студенти се упознају са начином рада у библиотеци и рачунарском центру. Наставно особље највише доприноси афирмацији рада библиотеке, усмеравањем студената да њихов самостални истраживачки рад обављају у простору библиотеке где им је доступна потребна литература, часописи и остала помоћна учила за савлађивање градива.

Централну просторију Библиотеке просечно дневно посети од десет до двадесет студената, наставника и сарадника овог и других факултета. Услуге Библиотеке студенти најинтензивније користе током семестра, када дневно долази већи број студената и тада се, углавном, користи литература за израду, графичких и семинарских радова и презентација. У библиотеци су у највећој могућој мери омогућени адекватни услови за рад, који ни у једном тренутку не ометају извођење осталих наставних и ненаставних активности на факултету. У саставу библиотеке је читаоница површине 100 m² са 40 места за рад студената Грађевинско-архитектонског факултета и Машинског факултета и осталих корисника библиотеке. У простору библиотеке је обезбеђен приступ бежичном интернету. Библиотека је студентима на располагању у току целе календарске године у предвиђеном радном времену, од минимум 12 часова дневно. Факултет има у плану да употпуни и осавремени постојећа средства у библиотеци новијим технолошким решењима и додатном рачунарском опремом и опремом за штампу.

Б. Квантитативно оцењивање елемената у оквиру стандарда 9 – SWOT анализа

Елемент анализе		Опис	Значај
Постојање општег акта о уџбеницима и поступање по њему	S	Правилник дефинише: поступак одобравања и издавања уџбеника када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета као и број обавезних примерака који се достављају библиотеци; одређене стандарде које уџбеник треба да задовољи приликом издавања; набавку уџбеника од других издавача.	+++
	W	Правилником није дефинисана могућност умножавања уџбеника за потребе библиотеке као и потребе електронске верзије која би била доступна студентима.	+
	O	Применом правилника обезбеђује се усаглашеност уџбеника и садржаја програма предмета студијских програма на Факултету.	++
	T	Немогућност обезбеђивања довољних средстава за финансирање издавачке делатности.	++
Покривеност предмета уџбеницима и училима	S	Уџбеници које Факултет издаје покривају материју из области из којих се изводи наставни процес на предмету, а у оквиру студијских програма који се реализују на Факултету.	+++
	W	Недовољан број примерака уџбеника из неких предмета, а који су доступни на коришћење у библиотеци.	+++
	O	Постојање електронске верзије уџбеника која би била доступна студентима.	+++
	T	Немогућност обезбеђивања средстава за финансирање реиздања уџбеника када су аутори, по правилу, наставници и сарадници Факултета, а која би пратила савремене технолошко инжењерске иновације и тенденције у области грађевинарства, архитектуре и урбанизма.	++

Структура и обим библиотечког фонда	S	Фонд се допуњује новим уџбеницима које Факултет издаје.	+++
	W	Већи број стручне литература и уџбеника из библиотечког фонда дуже наставници.	++
	O	Међубиблиотечка сарадња и размена уџбеника и стручне литературе.	+++
	T	Непостојање даље претплате Факултета на домаће и стране стручне часописе.	+++
Постојање информатичких ресурса (рачунара, софтвера, интернета, електронских облика часописа)	S	Студентима је омогућено коришћење рачунара са лиценцираним софтверима из изучаваних области у предвиђеним терминима за наставу као и приступ бежичном интернету у свим просторијама факултета.	+++
	W	Непостојање мултифункционалног апарата у рачунарским учионицама као и у библиотеци.	+
	O	Студентима омогућити коришћење једне рачунарске учионице и ван предвиђених термина за наставу.	++
	T	Јавне набавке нове опреме и немогућност набавке савременијих лиценцираних софтвера као и непостојање претплате на стране електронске часописе.	++
Адекватност услова за рад (простор, радно време)	S	Простор библиотеке и читаонице је лако доступан студентима и наставницима и не омета извођење осталих наставних и ненаставних активности на Факултету; Библиотека је доступна у току целе календарске године.	+++
	W	С обзиром на повећан број студената и њихову заинтересованост, простор читаонице постаје све мање површински и функционално адекватан.	++
	O	Набавка опреме и савремених технолошких иновација и медија за претраживање библиотечког фонда.	++
	T	Недовољно иновирани начин рада библиотеке.	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 9:

Спроведена SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу, омогућава лакше дефинисање конкретних мера и активности које би требало предузети у предстојећем периоду. Анализом слабости и повољних елемената препоручене су следеће мере и активности.

- Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу прилагодити савременим тенденцијама у издаваштву.
- Остварити квалитетнију међубиблиотечку сарадњу са Универзитетском библиотеком “Светозар Марковић” (матична високошколска библиотечно-информациона установа), библиотеком Универзитета у Нишу “Никола Тесла”, а затим и са библиотекама других универзитета у земљи и иностранству, као и сарадњу са издавачима и релевантним институцијама из области које се изучавају на Факултету.
- Унапредити рад библиотеке набавком одговарајућег софтвера, као и опремањем простора читаонице у склопу библиотеке одговарајућом рачунарском опремом.
- Искористити учешће Факултета у бројним међународним и домаћим пројектима, односно сарадњу са привредом, за набавку нове опреме и литературе.
- Пратити и прикупљати потребе наставника и студената за стручном литературом.
- Увести годишњу претплату на домаће и стране стручне часописе.
- Повећати финансијску подршку издавачкој делатности Факултета, као и за набавку уџбеника и стручне литературе.
- Континуирано пратити актуелност уџбеника и информатичких ресурса.
- Повући из употребе уџбенике који су изгубили на актуелности и заменити их одговарајућим новим уџбеницима.
- На сајту Факултета редовно ажурирати информациону подршку LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци, затим DiGAF која омогућује претраживање дипломских/мастер радова и DOKTORGAF за претраживање одбрањених докторских дисертација.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И ПРЕПОРУКЕ

Стандард испуњен у целини.

Грађевинско – архитектонски факултет Универзитета у Нишу испуњава прописане стандарде у оквиру издавачке делатности, квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса. У последње три године забележен је пораст

публикације уџбеника и помоћних уџбеника чији су аутори наставници и сарадници Факултета, а у циљу унапређења наставе на Факултету. Факултет се у највећој могућој мери залаже за континуирану набавку савремених информатичких ресурса у складу са својим финансијским могућностима и кроз донације. Свакако постоји тенденција да се у наредном периоду направи акциони план за унапређење система рада библиотеке, њеног простора, као и информатичких ресурса.

Д. Показатељи и прилози за стандард 9

А. Обавезни прилози

Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Табела 9.2. Попис информатичких ресурса

Прилог 9.1. Општи акт о уџбеницима.

Прилог 9.2. Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи (са редним бројевима)

Прилог 9.3. Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи

Б. Додатни прилог

Прилог 9.3.1 Правилник о ближим условима за дигитализацију библиотечко информационе грађе и извора

Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 10

Статутом и општим актима Факултета дефинисане су основне надлежности органа управљања, органа пословођења, стручних органа, студентског парламента и стручних служби Факултета као ненаставне подршке у реализацији наставног процеса.

Правилником о систематизацији послова утврђена је унутрашња организациона структура служби, које обављају административно-техничке послове за потребе Факултета.

У оквиру стручних органа и органа управљања формиране су одговарајуће Комисије чији је делокруг рада дефинисан Статутом Факултета. У оквиру наставног дела Факултета издвајају се студијски програми архитектуре, студијски програми

грађевинарства, студијски програми управљања пројектима у градитељству и студијски програм инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа.

Органи Факултета су: орган управљања (Савет факултета), орган пословођења (Декан факултета), стручни органи и студентски парламент.

Савет Факултета броји 21 члана и то: 12 представника Факултета, (10 представника бира Наставно-научно веће из реда наставног особља и 2 представника бира ненаставно особље из својих редова); 3 представника студената бира Студентски парламент Факултета; 6 представника оснивача именује Влада Републике Србије. У раду Савета учествује и секретар Факултета без права одлучивања.

Декана Факултета, на предлог Наставно-научног већа Факултета, бира и разрешава Савет Факултета. Декан се бира из реда редовних професора који су у радном односу са пуним радним временом на Факултету. Декан је самосталан у обављању свог посла, а за свој рад одговара Савету Факултета.

Декан на почетку школске године, после усвајања на Наставно-научном већу, подноси Савету годишњи програм рада и план развоја Факултета за текућу годину, као и извештај о раду у протеклој школској години. У овом извештају се анализира рад Факултета и предлажу одговарајуће мере у циљу обезбеђења и унапређења квалитета свих процеса који се одвијају на Факултету.

Поједина овлашћења и послове из свог делокруга, Декан може решењем пренети на друга лица запослена на Факултету.

Статутом Факултета је предвиђено да Факултет има до пет продекана из реда наставника са пуним радним временом на Факултету (за наставу и студентска питања за студијски програм Грађевинарство, за наставу и студентска питања за студијски програм Архитектура, за научноистраживачки и стручни рад, који је по правилу и директор Центра за грађевинарство и архитектуру, и за финансијско-материјална питања).

Факултет има и студента продекана кога бира Студентски парламент, а верификује Савет Факултета.

Ненаставно особље Факултета својим стручним радом даје подршку за успешну реализацију студијских програма, и других задатака и циљева Факултета. Стручне, административне, техничке, лабораторијске и помоћне послове на Факултету обављају лица која испуњавају услове Правилника о организацији и систематизацији послова. Радом ненаставног особља или секретаријата Факултета руководи секретар Факултета, који за свој рад одговара Декану Факултета. Стално запослени на Факултету имају уговоре, своје радне књижице и М-обрасце, а наставници ангажовани са других високошколских установа уговоре и сагласности матичних установа.

Декан на почетку школске године подноси Савету годишњи програм рада и извештај о раду у протеклој школској години. У овом извештају се анализира рад Факултета и предлажу одговарајуће мере у циљу обезбеђења и унапређења квалитета свих процеса који се одвијају на Факултету.

Орган управљања и други стручни органи раде у складу са Статутом Факултета. Избор чланова Студентског парламента врши се према одговарајућем Правилнику о избору чланова студентског парламента, а Студентски парламент ради у складу са Правилником о раду студентског парламента.

Сви наведени акти су јавни.

А.2 Процена стандарда 10

	Образложење
S	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Постојећи нормативни акти потпуно дефинишу надлежности свих органа управљања и пословођења
W	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Међусобна комуникација и хијерархија субјеката задужених за процес управљања, пословођења и ненаставне подршке
O	УНУТРАШЊИ ФАКТОР (У): Побољшање међусобне комуникације сталним контактима и разменом информација и искустава
T	СПОЉНИ ФАКТОР (С): Финансирање Факултета – недовољно и засновано првенствено на квантитету (броју уписаних студената)

Б. SWOT анализа стандарда 10 и квантитативна оцена елемената

Елемент анализе		Образложење	Вред.
Дефинисаност надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа	S	Све надлежности јасно дефинисане нормативним актима	+++
	W	Ефикасност при решавању уочених проблема увек може да се побољшава	+++
	O	Већа јавност рада субјеката управљања, пословођења и стручних органа и контрола решавања проблема	++
	T	Јасност у постављању стратешких циљева развоја Факултета	+
Дефинисаност организационе структуре	S	Организациона структура јасно дефинисана Статутом факултета	+++
	W	Усклађеност рада органа пословођења и органа управљања се увек може поправљати	+
	O	Подизање степена личне одговорности субјеката управљања и пословођења	++
	T	Концентрисање више управљачких/пословодећих функција на мањи број људи	++

Праћење, оцењивање и унапређивање квалитета управљања установом	S	Омогућено кроз анкете у оквиру самовредновања	++
	W	Потребно веће ангажовање учесника у управљању и пословођењу за ефекте самовредновања	+
	O	Озбиљан приступ анализама резултата самовредновања	++
	T	Високе оцене у анкетама могу довести до недовољне самокритичности	++
Праћење и оцењивање квалитета рада стручних служби и ненаставног особља	S	Рад се стално прати	+++
	W	Недовољна информатичка подршка у Студентској служби	+++
	O	Додатна обука запослених, посебно у информатичкој области	+++
	T	Застарели систем рада оптерећује студенте, Студентску службу и наставно особље	+++
Дефинисаност и доступност услова за напредовање ненаставног особља	S	Потребне квалификације дефинисане нормативним актима	+++
	W	Одсуство система који мотивише особље за веће залагање	+++
	O	Организовање усавршавања ненаставног особља од стране Факултета	++
	T	Могућност да се послови обављају мање квалитетно због ниске мотивације	+++
Доступност релевантних информација о раду стручних служби и органа управљања	S	Статутом дефинисана јавност у раду	+++
	W	Системи информисања се и даље развијају	+
	O	Увођење електронске обраде података	++
	T	Недовољна ажурност у прихватању рада применом информатичких средстава	+++
Перманентно усавршавање и образовање ненаставног особља	S	Предвиђено је за заинтересоване ненаставне раднике и у обавезном делу	+++
	W	Слабљење ненаставне подршке	+
	O	Увођење усавршавања за све ненаставне раднике	++
	T	Заостајање у квалитету рада	++

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

Декан Факултета у оквиру својих надлежности треба да и у будуће промовише, подстиче и прати процес обезбеђења квалитета на Факултету.

Савет Факултета као орган управљања треба да ојача своје активности и ефикасно надзире орган пословођења, уз виши ниво јавности рада.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 10 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Препоручује се интензивније и систематско праћење и оцењивање рада органа управљања и пословођења, као и стручних служби за наставну подршку. Све предложене мере за унапређење треба спроводити уз контролу.

С обзиром да највећи део анализираних елемената спада у унутрашње факторе, то је на Факултету да у оквиру својих активности унапреди квалитет управљања, пословођења и наставне подршке.

Број и квалификациона структура наставних радника је углавном у складу са захтевима стандарда. Пожељно је усавршавање, посебно у информатичком смислу, што би Факултет требало да омогући и организује.

Д. Показатељи и прилози за стандард 10

А. Обавезни прилози

Табела 10.1. Број наставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица

Прилог 10.1. Шематска организациона структура високошколске установе

Прилог 10.1.1. Организациона структура - sistematizacija GAF-2018

Прилог 10.2. Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

Б. Додатни прилози

Прилог 10.2.1 Извештај о резултатима анкетања наставника, сарадника и руководиоца стручних служби Факултета - Упитник за вредновање рада Факултета и Универзитета

Прилог 10.3. Пословник о раду Савета Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Прилог 10.4. Пословник о раду ННВ Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Прилог 10.5. Статут Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Прилог 10.5.1. Измене и допуне Статута Грађевинско-архитектонског факултете у Нишу

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Квалитет простора и опреме се обезбеђује кроз њихов адекватан обим и структуру.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 11

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу поседује одговарајуће просторне капацитете за квалитетно обављање образовне делатности. Тачније, Факултет поседује амфитеатре, учионице, лабораторије, рачунарске лабораторије, кабинете, библиотеку, читаоницу и обезбеђује за сваког студента довољно места у амфитеатру, учионици, лабораторији... Поред тога, Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу поседује одговарајућу савремену техничку, лабораторијску и другу опрему која омогућава квалитетно извођење наставе на свим студијским програмима. Стално се прате потребе за одговарајућим просторним капацитетима и опремом и континуално се усклађују са потребама наставног процеса и бројем студената. Такође, у просторима је постигнут висок ниво хигијене, потребан ниво топлоте, адекватно осветљење, као и безбедност студената и свих запослених и ангажованих наставника и сарадника, као и ненаставног особља.

Зграда факултета се налази у улици Александра Медведева број 14 и укупне је бруто површине 5500 m^2 . Нето површина простора који се користе у настави (амфитеатара, учионица, лабораторија) је 3187.38 m^2 , док просторије за наставнике, сараднике, сале за састанке и канцеларије за административно особље заузимају површину од 1135.52 m^2 . Настава се одвија у амфитеатрима, слушаоницама, компјутерским лабораторијама, лабораторијама, атељеу за ликовне форме и макетарници. Амфитеатри А (245 места) и Б (200 места), које за наставу користи и Машински факултет у Нишу, су укупне површине 352.5 m^2 , а сала 205 (типа амфитеатра) је површине 157.80 m^2 са 120 места. Поред тога, користи се 15 слушаоница укупне површине 1224.66 m^2 са 530 места.

Лабораторије за хидраулику, санитарну технику, грађевинске материјале, испитивање конструкција, геотехнику, путеве, грађевинску физику, физику и геодезију су укупне површине од 699.39 m^2 и имају 95 места.

Факултет такође поседује специјализоване учионице – компјутерске лабораторије укупне површине 150.5 m^2 . Ове компјутерске лабораторије су опремљене са 40 рачунара умрежених и повезаних са глобалном информационом мрежом. Такође треба истаћи и да је средствима међународног пројекта формирана учионица са стандардном опремом, са 10 рачунара и са и интерактивном таблом.

Поред тога треба истаћи да је Факултет опремљен савременим училима, рачунским центром, лабораторијама и библиотеком. Важно је да су за извођење студијских програма обезбеђени одговарајући људски, просторни, техничко-

технолошки, библиотечки и други ресурси који су примерени карактеру свих студијских програма и предвиђеном броју студената.

Настава на студијском програмима изводи се у две смене у одговарајућим учионицама за одвијање предвиђеног типа наставе, а које су својом опремом прилагођене захтевима образовања будућих архитеката и инжењера грађевинарства. Сваком студенту обезбеђен је простор од већи од 4 m² простора за наставу која се изводи у амфитеатрима, учионицама и специјализованим лабораторијама. Библиотека броји преко 31 000 библиотечких наслова релевантних за извођење студијских програма из области архитектуре и грађевинарства. У саставу библиотеке је читаоница са 40 места за рад студената и других корисника библиотеке. Површина библиотеке је 120 m², а површина читаонице је 150 m². Поред чињенице да Факултет поседује библиотеку и читаоницу и обезбеђује за студенте место и потребну литературу, важно је истаћи и да су сви предмети студијских програма покривени одговарајућом уџбеничком литературом, училима и помоћним средствима који су расположиви на време и у довољном броју за нормално одвијање наставног процеса. У оквиру ове читаонице је студентима омогућено и коришћење рачунара, уз обезбеђење и не сувише формалне атмосфере, а уједно пријатне за рад. Набављени су и lazybag-ови, поред стандардне опреме у читаоницама. Све ово ће сигурно допринети угоднијем боравку, пријатнијим и побољшаним условима за рад како студената тако и наставног и ненаставног особља. При томе је обезбеђена и одговарајућа информациона подршка. Наиме, на сајту се налази апликација LibGAF помоћу које је могуће претраживање литературе која се налази у библиотеци.

Треба напоменути да постоје и сва неопходна материјално-техничка средства, почевши од потребног броја наставничких катедри, табли (класичних и белих), платна за репродукције, видео пројектора (углавном фиксираних), али и графоскопа (који се и даље могу користити у одређеним сегментима наставе) и других одговарајућих наставних средства. Наравно да Факултет располаже одговарајућим бројем столица, клупа и столова прилагођених захтевима рада на студијским програмима грађевинарства и архитектуре. Уз то, у протеклом периоду извршена је и адаптација просторија намењених раду Центра за иновациону делатност, Центра за унапређење квалитета, као и канцеларија руководиоца студијских програма, чиме су створени функционалнији и примеренији услови за њихов ефикаснији рад и укупно унапређење организације и деловања Факултета.

На основу свега наведеног, података и детаљнијих информација које су приказане у табелама 11.1 и 11.2, као и у прилогу 11.1 јасно се може уочити да у погледу просторних ресурса Грађевинско-архитектонски факултет у Универзитета Нишу испуњава предвиђене стандарде и да је за извођење наставе обезбеђен одговарајући простор који превазилази предвиђених најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно 2 m² за извођење наставе у две смене.

Свакако да капацитети Факултета у значајној мери превазилазе минималне услове прописане важећом регулативом, и то не само у погледу квантитета, односно

распољивог простора, већ и у погледу његовог квалитета, функционалности и опремљености. Наставно-научна и административна инфраструктура омогућава ефикасно одвијање свих процеса, док је студентима на располагању адекватно опремљено окружење које подстиче учење, истраживање и професионални развој.

Поред тога, простори Факултета се континуирано побољшавају – било кроз реконструкције, реновирања, улагања у енергетску ефикасност, али и кроз набавку савремене опреме, уређење наставних лабораторија и студијског атељеа, или кроз унапређење дигиталне инфраструктуре и приступачности. Оваква стална улагања директно доприносе подизању стандарда наставног процеса, развоју научноистраживачког рада, као и стварању амбијента који задовољава потребе савременог високог образовања.

Уз то, посебна пажња посвећује се обезбеђењу адекватних услова за рад наставника, сарадника и ненаставног особља, што укључује функционалне кабинете, просторе за индивидуални и тимски рад, као и опрему која омогућава примену савремених метода наставе и истраживања. На овај начин, Факултет обезбеђује да његови капацитети не буду само довољни, већ и конкурентни у националном и међународном академском простору.

Све наведено омогућава да се на Факултету развија подстицајна атмосфера за рад и учење, која је један од темеља унапређења квалитета целокупног образовног и научног процеса, као и да се континуирано гради и јача углед ове високошколске установе.

Зато треба истаћи да Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу ради на сталном уређењу, као и адекватној адаптацији свог простора, да би се добила што пријатнија радна средина за постизање бољих ефеката, мотивације студената и запослених. И поред непрекидног уређивања постојећег простора, свакако да би проширивање, ради добијања нових просторних садржаја, који су у тесној вези са планираним новим образовним садржајима и циљевима било од користи. Међутим, то ће сигурно зависити од могућности да се обезбеде средства за реализацију планова. Овде треба нагласити и да је поред адаптације просторија Центра за грађевинарство и архитектуру и двеју просторија за Лабораторије за материјале и Лабораторије за геотехнику у припреми и адаптација других просторија. Поред тога, у оквиру међународног пројекта (који је и већ завршен) "Development of master curricula for natural disasters risk management in Western Balkan countries - NatRisk" (Contract number 573806-EPP-1-2016-1-RS-EPPKA2-CBHE-JP) адаптирана је и опремљена рачунарска учионица. Пројекат је финансиран у оквиру Erasmus+ програма Европске Уније у области унапређења капацитета високог образовања. Поред осталог, средствима овог пројекта је купљена значајна опрема за Лабораторију за хидротехнику. Универзитет у Нишу је координатор пројекта. На пројекту је учествовало још 11 партнера и Републички хидрометеоролошки завод Србије као придружени партнер. На основу добијених резултата развијен је мастер програм "МАС Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа".

Извршена је адаптација једне од рачунарских учионица и кречење једног дела учионичког простора зграде. Саниран је и степенишни простор на северном делу зграде што доприноси бољем визуелном утиску, пре свега запослених на административним пословима, с обзиром да они и највише користе овај простор за кретање и комуникацију. Адаптација дела Центра за грађевинарство и архитектуру и уређење по најсавременијим архитектонским захтевима ће сигурно допринети пријатнијем боравку, али и продуктивнијем раду запослених. Уз то, у овом простору се одржавају и састанци са представницима других институција - научних или привредних, па овако уређен простор доприноси бољем визуелном идентитету високошколске установе.

Поред тога, важно је истаћи да је свим запосленима на Факултету, као и свим студентима, обезбеђен неометан и континуиран приступ различитим врстама информација у електронском облику, као и савременим информационо-комуникационим технологијама. У оквиру зграде Факултета постоје посебно опремљене просторије које располажу адекватном рачунарском и пратећом техничком опремом, што омогућава ефикасан рад на рачунарима, приступ дигиталним изворима знања и коришћење различитих електронских сервиса. Поред тога, корисницима су на располагању и услуге фотокопирања, штампања и скенирања, чиме се додатно олакшава реализација наставних, научноистраживачких и административних активности. Овакви услови доприносе унапређењу квалитета рада и стварају повољно окружење за учење, истраживање и професионални развој...

У складу са потребама и савременим трендовима да све релевантне информације могу да буду правовремено и на погодан начин доступне свим заинтересованим - студентима, наставницима и свим запосленим. Све информације које су од општег значаја су доступне, а и достављају се заинтересованим оглашавањем на огласним таблама или објављују на интернет страници www.gaf.ni.ac.rs (све чешће). Адекватније коришћење савремених система за информисање омогућава значајне уштеде. На сајту се налазе адекватне базе података са свим релевантним подацима везаним за целокупан рад Факултета. На Факултету се налази монитор, купљен од средстава пројекта DYNET-SEEFORM, који омогућава бољу информисаност, али и рад.

Јасно је да стицање адекватног нивоа знања, компетенција и практичних вештина, односно целовито оспособљавање студената за развој, примену и унапређење стручних и научних знања, није могуће без обезбеђених и савремено опремљених лабораторијских услова. Лабораторијска настава и рад са одговарајућом опремом представљају незаменљив сегмент образовног процеса, јер омогућавају повезивање теоријских знања са њиховом практичном применом, као и стицање искуства неопходног за будући професионални рад.

Коришћење лабораторијске опреме значајно доприноси унапређењу квалитета наставе на свим нивоима студија и доследној примени савремених образовних стандарда. Студенти на тај начин стичу применљива и тржишно релевантна знања, што

директно повећава њихову конкурентност и могућност запослења након завршетка студија. Истовремено, лабораторијски рад пружа наставном и сарадничком особљу услове за спровођење напредних експерименталних и истраживачких активности, које су од посебног значаја за научноистраживачки рад, објављивање радова у реномираним научним часописима и укључивање у домаће и међународне пројекте.

Настава на Факултету се, поред теоријског дела, реализује и кроз рад у специјализованим лабораторијама за хидраулику, грађевинске материјале, путеве, геотехнику, испитивање конструкција, санитарну технику, физику и геодезију. При томе, делатност појединих лабораторија превазилази искључиво наставну улогу и обухвата и научноистраживачки и пројектантски рад, чиме се додатно јача веза између наставе, науке и праксе и унапређује укупна мисија Факултета.

Овде је важно истаћи да се научна и пројектантска делатност одвија кроз рад Центра за грађевинарство и архитектуру који је организациона јединица Грађевинско-архитектонског факултета. Основни циљеви и делатности Центра су сарадња са привредом, научноистраживачки рад, оспособљавање наставника и сарадника за бављење научним и стручним радом, стицање референци, издавање часописа и стицање допунских прихода. Битно је поменути да Лабораторија за грађевинске материјале, Лабораторија за путеве, Лабораторија за геотехнику и Лабораторија за испитивање конструкција имају Акредитацију издату од стране Акредитационог тела Србије и да се и у овим лабораторијама користи одговарајућа опрема. Део савремене опреме за Лабораторију за геотехнику је обезбеђен захваљујући средствима Фонда за науку, добијеним за рад на пројекту “A New Concept in Improvement of Geotechnical Properties of Ground – Chemical Electrokinetic Treatment of Soils (ElectroSoil)”, Grant No. 774253. Поред тога, значајна опрема је обезбеђена и за лабораторију за хидротехнику захваљујући одговарајућим пројектима.

У циљу унапређења услова рада и подизања квалитета наставног процеса, у току протеклих година реализована је набавка значајног броја савремених наставних, мерних и лабораторијских средстава и опреме. Ова новонабављена опрема, заједно са већ постојећим ресурсима, приказана је у табели 11.2 и представља важан корак ка модернизацији наставе и научноистраживачког рада на Факултету.

Набављена опрема омогућава квалитетније извођење практичне наставе, прецизнија мерења и реалистичније експерименталне услове, чиме се значајно доприноси бољем разумевању наставних садржаја и стицању применљивих знања и вештина код студената. Истовремено, она пружа наставном и истраживачком особљу боље услове за реализацију лабораторијских вежби, научних истраживања и стручних пројеката.

Може се закључити да је ова инвестиција у опрему директно усмерена ка побољшању укупног квалитета наставног процеса, јачању практичне компоненте студијских програма и усклађивању наставе са савременим технолошким и стручним стандардима, што представља важну основу за даљи развој Факултета.

Треба нагласити да се на Факултету налази и део капиталне опреме за коју је обезбеђен и одговарајући простор. Посебна пажња континуирано се посвећује одржавању и унапређењу постојећих просторних и материјално-техничких ресурса Факултета, како би се обезбедили адекватни услови за квалитетно извођење наставе, научноистраживачки рад и друге активности. Квалитетном и редовном инвестиционом одржавању значајно доприноси и коришћење сопствених средстава, што омогућава благовремено реаговање на уочене потребе, постепену модернизацију инфраструктуре и очување постигнутог нивоа квалитета услова рада и учења.

За једноставније и прегледније сагледавања и оцењивања стања квалитета простора и опреме на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу спроведена је SWOT анализа. Овом анализом су посебно разматрани и квантификовани следећи елементи:

- однос броја студената и расположивих просторних ресурса,
- адекватност лабораторијског простора,
- квалитет расположиве мерне опреме са којом располаже Факултет,
- усклађеност опреме која се користи са бројем студената.

A.2 Процена стандарда 11

	Образложење
S	- Просторни капацитети могу да обезбеде захтеване услове. - Рачунарске лабораторије су у адекватним просторијама и у њима се користи одговарајућа опрема. - Четири лабораторије су успешно акредитоване од стране Акредитационог тела Србије. - Привредни субјекти су заинтересовани да помогну у опремању Факултета и побољшању услова рада. - Обезбеђивање опреме и софтвера преко међународних пројеката, пројеката које финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја или Фонд за науку Републике Србије. - Могућност ангажовања средстава из сопствених прихода за инвестиционо одржавање и набавку опреме.
W	- Недовољно финансирање издатака који се односе на инвестиционо одржавање од стране оснивача. - Недовољно финансирање издатака за набавку мерне и информатичке опреме од стране оснивача. - Потреба за обезбеђивањем нове капиталне опреме.

О	- Знатно већа сарадња са привредом у циљу помоћи у уређењу простора и опремању лабораторија и набавке мерне опреме. - Могућност добијања академских попушта при набавци опреме која се користи искључиво у образовне сврхе. - Коришћење средстава из сопствених прихода за инвестиционо одржавање и опремање. - Сарадња са другим високошколским установама у циљу оптималнијег коришћења савремене опреме.
Т	- Немогућност финансирања инвестиционог одржавања и доградње просторних капацитета. - Високе цене информатичке и друге мерне опреме која се користи и у настави и за истраживање наставника и сарадника, као и младих истраживача.

Б. SWOT анализа стандарда 11 и квантитативна оцена следећих елемената:

Елемент анализе		Опис	Значај
Усклађеност просторних капацитета са укупним бројем студената	S	Просторни капацитети су потпуно усклађени са укупним бројем студената.	+++
	W	Уређеност просторних капацитета.	+
	O	Проширивање просторних капацитета.	++
	T	Немогућност обезбеђивања средстава за проширење просторних капацитета.	++
Адекватност техничке, лабораторијске и остале опреме	S	Постојећа опрема одговара захтевима неопходним за наставни процес, али једним делом и за истраживања и сарадњу са привредом.	+++
	W	Улагање и средстава и времена за одржавање.	+
	O	Обезбеђивање средстава за одржавање и набавку нове опреме.	+++
	T	Све теже обезбеђивање средстава за одржавање и набавку нове опреме.	+
Усклађеност капацитета опреме са бројем студената	S	Сва опрема је доступна студентима у предвиђеним терминима.	+++
	W	Могућност обезбеђивања најсавременије опреме за све студенте свих студијских програма.	+

	O	Могућност обезбеђивања најсавременије опреме преко међународних пројеката и пројеката које финансира Министарство и путем донација.	+ + +
	T	Могућност обезбеђивања опреме преко пројеката и путем донација зависи од тренутне економске ситуације.	+ +
Рачунарске учионице	S	Свим студентима је обезбеђено коришћење рачунара у предвиђеним терминима, али и ван тих термина.	+ + +
	W	Недовољно обезбеђивање лиценцираних софтвера због превисоке цене.	+ +
	O	Набавка нове опреме и лиценцираних софтвера.	+ +
	T	Потешкоће у набавци нове опреме и лиценцираних софтвера.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11:

На основу спроведене SWOT анализе квалитета простора и опреме на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу могу се јасно идентификовати приоритетне мере и активности које је потребно реализовати у наредном периоду ради даљег унапређења услова рада. Анализа је указала на бројне снаге и позитивне аспекте постојећег стања, што потврђује да Факултет тренутно располаже веома добрим просторним и материјално-техничким капацитетима. Ипак, имајући у виду динамичан развој наставних и научноистраживачких активности, као и растуће захтеве савременог образовног и истраживачког окружења, јасно је да постоји значајан простор за додатна унапређења. Стога је неопходно континуирано планирати и спроводити активности усмерене на модернизацију простора и опреме, како би се обезбедили оптимални услови за рад студената, наставног и ненаставног особља и омогућио даљи развој Факултета у складу са националним и међународним стандардима. У том погледу неопходно је планирати и спровести низ конкретних мера и активности које ће допринети даљем унапређењу просторних и материјално-техничких услова рада на Факултету. Посебно је важно:

- Интензивирати сарадњу са привредом, како би се, кроз заједничке пројекте, стручну подршку и размену искустава, додатно унапредили услови рада, омогућило квалитетније уређење простора и обезбедила набавка савремене опреме неопходне за извођење наставе и реализацију научноистраживачких активности.

- Приликом набавке опреме и софтвера, у што већој мери користити конкурсе, као и специјалне академске и образовне бенифиције за набавку, водећи рачуна да се набављена средства користе искључиво у наставне и научноистраживачке сврхе, чиме би се рационално управљало финансијским ресурсима и омогућила набавка квалитетнијих техничких решења.
- Истражити и развијати могућности донаторског инвестирања у циљу побољшања услова рада, кроз систематску идентификацију потенцијалних донатора, припрему квалитетних пројектних и инвестиционих предлога, као и успостављање дугорочне сарадње са фондацијама, привредним субјектима и појединцима који могу препознати значај улагања у развој наставних, истраживачких и просторних капацитета Факултета. Овакав вид подршке може значајно допринети унапређењу материјалних услова рада и створити додатне предуслове за постизање квалитетнијих образовних и научних резултата, као и за јачање укупне позиције Факултета у академској и стручној заједници.
- Потребно је континуирано подстицати наставнике и сараднике да активно аплицирају на пројектне позиве и конкурсе, како на националном, тако и на међународном нивоу. Посебно је важно охрабривати их да пројектне конкурсе препознају као значајну прилику за професионални развој, унапређење научноистраживачких и стручних компетенција, као и за јачање међународне сарадње и видљивости Факултета.
- Неопходно је систематски обезбеђивати институционалну подршку у процесу припреме и подношења пројектних пријава, као и у формирању и умрежавању истраживачких тимова. Подстицање размене добрих пракси и искустава стечених у реализацији пројеката допринеће оснаживању наставника и сарадника да чешће и са већим степеном самопоуздања учествују у пројектним иницијативама. На тај начин се повећава укупан научноистраживачки потенцијал Факултета и стварају се додатни услови за његов даљи развој и препознатљивост у широј академској и стручној заједници.
- Истраживати и подстицати нове могућности размене опреме, као и њеног коришћења у договореним терминима, са другим високошколским институцијама из области грађевинарства и архитектуре, у циљу рационалнијег и ефикаснијег коришћења расположивих ресурса.
- Активно разматрати и развијати различите облике сарадње са сродним високошколским институцијама у земљи и иностранству, ради унапређења приступа специјализованој лабораторијској и другој стручној опреми. Оваква сарадња може обухватити закључивање формалних споразума о размени или привременом уступању опреме, договоре о коришћењу специјализованих лабораторија у унапред дефинисаним терминима, као и развој заједничких наставних и научноистраживачких пројеката заснованих на оптималном коришћењу постојећих капацитета. Ови облици потенцијалне институционалне сарадње значајно доприносе унапређењу квалитета наставног и

научноистраживачког процеса, јачању међууниверзитетских веза, професионалном развоју наставника и сарадника, као и бољем оспособљавању студената за рад у савременом, интердисциплинарном и међусобно повезаном академском и професионалном окружењу.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 11 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

На основу презентованих података и спроведене анализе, може се закључити да Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу располаже адекватним и довољним просторним капацитетима за квалитетно обављање своје образовне, научноистраживачке и стручне делатности на свим акредитованим студијским програмима. Укупна квадратура, као и функционална и рационална организација расположивог простора, значајно превазилазе минималне стандарде прописане за високошколске установе, који предвиђају најмање 4 m² бруто простора по студенту, односно 2 m² по студенту у случају организовања наставе у две смене. Добијени подаци недвосмислено показују да Факултет у потпуности испуњава, а у појединим сегментима и надмашује наведене нормативе, чиме се обезбеђује стабилна и поуздана основа за несметану реализацију свих наставних активности, као и за даљи развој научноистраживачког рада и унапређење укупног квалитета студирања.

Поред наведеног, простор Факултета се континуирано одржава, уређује и функционално унапређује, што значајно доприноси стварању пријатног, ефикасног и продуктивног окружења за студенте, наставнике и сараднике. Ипак, у циљу даљег јачања квалитета студијских програма и укупног процеса рада, постоји могућност додатних унапређења. Нарочито је важно усмерити напоре ка обезбеђивању додатних финансијских средстава која би омогућила:

- модернизацију постојећег простора, при чему би се посебна пажња посветила функционалности и естетском уређењу;
- набавку савремене наставне, лабораторијске и ИТ опреме, како би студенти и наставно особље имали оптималне услове за стицање знања и обављање научноистраживачког рада;
- адаптацију појединих просторија и целина са циљем повећања комфора, безбедности и функционалности свих радних и наставних зона.

Управо у том правцу, руководство Факултета (уз свесрдно ангажовање и осталих субјеката) је већ покренуло низ конкретних иницијатива и активности, како у оквиру расположивих сопствених ресурса, тако и кроз интензивну сарадњу са релевантним институцијама, привредним субјектима и потенцијалним донаторима. Ове мере имају за циљ стварање још повољнијих услова за рад наставника, сарадника и студената, као и даље унапређење квалитета наставног процеса, научноистраживачких активности, пројектног рада и свих других сегмената делатности Факултета. Посебна пажња

усмерена је на оптимизацију просторних и техничких капацитета, модернизацију наставне и лабораторијске опреме, као и подстицање активности које доприносе професионалном развоју наставног особља и јачању међународне видљивости и препознатљивости Факултета..

Д. Показатељи и прилози за стандард 11

А. Обавезни прилози

Табела 11.1. Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учионице, лабораторије, организационе јединице, службе)

Табела 11.2. Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела 11.3. Наставно-научне и стручне базе

Стандард 12: Финансирање

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 12

Квалитет финансирања Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу обезбеђује се пре свега стабилним и поузданим изворима финансирања, пажљивим и одговорним планирањем, као и високим степеном транспарентности у коришћењу финансијских средстава. Овако постављен систем финансијског управљања омогућава дугорочну финансијску стабилност Факултета и ствара сигурну основу за континуирано обављање свих наставних, научноистраживачких и стручних активности.

Факултет располаже дугорочно обезбеђеним финансијским средствима неопходним за несметану реализацију наставно-научног процеса, спровођење научноистраживачких и развојних пројеката, као и за подршку професионалним активностима наставника, сарадника и студената. Систем финансирања заснива се на важећим законима, подзаконским актима и нормативима који уређују материјално-финансијско пословање правних субјеката у области високог образовања, чиме се обезбеђује законитост, одговорност и ефикасност у управљању финансијским ресурсима.

Извори финансирања Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу су:

- приходи од Министарства науке, технолошког развоја и иновација;
- школарине и накнаде од студената;
- пројекти и уговори у вези са реализацијом наставе, истраживања и консултантских услуга;
- накнаде за услуге;
- донације и поклони;
- остали приходи, у складу са важећом законском регулативом.

Приходи од Министарства науке, технолошког развоја и иновација представљају приходе који се из буџета Републике Србије уплаћују Факултету на основу годишњег програма рада према броју први пут уписаних студената. Ова средства намењена су за покривање основних трошкова функционисања Факултета, пре свега за исплату бруто зарада запослених, као и за плаћање припадајућих пореза и доприноса на зараде који падају на терет послодавца, укључујући и порез на зараде. Поред тога, средства се користе и за покривање материјалних трошкова неопходних за несметан рад Факултета, као што су трошкови грејања, електричне енергије, телефонских и других комуникационих услуга, набавка канцеларијског материјала, као и трошкови текућег одржавања објеката и опреме. На овај начин обезбеђује се стабилно и ефикасно функционисање свих организационих и наставно-научних активности Факултета.

Сопствени приходи Факултета остварују се пружањем различитих услуга и другим законски дозвољеним облицима привређивања, у потпуности у складу са важећом законском регулативом. У обезбеђивању ових средстава значајну улогу има Центар за грађевинарство и архитектуру, који је у претходном периоду функционисао као Институт Грађевинско-архитектонског факултета. Сопствени приходи, према својој структури, обухватају средства остварена од школарина и полагања испита, као и приходе од пружања стручних услуга испитивања и мерења, као и израде грађевинских и архитектонских пројеката, укључујући идејне и главне пројекте, у складу са потребама и захтевима наручилаца. Овакви извори финансирања доприносе финансијској стабилности Факултета и омогућавају додатна улагања у унапређење наставног, научноистраживачког и стручног рада, као и у побољшање материјалних и просторних услова за рад наставника, сарадника и студената.

Иако се приходи из буџета у посматраном периоду постепено повећавају, укупни приходи и примања Факултета показују извесне осцилације, што је последица променљивости осталих извора финансирања, пре свега сопствених прихода. Анализа финансијских токова показује да су укупни расходи у току последњих година углавном били у опадању, када су у питању стандардни расходи, што јасно указује на планско, рационално и одговорно управљање финансијским средствима којима је Факултет располагао. Јасно је да је повећање расхода евидентирано у ситуацијама када је било неопходно обезбедити додатна улагања у унапређење наставног процеса, пре свега кроз набавку савремене наставне, лабораторијске и информатичке опреме, као и кроз

адаптацију и уређење просторија у којима је та опрема инсталирана и коришћена. Овакве инвестиције, пре свега набавке опреме, су најчешће реализоване средствима обезбеђеним кроз међународне и националне научноистраживачке и развојне пројекте, што додатно потврђује оправданост и сврсисходност повећаних издатака.

Посебно је важно истаћи да је целокупно финансијско пословање Факултета у потпуности спровођено у складу са важећом законском регулативом, као и у складу са одлукама и смерницама Савета Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу. Расходи су се током целог периода кретали у оквирима остварених прихода, при чему се водило рачуна о очувању финансијске стабилности и обезбеђивању свих неопходних материјалних и организационих предуслова за успешно извођење наставе, научноистраживачки рад и несметано функционисање свих запослених на Факултету.

На основу података приказаних у прилогу јасно се уочава да највећи удео у укупним приходима Факултета чине средства обезбеђена из буџета. Познато је да су ова средства превасходно намењена за исплату зарада запослених, док су средства за покривање материјалних трошкова недовољна и да се из године у годину процентуално смањују. Међутим, услед смањења буџетских средстава намењених материјалним трошковима, као и текућем и инвестиционом одржавању, ови расходи се у све већој мери покривају из сопствених прихода Факултета. Оваква, изнуђена решења, неминовно умањују расположива средства која би Факултет могао да усмери на набавку савремене опреме, стручне и научне литературе, софтвера, као и на финансирање студијских и стручних путовања наставника, сарадника и студената. Наставак тренда повећаног ослањања на сопствене приходе ради покривања основних материјалних трошкова може у дужем временском периоду представљати озбиљан изазов и негативно утицати на квалитет укупног функционисања Факултета, као и на услове рада свих запослених.

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу, у складу са Финансијским планом, самостално планира распоред и намену финансијских средстава за сваку финансијску годину. При томе се настоји да се обезбеди финансијска стабилност, позитивно пословање и одржавање ликвидности у дужем временском периоду. Јавност и транспарентност извора финансирања, као и начина коришћења финансијских средстава, обезбеђују се путем годишњег финансијског извештаја који усваја Савет Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу. Посебно је значајно истаћи да од 2011. године Наставно-научно веће утврђује Предлог извештаја о финансијском пословању Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу, као и Предлог финансијског плана за наредни период. Ови документи су јавно доступни на званичном сајту Факултета, чиме се свим члановима Наставно-научног већа, као и широј заинтересованој јавности, омогућава увид у изворе финансирања и начин расподеле и коришћења финансијских средстава. На тај начин се обезбеђује висок степен јавности и транспарентности финансијског пословања Грађевинско-архитектонског факултета у Нишу. Оваква пракса доследно се примењује и у случајевима других значајних одлука које се односе на коришћење финансијских

средстава, што додатно доприноси одговорном и рационалном управљању ресурсима Факултета.

Савет Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу, поред тога што усваја извештаје о финансијском и укупном пословању Факултета за одређене временске периоде и доноси годишњи план финансијског пословања, има и важну улогу у континуираном праћењу реализације и законитости финансијских активности. Кроз редовно разматрање релевантних извештаја и анализа, Савет обезбеђује да се финансијска средства користе наменски, рационално и у складу са стратешким циљевима Факултета. Поред интерног надзора, укупно финансијско пословање Факултета подлеже контроли и ревизији надлежних државних органа, у складу са важећом законском регулативом и прописима који уређују област високог образовања. Оваква вишестепена контрола доприноси транспарентности, одговорности и финансијској стабилности Факултета, као и очувању поверења свих заинтересованих страна у правилност и ефикасност управљања финансијским ресурсима.

A.2 Процена стандарда 12

Како би се на систематичан и целовит начин сагледало укупно стање и оценио квалитет финансирања Грађевинско-архитектонског факултета Универзитета у Нишу, као и ради јаснијег и прегледнијег приказа резултата спроведених поступака, извршена је SWOT анализа. Ова анализа омогућава свеобухватно сагледавање унутрашњих и спољашњих фактора који утичу на финансијску стабилност и одрживост Факултета, као и на његову способност да планира и реализује даљи развој. У оквиру SWOT анализе посебна пажња посвећена је идентификацији и квантификовању кључних елемената који се односе на постојеће снаге и слабости система финансирања, као и на потенцијалне могућности и ризике који проистичу из окружења у којем Факултет функционише. Добијени резултати представљају значајну основу за доношење стратешких одлука, планирање будућих активности и дефинисање мера усмерених ка унапређењу финансијског пословања и обезбеђивању дугорочне стабилности и квалитета рада Факултета.:

- структура извора финансирања;
- како се дугорочно обезбеђују средства за наставу, научноистраживачки и стручни рад;
- систем планирања и одлучивања у области финансијског пословања;
- јавност трошења финансијских средстава.

	Образложење
S	– Финансијска средства се троше наменски и рационално. – Постоји стандардни систем планирања и одлучивања о финансијском пословању, као и процедуре за његово спровођење. – Финансијско пословање се анализира на Наставно-научном већу и Савету Факултета, где се и усваја и јавно су доступни сви релевантни документи.
W	– Недовољно обезбеђивање финансијских средстава за материјалне трошкове од стране ресорних Министарстава. – Пораст реалних трошкова одржавања и текућих трошкова (грејање, електрична струја, телефонске услуге...).
O	– Омогућено континуирано финансирање из буџета. – Наставити са остваривањем уштеда уз рационално трошење расположивих финансијских средстава. – Праћење и анализа приоритетних потреба и прерасподела расположивих средстава у складу са финансијским планом. – Знатно повећање сопствених прихода од пружања услуга привреди преко Центра за грађевинарство и архитектуру (у претходном периоду Института).
T	– Стални раст цена услуга и укупних трошкова пословања. – Немогућност остваривања сопствених прихода у планираном обиму.. – Утицај неповољних ефеката економске кризе и привредне кризе на рад Центра за грађевинарство и архитектуру (у претходном периоду Института) и Факултета.

Б. SWOT анализа стандарда 12 и квантитативна оцена следећих елемената:

Елемент анализе		Опис	Значај
Извори финансирања	S	Редовни приходи из буџета.	+++
	W	Непотпуно испуњавање обавеза од стране оснивача.	+
	O	Повећање сопствених прихода од пружања услуга привреди.	++
	T	Немогућност довољног обезбеђивања сопствених прихода.	++

Дугорочно обезбеђење извора финансирања	S	Редовни и стабилни извори финансирања.	+++
	W	Иако редовно, понекад недовољно финансирање.	+
	O	Стално проширивање обима сарадње са привредом преко Центра за грађевинарство и архитектуру Факултета.	+++
	T	Све теже обезбеђивање средстава.	+
Финансијско планирање и одлучивање	S	Статутом Факултета је дефинисано.	+++
	W	Управљање финансијама које су увек мање од потреба.	+
	O	Крајње професионално и рационално управљање финансијама и поред свих ограничења.	+++
	T	Немогућност обезбеђивања довољно средстава за реализацију плана.	++
Јавност начина употребе финансијских средстава	S	Финансијско пословање се анализира на Наставно-научном већу и усваја на Савету Факултета и јавно су доступни сви документи.	+++
	W	Обезбеђивање сталног и континуалног увида у трошење средстава, али без непотребног оптерећивања свих запослених.	0
	O	Стално унапређење јавности употребе средстава, у складу са свим релевантним прописима.	++
	T	Обезбеђивање јавности употребе средстава.	+

Ц. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12:

На основу спроведене SWOT анализе квалитета финансирања могу се јасно идентификовати кључне предности, слабости, могућности и потенцијалне претње у овој области, што представља добру основу за дефинисање конкретних мера и активности које је потребно предузети у наредном периоду. Предложене мере треба да буду усмерене ка јачању финансијске стабилности Факултета, ефикаснијем коришћењу расположивих средстава, диверсификацији извора финансирања и стварању додатних услова за унапређење наставног,

научноистраживачког и стручног рада, како би се укупно стање и квалитет финансирања у наредном периоду додатно унапредили.

- Финансијска средства, као и до сада, треба да се троше плански, рационално и у складу са одлукама Савета Факултета, уз сталне анализе о потенцијалним могућностима за још рационалније пословање.
- И даље инсистирати на рационалном пословању како би се оствареним уштедама обезбедило више средстава која би се могла користити за унапређење наставе и научноистраживачког рада, у која би додатно могла да се уложе обезбеђена средства.
- Уложити више напора да се повећа обим сопствених прихода и кроз рад Центра за грађевинарство и архитектуру (у претходном периоду Института) и сарадњу са привредом, односно привредним субјектима.
- Посебно интензивирати сарадњу са привредом како би се могла додатно обезбеђивати финансијска средства и радити на јачању иницијативе која се односи на уговарање нових послова са привредним субјектима.
- Укупна обезбеђена средства треба, као и до сада, трошити строго наменски и пре свега у функцији подизања квалитета наставе и услова рада и интензивирања научноистраживачког рада на Факултету.
- Треба стално пратити и анализирати финансијско пословање Факултета и по потреби предузимати превентивне и корективне мере.
- И даље треба наставити са праксом да се укупно финансијско пословање обавља транспарентно и да се најважнији параметри представе свим запосленим на Факултету.
- Потребно је интензивирати рад на јачању маркетиншких активности Факултета, при чему треба јасније издвојити своју понуду, нагласити специфичности, у односу на остале високошколске институције, како у државном, тако и у приватном делу сектора образовања.
- Веома важно је формирати тимове који ће систематски радити на налажењу реалних извора финансирања пројеката, као и на професионалном аплицирању за пројекте који се финансирају из различитих фондова. При томе су најзначајнији потенцијални извори финансирања фондови Европске уније. Средства намењена реализацији оваквих пројеката би могла представљати значајан извор прихода који ће допринети јачању материјално-финансијске ситуације Факултета.
- Било би веома корисно (без обзира на околности) направити како краткорочну, средњорочну тако и дугорочну стратегију развоја Факултета која ће се заснивати и јасно ослањати на очекиване приходе Факултета у наредном периоду.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 12 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Јасно је да се на основу наведених чињеница о обезбеђивању извора финансирања Грађевинско-архитектонског факултета може закључити да су извори финансирања стабилни и поуздани, што указује да су захтеви по овом стандарду у великој мери испуњени. Ово стање омогућава Факултету да обезбеди несметано функционисање наставног, научноистраживачког и стручног рада, као и покривање текућих материјалних и кадровских потреба. Иако се финансијско стање Факултета може сматрати задовољавајућим, јасно је да постоји простор за додатно унапређење. Нарочито се указује на потребу за повећањем активности у обезбеђивању средстава за инвестиције од стране оснивача, локалне самоуправе, а посебно путем учешћа у националним и међународним научноистраживачким пројектима. Специјално значајну улогу у овом процесу има интензивирани рад Центра за грађевинарство и архитектуру, као и истраживање и коришћење других потенцијалних извора финансирања. Унапређење финансијског положаја Факултета омогућиће стварање бољих услова за модернизацију простора и опреме, повећање квалитета наставног процеса и истраживачких активности, као и даље јачање конкурентности Факултета на националном и међународном нивоу.

Д. Показатељи и прилози за стандард 12

Прилог 12.1. Финансијски планови

Прилог 12.2. Финансијски извештаји

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Високошколске установе обезбеђују значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета, и то кроз рад студентских организација и студентских представника у телима високошколске установе, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

А.1 Опис стања и анализа стандарда 13

Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу је својим општим актима и одговарајућим одлукама установио институционални систем обезбеђења квалитета којим је обезбедио да студенти буду у пуној мери укључени у процес праћења, контроле, обезбеђења и унапређивања квалитета. Факултет осигурава значајну улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и

студентских представника у телима ове високошколске установе као и кроз анкетирање студената о квалитету рада високошколске установе. При томе су од посебног значаја резултати мишљења који се односе на исказе о квалитету наставног процеса за предмет (наставе, наставног материјала и објективности оцењивања на предмету, као и исказе о квалитету рада наставног особља). Сви ови искази су веома детаљно анализирани у извештајима на основу релевантних резултата вредновања наставног процеса за предмете на студијским програмима свих нивоа. Посебно су значајни резултати вредновања студената завршних година који су давали мишљење о исказима који се односе на вредновање најважнијих аспеката рада. Зато су са посебном пажњом анализирани искази који се односе на вредновање квалитета управљања факултетом и вредновање квалитета ненаставне подршке рада факултета, искази о квалитету простора и опреме, као и искази о улози студената у самовредновању и провери квалитета. С обзиром на то да су оцену дали дипломирани студенти, који након завршетка студија поседују целовит и зрео увид у целокупан ток свог образовања, наставне садржаје и стечене компетенције, као и могућност да своја академска знања упореде са захтевима струке и професионалне праксе, анализа вредновања њиховог мишљења је од посебног значаја и има нарочиту тежину.

У том контексту, управа Факултета и сви субјекти у процесу обезбеђења квалитета иницирају и истрајно спроводе периодичне интерне провере и систематска преиспитивања студијских програма што је од посебног значаја. На овај начин се обезбеђује континуирано осавремењавање студијских програма и усклађивање са актуелним образовним, научним и стручним достигнућима у чему и студенти имају посебну улогу. Овакве провере представљају важан механизам за очување релевантности и конкурентности наставних планова и програма, као и за њихову упоредивост са програмима престижних високошколских установа у иностранству, али и са студијским програмима других националних високошколских установа. То је од посебног интереса за мобилност студената, па је зато и став студената по овом питању од посебне важности. Истовремено, кроз овај процес се омогућава благовремено уочавање потребе за корекцијама и унапређењима, како у погледу садржаја наставе, тако и у примени савремених наставних метода и облика рада на које студенти посебно укажу. На тај начин се обезбеђује да Факултет остане усклађен са националним и међународним стандардима у области високог образовања, али и са потребама привреде, тржишта рада и савременим трендовима развоја струке, што доприноси даљем јачању квалитета образовног процеса и позиције Факултета у академској и стручној заједници, а студентима посебно значи за даљи професионални развој.

Улога студената у процесу обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу уређена је Статутом и остварује се радом Студентског парламента и студентских представника у органима и стручним телима (Савет Факултета, Наставно-научно веће, студент-продекан), учешћем представника студената у раду органа за обезбеђивање квалитета (Комисија за спровођење студентског вредновања (2 студента) и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета (2 студента), Комисија за обезбеђење квалитета на докторским академским

студијама 2 студента докторских студија од 8 чланова (што се може уочити на основу Прилога 13.1.), редовним оцењивањем квалитета студијских програма, свих елемената наставног процеса, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, рада наставника, сарадника и служби у поступку анкетирања, кроз које студенти, осим што остварују своја права и интересе и баве се различитим ваннаставним активностима, побољшавају квалитет студирања и свеукупног рада Факултета.

Студенти дају своје мишљење и оцену о стратегији, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет, укључујући и резултате самовредновања. Факултет не само да организује и спроводи анонимну анкету којом се испитују ставови и мишљења студената свих студијских програма и свих нивоа студија (основних, мастер, интегрисаних и докторских) о питањима из свих области битних за процес образовања, већ и њене резултате чини доступним јавности.

Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета и Правилником о студентском вредновању педагошког рада наставника, студијских програма, наставе и услова рада, предвиђено је анонимно анкетирање студената на крају наставе у сваком семестру, при чему су прописане области вредновања: студијски програми, наставни процес, педагошки рад наставника и сарадника, уџбеници и литература, рад стручних служби, простор и опрема. Обавезним анкетама студената о овим питањима потпуно је задовољен услов да студенти имају примарну улогу у самовредновању.

Резултате вредновања педагошког рада наставника разматра и усваја Комисија за обезбеђење квалитета у којој студенти активно учествују у раду. На основу резултата анкета, као и на основу података о пролазности и средњој оцени за сваки предмет, ова комисија врши анализу предмета, формира извештај који разматра и усваја, при чему студенти активно учествују у раду комисије. Усвојени извештаји о педагошком раду наставника и сарадника, као и извештаји о студијским програмима и условима рада прослеђују се са предлогом мера за побољшање квалитета рада и јавно објављују на порталу ГАФ, подручје “Обезбеђење квалитета”, а коначно може да их усваја и Веће Центра за унапређење квалитета Универзитета у Нишу у складу са Правилником о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу (2016). Добијени резултати студентских анкета о наставном процесу, педагошком раду наставника и сарадника се достављају наставницима и сарадницима са подацима о њиховим оценама за сваки појединачни предмет на свим студијским програмима. Студентски парламент користи оцене студената формиране у анкетама код формирања оцене о педагошком раду наставника у процесу избора, и руководи се њима приликом давања мишљења која су битна за напредовања наставника, а извештаји које је усвојило Веће објављују на сајту Факултета.

Студентски парламент редовно одржава седнице на којима се активно дискутује о свим питањима од значаја за студенте. Поред тога, Парламент делегира студентске представнике за различита тела и органе Грађевинско-архитектонског факултета, бира студенте који ће представљати своје колеге у Савету Факултета и предано ради на заштити и афирмацији права и интереса студената. Овај рад се остварује кроз сарадњу

са студентом-продеканом и активно учешће у Наставно-научном већу факултета, осигуравајући да се глас студената увек чује на адекватан начин и буде узет у обзир у доношењу позитивних и најбоље могућих одлука у интересу студената.

Резултати свих анкета редовно су предмет разматрања на седницама Студентског парламента. Кроз рад студентског парламента студенти дају допринос побољшању квалитета наставе и студијских програма. Поред тога, Грађевинско-архитектонски факултет активно подстиче студенте на све интензивније укључивање у процес развоја студијских програма и планова рада на предметима, као и у унапређивању процеса наставе, метода испитивања, провере знања и осталих активности које су од посебног интереса за студенте.

А.2 Процена стандарда 13

S	Постоји правни оквир за укључивање студената у оцењивању и унапређењу квалитета укупног рада на Факултету.
W	У одређеној мери постоји недовољно схватање потребе и значаја самовредновања од стране студената.
O	Спремност представника студената да се активно укључе у процес самовредновања.
T	Инертност неких професора и једног дела студентске популације да прихвате промене које се спроводе са циљем унапређења квалитета.

Б. SWOT анализа стандарда 13 и квантитативна оцена следећих елемената:

Наведене чињенице указују да су нормативно студенти укључени у сва тела Факултета у складу са Законом, што даје основу да се дају следеће квантитативне оцене:

Елементи анализе			Вредност
Учешће студената у телима за обезбеђење квалитета	S	Учешће дефинисано Статутом.	+++
	W	Недовољна активност студената као чланова комисија.	+
	O	Избору студентских представника треба бити посвећена посебна пажња.	+
	T	Незаинтересованост за резултате вредновања.	+
Учешће студената у самовредновању	S	Студенти укључени у Комисије, Савет Факултета и Наставно-научно веће.	+++
	W	Недовољна заинтересованост студената.	+

	O	Увећање веровања да могу да утичу на стварање промена.	++
	T	Незаинтересованост изабраних студената и одређени страх од последица.	+
Студентска евалуација установе, студијских програма, наставе	S	Дефинисана периодична евалуација педагошког рада наставника и сарадника, као и квалитета уџбеника.	+++
	W	Нису заступљени сви студенти.	0
	O	Упознавање студената са ефектима изведене анкете.	++
	T	Постојање извесне инертности универзитетске и факултетске структуре.	0

Ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 13:

Руководство Факултета са студентским представницима треба да континуираним активностима развија културу квалитета кроз масовније али и адекватније учешће студената у систему унапређења квалитета и процесу самовредновања.

Студентском вредновању педагошког рада наставника мора се приступити са много више озбиљности уз дефинисање јасних критеријума у којој мери добијена оцена утиче на даље напредовање наставника. Обезбедити механизам учешћа надполовичне популације студената у спровођењу анкета ради добијања релевантних података је од изузетне важности за добијање релевантних резултата који би водили усвајању адекватних мера.

Потребно је развити додатне елементе вредновања реализације наставног процеса на свим нивоима студија и студијским програмима од стране студената уз развијање потпуног поверења да је обезбеђена апсолутна анонимности-заштита личних података колега који сугеришу корективне мере према појединцима.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА 13 И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Студенти имају активну улогу у свим сегментима система обезбеђења и унапређења квалитета и њихово учешће у органима Факултета регулисано је Статутом и одговарајућим правилницима, што указује да су захтеви Стандарда 13 у потпуности испуњени.

Потребно је обезбедити функционисање повратне спреге и информисања студентске популације од стране њихових представника, у што краћем року након студентског вредновања педагошког рада наставника, о резултатима изведене анкете, како би се студенти мотивисали да активније учествују у

вредновању и унапређењу квалитета и стекли поверење у мере за побољшање. Искористити потенцијале Студентског парламента да ради на подизању свести својих колега о неопходности анкетних одговора о наставном процесу и педагошком раду наставника и сарадника.

ПРИЛОЗИ

Д. Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

- 13.1.1 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2010
- 13.1.2 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2013
- 13.1.3 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2017
- 13.1.4 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2020
- 13.1.5 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2023
- 13.1.6 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2024 02
- 13.1.7 Одлука ННВ о именовању Комисије за обезбеђење квалитета 2024 10
- 13.1.8 Правилник о раду Студентског парламента (СП)
- 13.2.1 Одлука СП о именовању студената у Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2022
- 13.2.2 Одлука СП о именовању студената у Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2023
- 13.2.3 Одлука СП о именовању студената у Комисију обезбеђење и унапређење квалитета 2024
- 13.3.1 Извештај о раду Студентског парламента 2022
- 13.3.2 Извештај о раду Студентског парламента 2023
- 13.3.3 Извештај о раду Студентског парламента 2024

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Високошколска установа континуирано и систематски прикупља потребне информације о обезбеђењу квалитета и врши периодичне провере у свим областима обезбеђења квалитета.

A.1 Опис стања и анализа стандарда 14

Грађевинско-архитектонски факултет обезбеђује доследно спровођење утврђених стандарда и процедура за континуирано оцењивање квалитета, као и редовно и систематско обављање свих задатака које у овом процесу имају субјекти укључени у систем обезбеђења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету. Ово подразумева јасну подршку и координацију свих актера унутар Факултета, како би се обезбедила кохерентност и ефикасност поступака за процену квалитета наставног, научноистраживачког и стручног рада. Факултет је такође обезбедио одговарајуће услове и инфраструктуру за редовно, систематско прикупљање, обраду и анализу података који су неопходни за процену квалитета у свим областима обухваћеним самовредновањем. На овај начин се омогућује прецизна и континуирана евалуација квалитета, идентификовање потенцијалних области за унапређење и доношење релевантних одлука заснованих на тачно и правовремено добијеним информацијама, ради сталног подизања нивоа образовних и научних стандарда Факултета и даљој изградњи капацитета.

Са посебном пажњом узимајући у виду значај примене процеса управљања квалитетом у области високог образовања, Грађевинско-архитектонски факултет је развио сопствену политику и стратегију управљања квалитетом са циљем аутентичног унапређења учинка у свим својим наставним и ваннаставним активностима.

Сва потребна документа из области обезбеђења и унапређења квалитета су, у складу са захтевима, донета или иновирана, и примењују се у целини:

- Политика и стратегија обезбеђења квалитета,
- Правилник о обезбеђењу и унапређењу квалитета,
- Правилник о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу (27/05/2016),
- Акциони план,
- Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника, студијских програма, наставе и услова рада,
- Правилник о критеријумима и поступку за систематско праћење и оцењивање обима и квалитета научноистраживачког рада,
- Правилник о вредновању квалитета и компетенција дипломираних студената Грађевинско-архитектонског факултета,
- Правилник о самовредновању рада наставника и ненаставног особља,
- Правилник о удбеницима и издавачкој делатности,

- Процедuru за евиденцију присуства на послу и одржаној настави,
- Процедuru о поступку истицања докумената на сајт Факултета

Континуирано праћење и унапређење квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету уређено је одговарајућим нормативним актима. До краја пролећног семестра школске 2015/16. године примењивао се Правилник за обезбеђење и унапређење квалитета Грађевинско-архитектонског факултета, док се од јесењег семестра исте године примењује Правилник о вредновању квалитета студијских програма и установа Универзитета у Нишу. Оба правилника јасно дефинишу мере, поступке и одговорности свих субјеката у систему обезбеђења квалитета, уз поштовање прописаних стандарда за сваку појединачну област у којој се квалитет прати, оцењује и контролише.

Носилац активности у вези са праћењем, контролом и унапређењем квалитета је Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, која делује у оквиру Центра за унапређење квалитета. У складу са Правилником о обезбеђивању квалитета, периодична провера квалитета свих активности на Факултету спроводи се за период од три године кроз систематски процес самовалуације. Овај процес реализује Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, уз активно учешће свих субјеката Факултета, чиме се обезбеђује свеобухватан и објективан увид у стање квалитета.

Комисија континуирано и перманентно прати квалитет наставног процеса, научноистраживачког и стручног рада, пратећих активности, као и ефикасност рада административних служби. У том циљу, систематски се прикупљају и анализирају повратне информације од релевантних спољних и унутрашњих субјеката, пре свега од послодаваца, Националне службе за запошљавање, као и дипломираних студената Факултета. Поред тога, Факултет обезбеђује податке неопходне за упоредну анализу квалитета са иностраним високошколским установама, као и са еминентним националним институцијама у области високог образовања, чиме се додатно доприноси унапређењу квалитета и усклађивању са националним и међународним стандардима.

Грађевинско-архитектонски факултет упознаје наставнике, сараднике, ненаставно особље, студенте и јавност са резултатима Извештаја о самовредновању објављивањем усвојених извештаја на Порталу ГАФ, подручје “Обезбеђење квалитета”. Резултати самовредновања су полазна основа за преиспитивање стратегије квалитета и важно оруђе за достизање минималног циља - одрживости квалитета.

A.2 Процена стандарда 14

S	Обавезно самовредновање сваке треће године, а по потреби и чешће за поједине области (регулисано законском регулативом).
W	Недовољна ажурност појединих субјеката на Факултету за реализацију задатака за које су задужени, као и недостатак санкција.

О	Применом усвојених правилника промовисати културу квалитета као и спровођење мера које су усвојили Универзитет и Факултет.
Т	Недовољно развијена свест о значају квалитета рада у свим сегментима високог образовања у складу са принципима Болоњског процеса.

Б. Квантитативно оцењивање неких елемената у оквиру стандарда 14

Анализом спроведених активности у области обезбеђења и унапређења квалитета на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу, са посебним освртом на степен испуњености захтева Стандарда 14 у постакредитационом периоду, може се констатовати да је Факултет систематски и континуирано приступао реализацији прописаних мера и поступака. На основу прикупљених података, релевантних показатеља и резултата самовредновања, могу се формулисати јасне и мерљиве квантитативне оцене које пружају објективан увид у достигнути ниво квалитета, као и у ефекте предузетих активности у наведеном периоду. Ове оцене представљају основу за даљу анализу, идентификацију добрих пракси и дефинисање будућих мера усмерених ка даљем унапређењу система обезбеђења квалитета:

Елементи анализе			Вредност
Континуитет у реализацији процеса обезбеђивања и унапређења квалитета	S	Вредновања која су предвиђена правилницима врше се по предвиђеној динамици.	++
	W	Резултати самовредновања неких активности нису довољно пажљиво анализирани и није било акција.	+
	O	Акциони план мора се примењивати уз уважавање стечених искустава.	+
	T	Повремено занемаривање неких активности.	+
Постојање инфраструктуре за системско праћење и обезбеђење квалитета	S	Статутом дефинисана структура.	+++
	W	Недостатак интересовања и иницијативе актера.	+
	O	Преузимање лидерске позиције Декана и Комисије за обезбеђење квалитета у складу са својим овлашћењима.	++
	T	Недостатак спремности за промене.	++

Редовне повратне информације о компетенцијама дипломираних студената	S	Резултати указују на потребу корекције наставних планова. Катедре исказују иницијативу да се постојећи студијски програми дефинишу према потребама тржишта рада.	+++
	W	Незаинтересованост појединих наставника за квалитет знања дипломираних студената. Појединци процес самовредновања схватају само као обавезу акредитације, а не суштинску потребу.	0
	O	Успостављање партнерског односа са послодавцима ради корекција у наставним плановима.	+
	T	Незаинтересованост појединих послодаваца да искажу своје ставове о квалитету дипломираних студената.	++
Усаглашеност са стратегијом других престижних високошколских установа у земљи и иностранству	S	Овај стандард испунили су сви студијски програми на Факултету.	+++
	W	Недовољна међународна сарадња, иако је у последњем периоду све израженија.	++
	O	Реализација међународних пројеката.	++
	T	Незаинтересованост наставника за међународну сарадњу.	++
Периодичност процеса прикупљања података о квалитету	S	Врши се у складу са стандардима и захтеву КАПК, односно НАТ.	++
	W	Незаинтересованост дела Факултета.	0
	O	Анализа добијених резултата.	+++
	T	Неспремност појединаца за прихватања истине о себи.	+
Јавност резултата процене квалитета	S	Обавеза да се после усвајања на Наставно-научном већу и Већу центра за унапређење квалитета Универзитета резултати ставе на сајт Факултета.	+++
	W	Део запослених на Факултету није заинтересован за ове резултате.	+
	O	Дискусија на Наставно-научном већу и закључци дају шансе озбиљнијег схватања резултата самовредновања.	+
	T	Недовољна заинтересованост наставника и студената.	+

Ц) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 14:

Иновирањем Акционог плана за спровођење Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета, у свим њеним сегментима, неопходно је обезбедити континуирано и систематско праћење квалитета и резултата рада наставника и сарадника на свим нивоима. На основу анализе прикупљених података и показатеља квалитета, потребно је благовремено дефинисати и спроводити одговарајуће корективне и превентивне мере, са циљем сталног унапређивања свих процеса рада и укупног функционисања Факултета.

Декан и Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета, користећи своја овлашћења утврђена Статутом Факултета и Правилником о обезбеђењу и унапређењу квалитета, треба да још интензивније усмере своје активности ка унапређењу система квалитета, ефикасности рада и укупних учинака Грађевинско-архитектонског факултета. Истовремено, сви субјекти укључени у систем управљања и реализације наставног, научноистраживачког и стручног рада, у складу са својим надлежностима и улогом, треба активно да учествују у креирању и јачању културе квалитета, доприносећи тиме стабилности, одрживости и даљем развоју система обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету.

ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА И ПРЕПОРУКЕ:

Стандард испуњен у целини.

Факултет је успоставио јасну и функционалну организациону структуру и усвојио све неопходне нормативне акте који омогућавају доследну примену Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета, у складу са захтевима прописаним важећим Стандардима. С обзиром на вишегодишње и континуирано спровођење процеса самовредновања на Факултету, може се са високим степеном поузданости оценити степен функционисања и ефикасности успостављеног система обезбеђења квалитета.

Резултати спроведених поступака самовредновања указују на уочљива и континуирана побољшања у готово свим сегментима рада Факултета, како у наставном и научноистраживачком процесу, тако и у организационим и административним аспектима. Ипак, треба имати у виду да и поред постигнутог напретка постоје одређене потешкоће у пуној и доследној имплементацији усвојених докумената и дефинисаних процедура, што представља простор за даље унапређење система.

У целини посматрано, може се закључити да су захтеви Стандарда 14 у потпуности испуњени. Примена усвојеног Акционог плана за реализацију Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета, као и драгоцен искуства стечена током претходних циклуса самовредновања, представљају чврсту основу за даље унапређивање квалитета и ефикасности рада Факултета и биће од посебног значаја у наредним процесима самовредновања.

Д. Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.

Прилог 14.1.1 Web Str-Kvaliteta

Прилог 14.1.2 Процедура истицања на интернет

Стандард 15. Квалитет докторских студија

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научноистраживачког рада, односно уметничко-истраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија и редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних, односно уметничких способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

А. Опис, анализа и процена стања с обзиром на дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу реализује студијске програме докторских академских студија почев од школске 2008/2009. године када су акредитовани студијски програми: 1) Архитектура и 2) Грађевинарство. Године 2014. акредитовани су студијски програми докторских академских студија: 1) Архитектура, 2) Материјали и конструкције и 3) Хидроинформатика (који је акредитован и на енглеском језику - Hydroinformatics). У последњем циклусу акредитације су акредитовани студијски програми докторских академских студија: 1) Архитектура (Одлука број 612-00-00203/4/2020-03) и 2) Грађевинарство (Одлука број 612-00-00204/4/2020-03) одлукама Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању, Комисије за акредитацију и проверу квалитета, које су издате 21. 04. 2021. год. Тако да је прва генерација студената 2021. године уписала један од два студијска програма, док се и даље реализују студијски програми које су претходно уписали студенти, тј. изводи се настава на одговарајућим докторским академским студијама.

Квалитет докторских студија на Грађевинско-архитектонском факултету Универзитета у Нишу обезбеђује се кроз више међусобно повезаних и пажљиво осмишљених механизма. Полазну основу представља селекција високо мотивисаних и перспективних кандидата, чиме се стварају предуслови за успешан

научноистраживачки и уметничко-истраживачки рад. Посебан значај има ангажовање компетентних и искусних наставника и ментора, који кроз наставу, индивидуални рад и менторство систематски воде студенте докторских студија кроз све фазе научноистраживачког процеса.

Поред тога, континуирано унапређење научноистраживачког, односно уметничко-истраживачког рада, као и редовно осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија, представљају важан сегмент система обезбеђења квалитета. Посебна пажња посвећује се сталном праћењу и провери циљева студијских програма, нивоу остварености научних и уметничких компетенција студената, као и развоју њихових специфичних академских, истраживачких и практичних вештина. На тај начин се студентима докторских студија омогућава стицање знања и способности неопходних за њихов даљи професионални, научни и академски развој, као и за активно укључивање у савремене токове науке и струке.

Стално праћење, анализа и унапређење политике уписа студената на докторске студије подразумева повремене корекције критеријума рангирања студената, којим се осим успеха на претходним нивоима студија узимају у обзир и објављени радови. Политика уписа на докторске студије на Грађевинско-архитектонском факултету прати друштвене потребе и потребе развоја наука, као и потребе за наставним кадром у високом образовању у области грађевинарства и архитектуре. При томе је број студената који се уписују усклађен са научноистраживачким ресурсима, расположивом опремом и лабораторијским простором као и процењеним потребама друштва.

Број студената на акредитованим студијским програмима докторских студија на којима је одржавана настава:

Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), био је акредитован за упис 5 студента у прву годину студија. Студијски програм докторских академских студија Материјали и конструкције (ДАС Материјали и конструкције), био је акредитован за упис 5 студента у прву годину студија.

Студијски програм докторских академских студија Хидроинформатика (ДАС Хидроинформатика), на српском и енглеском језику, био је акредитован за упис 10 студената у прву годину студија.

Међутим, због смањеног интересовања привреде и објективно смањених потреба самог Факултета одлучено је да се смањи и број кандидата који се примају на докторске студије. Тако да је од школске 2018/2019 године расписиван конкурс према следећој табели:

Студијски програм	Буџет РС	УКУПНО
АРХИТЕКТУРА	2	2
МАТЕРИЈАЛИ И КОНСТРУКЦИЈЕ	2	2
ХИДРОИНФОРМАТИКА	2	2
У К У П Н О	6	6

Број студената на акредитованим студијским програмима докторских студија од 2021. године:

Студијски програм докторских академских студија Архитектура (ДАС Архитектура), акредитован је за упис 5 студента у прву годину студија.

Студијски програм докторских академских студија Грађевинарство (ДАС Грађевинарство), акредитован је за упис 10 студента у прву годину студија.

Такође, због смањеног интересовања привреде и објективно смањених потреба самог Факултета одлучено је да се смањи и број кандидата који се примају на докторске студије у односу на број за који су студијски програми акредитован. У исто време је уочено нешто веће интересовање студената за СП ДАС Архитектура, па је на овом СП предвиђен и упис самофинансирајућег студента. Тако је школске 2021/2022. године расписан конкурс где је број слободних места за студијске програме ДАС Архитектура и ДАС Грађевинарство представљен у следећој табели:

Студијски програм	Буџет РС	Само-финансирање	УКУПНО
АРХИТЕКТУРА	2	1	3
ГРАЂЕВИНАРСТВО	4	0	4
У К У П Н О	6	1	7

На тај начин је у одређеној мери повећан број уписаних студената на студијским програмима докторских студија, али је и поред тога задржан изражен менторски приступ раду. Такав модел омогућава индивидуалан рад са студентима, континуирано праћење њиховог научноистраживачког напретка и усмеравање у складу са њиховим истраживачким интересовањима, чиме се обезбеђује висок ниво квалитета докторских студија и постижу значајни научни и стручни резултати.

Због потреба Факултета и реализације адекватне политике развоја научноистраживачког подмлатка, као и повећања броја заинтересованих кандидата са израженим академским потенцијалом који су у току својих основних, мастер и интегрисаних студија показали изузетне резултате, дошло је до одређене корекције у броју кандидата који уписују докторске студије. Тако је Грађевинско-архитектонски факултет у Нишу расписао конкурс за упис 14 кандидата за упис у прву годину докторских академских студија школске 2023/2024 године. Према расписаном конкурс, број слободних места за студијске програме докторских академских студија Архитектура и докторских академских студија Грађевинарство представљен је у следећој табели:

Студијски програм	Будет РС	Само-финансирање	УКУПНО
АРХИТЕКТУРА	3	2	5
ГРАЂЕВИНАРСТВО	3	6	9
УКУПНО	6	8	14

Свакако треба истаћи да се на Факултету континуирано подстиче и унапређује научноистраживачки рад наставника и сарадника, са циљем стицања и развоја компетенција неопходних за извођење наставе на докторским академским студијама, као и за испуњење услова за менторство докторских дисертација, у чему је уочен нарочит напредак у последњем периоду. Посебна пажња посвећује се квалитету наставног и истраживачког ангажовања наставника, што директно доприноси подизању укупног квалитета докторских студија. Комисија за докторске студије систематски прати и контролише квалитет извођења наставе, као и реализацију научноистраживачких активности студената у процесу израде докторских дисертација. Ове активности усмерене су ка континуираном унапређењу академских стандарда, подршци студентима у истраживачком раду и обезбеђивању високог нивоа научне релевантности и оригиналности докторских дисертација. Значајнији допринос и улогу у укупном систему обезбеђења квалитета на докторским студијама би требала да има и Комисија за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу.

Настава на докторским академским студијама организована је током шест семестара и реализује се у складу са важећим студијским програмом. Студенти докторских академских студија полажу обавезне и изборне предмете у испитним роковима који се организују посебно за студенте трећег нивоа студија, у договору са предметним наставницима. Организацију и праћење испитних рокова спроводи референт студентске службе, чиме се обезбеђује ефикасна административна подршка и редовност у реализацији наставних и испитних активности.

По полагању испита студент докторских студија улази у процедуру пријаве теме докторске дисертације уз помоћ ментора-саветника. Ментор-саветник се одређује из редова наставника који изводе наставу на докторским академским студијама. У току процедуре пријаве теме докторске дисертације студенту се одређује ментор из редова наставника на докторским академским студијама који задовољава услове да буде ментор у складу са стандардима Националног савета за високо образовање. При томе је процедура у потпуности у складу са Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације (Гласник Универзитета у Нишу број 4/18, 5/18, 3/20, 2/21 и 3/23).

Факултет има успостављену научноистраживачку сарадњу са бројним институцијама у земљи и иностранству чиме се стварају додатне могућности студентима за размену знања и стицања додатних компетенција. На Факултету се научноистраживачки рад реализује на најсавременијој научноистраживачкој опреми која се налази у лабораторијама Факултета у оквиру којих студенти докторских студија врше истраживања и експериментални рад. Докторска дисертација се ставља на увид јавности 30 дана пре усвајања на седници Наставно-научног већа и упућује у дигитални репозиторијум докторских дисертација Универзитета у Нишу који је формиран још 2012. године. Одбрањене докторске дисертације и извештаји комисије су трајно доступни јавности.

Б. SWOT анализа стандарда 15 и квантитативна оцена следећих елемената:

Елементи анализе			Вредност
Високошколска установа самовреднује акредитоване студијске програме докторских студија	S	Тело за самовредновање је Комисија за обезбеђење квалитета на докторским академским студијама на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу.	++
	W	Резултати самовредновања неких активности нису довољно пажљиво анализирани и није било акција.	+
	O	Унапредити активности на вредновању квалитета докторских студија.	+
	T	Недостатак конкретних активности у спровођењу закључака Комисије	+
Докторска школа је развијена у складу са Смерницама за успостављање докторских школа које усваја Национални савет за високо образовање	S	Докторске студије су у складу са смерницама Националног савета.	+++
	W	Понекад недовољно разумевање смерница од стране појединих наставника.	+
	O	Праћење искустава сличних докторских студија.	+++
	T	Недостатак спремности за промене	++

Високошколска установа проверава своју спремност за извођење докторских студија на основу показатеља који се односе на научноистраживачки, односно уметничкоистраживачки рад	S	Наставници на докторским студијама стално воде рачуна о актуелности и осавременавању материје.	+ + +
	W	Приступ зависи од индивидуалних преференци наставника.	+
	O	Ширење дијапазона области којима би се бавили наставници и студенти докторских студија.	+ +
	T	Код појединаца смањено интересовање за унапређење и примене иновативних метода наставе.	+ + +
Високошколска установа прати, анализира и унапређује постизање научних, односно уметничких способности и академских и специфичних практичних вештина својих студената	S	Преко Алумни организације се одржава добра повезаност са бившим студентима.	+ +
	W	Не сарађују сви студенти подједнако.	+
	O	Окупљање око заједничких активности и пројеката.	+ +
	T	Недовољна систематичност и организованост .	+ + +
Високошколска установа прати, анализира и унапређује политику уписа студената на докторске студије	S	Повремено се иновирају услови уписа, у складу са захтевима важећих прописа.	+ +
	W	Због специфичности области треба укључити додатне захтеве при упису.	+
	O	Унапредити критеријуме тако да се фаворизују надарени и креативни.	+ + +
	T	Висок просек доминира као критеријум.	+
Високошколска установа непрекидно прати и анализира напредовање студента узимајући у обзир напредак остварен у стицању знања и вештина неопходан за даљи развој каријере, и напредак у истраживању	S	Мањи број студената на докторским студијама омогућава ефикасно праћење напредовања.	+ + +
	W	Факултет на докторским студијама образује кадрове који се најчешће запошљавају на Факултету.	+
	O	Боље информисати друге друштвене субјекте.	+ +
	T	Не препознаје се већа потреба привреде за високо образованим кадром из области грађевинарства и архитектуре, иако би могли да дају значајан допринос.	+

Високошколска установа прати, критички оцењује и непрекидно подстиче научни, односно уметнички напредак својих наставника, посебно ментора у настојању да унапређује однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија	S	Обезбеђење високо образованих наставника и строга примена дефинисаних критеријума.	+ + +
	W	Доминантна индивидуална иницијатива.	+
	O	Организација већег броја научних скупова и међународних изложби.	+ +
	T	Углавном финансијске природе.	+
Установа депонује докторске дисертације, односно докторске уметничке пројекте у јединствен репозиторијум који је трајно доступан јавности.	S	Докторске дисертације су јавно доступне.	+ + +
	W	Недовољно се користе.	+
	O	Боља информисаност.	+ +
	T	Недовољно интересовање за њихово коришћење.	+

В. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 15:

Смањењем броја студената по студијском програму докторских студија створени су повољнији услови за интензивнији и квалитетнији рад са студентима, заснован на израженом менторском приступу. Такав модел рада омогућава индивидуализованије праћење научноистраживачког напретка студената, систематичније усмеравање њихових истраживања и ефикасније остваривање постављених академских циљева. Поред тога, промене у ширем образовном и друштвеном контексту, као и еволуција стандарда у систему високог образовања, указале су на потребу адекватнијег и сврсисходнијег коришћења постојећих потенцијала и капацитета Факултета.

У том процесу посебна пажња посвећена је интересовањима студената, а нарочито кандидата са израженим академским и истраживачким потенцијалом, као и новоисказаним потребама Факултета у погледу развоја научноистраживачких области и кадровског јачања. Истовремено, и даље је за сваки предмет у оквиру студијског програма омогућено да наставник и студент остваре непосредан и континуиран контакт, што значајно доприноси успешнијем остваривању исхода учења, као и квалитетној реализацији истраживања којима се студент докторских студија бави.

Због ширине и разноврсности истраживачких области којима се студенти могу бавити, како у области архитектуре тако и у области грађевинарства, у појединим случајевима долази до ситуације да понуђени наставни предмети, било обавезни или изборни, не могу у потпуности да одговоре на специфичне потребе појединачних истраживачких тема. Наиме, понуда предмета условљена је оквирима студијског програма, док теме докторских истраживања често превазилазе те оквире и захтевају интердисциплинарни

или специфичнији приступ. Како би се избегло ограничавање избора истраживачких тема унапред дефинисаном структуром предмета, без обзира на њихов статус у студијском програму, неопходно је обезбедити одговарајући степен флексибилности. У том циљу, могле би се применити одређене корекције:

1. Додатно модификовати студијски програм тако да буде у потпуности усмерен на потребе конкретних истраживања. То подразумева да се студијски програм постави као широк и флексибилан оквир који обухвата различите могуће правце истраживања, при чему се координација и усмеравање истраживачког процеса остварују кроз рад са професором саветником, чија је улога да студента води и подржава током целокупног истраживања.
2. Обезбедити да сваки наставник ангажован на предметима докторских студија, у оквиру менторског система рада, прилагоди садржај и методе рада теми истраживања коју је кандидат одабрао. На тај начин се омогућава боља повезаност наставних активности и истраживачког рада, као и ефикасније остваривање научних циљева докторских студија.

Ова два приступа се међусобно не искључују, већ се, напротив, могу успешно допуњавати. И један и други доприносе томе да се кандидатима не намећу истраживачке теме под изговором да је студијским програмом предвиђен ограничен опсег тема у складу са понудом предмета. Овакво опредељење подразумева знатно флексибилнији и партнерски однос између наставника и кандидата, чији је циљ постизање квалитетнијих и садржајнијих истраживачких резултата за сваког појединца.

Применом оваквог приступа омогућава се веома широк спектар истраживања, у складу са афинитетима, интересовањима и научним потенцијалима студената, док се од наставника ангажованих на студијским програмима докторских студија очекује шире и савременије разумевање науке. Посебно је важно нагласити да су и грађевинарство и архитектура области у којима је мултидисциплинарност све израженија, што додатно оправдава потребу за флексибилним, отвореним и истраживачки оријентисаним приступом у раду са студентима докторских студија.

Д. Показатељи и прилози за стандард 15:

Табела 15.1. Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,

Табела 15.2. Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи (Савет докторских студија, докторска школа...)

Табела 15.3. Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе

Прилог 15.1 Правилник докторских студија

Прилог 15.2 Извод из Статута који регулише докторске студије

Прилог 15.3 Правилник о раду докторске школе

Прилог 15.4 Правилник о избору ментора

Прилог 15.5 Правилник о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације (Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта) и пратећа документација

4. ОПШТА ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ СТАНДАРДА СА ПРЕДЛОГОМ МЕРА

Грађевинско-архитектонски факултет Универзитета у Нишу у потпуности испуњава све услове и стандарде које је прописао Национални савет за високо образовање, за све области које су предмет самовредновања. Факултет има јасно дефинисану Стратегију обезбеђења квалитета и Правилник о обезбеђењу квалитета, као и усвојен Акциони план за спровођење Стратегије обезбеђења и унапређења квалитета. Наведени документи, заједно са другим релевантним правилницима из ове области, који су приложени уз овај Извештај, уређују улоге и одговорности субјеката у систему квалитета, области праћења, нормативе и мере за континуирано вредновање и унапређење квалитета. Као интегрална целина, они чине функционалан и одржив систем обезбеђења квалитета који обухвата све делатности Факултета.

Студенти имају активну улогу у свим сегментима система обезбеђивања квалитета, а њихово учешће у органима Факултета регулисано је Статутом и одговарајућим правилницима. Успостављање функционисања система квалитета на Факултету је дефинисано још током 2007. године и континуирано се унапређује већ скоро две деценије његовог функционисања, тако да је периодично преиспитивање функционисања свих његових елемената и уградње неопходних корективних мера да би се обезбедила унапређења већ постало препозната и стандардна процедура.

На Факултету се реализују акредитовани студијски програми: (упис до 2020/2021. године) - један програм интегрисаних академских студија, један програм основних академских студија, два програма мастер академских студија и три програма докторских студија, као и од уписа 2021. године - један програм интегрисаних академских студија, два програма основних академских студија, три програма мастер академских студија и два програма докторских студија. И поред већ предузетих активности, Факултет континуирано наставља са дугорочним и систематским праћењем реализације студијских програма, као и са увођењем неопходних иновација и измена када се за тим укаже потреба. Унапређење квалитета се додатно обезбеђује редовним и периодичним преиспитивањем функционисања свих елемената система, уз благовремено дефинисање и примену одговарајућих корективних мера.

Факултет је од 2021. године акредитован за упис 180 студената на прву годину интегрисаних академских студија Архитектуре, 120 на основним академским студијама Грађевинарства, 60 на основним академским студијама Управљање пројектима у градитељству, 96 на мастер академским студијама Грађевинарства, 16 на мастер академским студијама Управљање пројектима у градитељству, 16 на мастер академским студијама Инжењерски менаџмент ризика од природних катастрофа и 15 на докторским студијама Грађевинарство (10) и Архитектуре (5). Факултет испуњава захтеве стандарда у погледу укупне оптерећености на нивоу просечно 6 часова наставе недељно за наставнике и просечно 10 часова наставе за сараднике са дозвољеним одступањем од 20%. Такође у потпуности обезбеђује испуњеност стандарда у погледу потребног простора, јер Факултет располаже са површином од 5500 m² бруто

Факултета у целини. Задатак свих субјеката Факултета је да обезбеде неопходне услове и у потпуности ангажују расположиве ресурсе, како би се у наредном акредитационом циклусу постигли још бољи резултати у односу на претходни период. Истовремено, потребно је предузети одговарајуће кораке у циљу припреме и акредитације студија на даљину, што у савременим условима представља важан развојни правац. Поред тога, потенцијална акредитација студијских програма на енглеском језику отворила би нове могућности за интернационализацију, повећање видљивости и даљи развој Факултета.

- 4) Промоцију Факултета потребно је спроводити систематично и плански, у складу са унапред дефинисаним планом који прецизно уређује временски оквир реализације промотивних активности, као и територијални обухват промоције. Оваквим приступом обезбеђује се већа ефикасност промотивних активности, боља препознатљивост Факултета и јачање његовог угледа у широј академској и друштвеној заједници.
- 5) Потребно је додатно интензивирати активности усмерене на јачање сарадње са привредом, пре свега кроз уговарање нових, садржајнијих и квалитетнијих послова. Уочено је да недовољна информисаност привредних субјеката о капацитетима, стручним знањима и могућностима Факултета за пружање специјализованих услуга у области грађевинарства и архитектуре представља један од кључних ограничавајућих фактора ове сарадње. Стога је неопходно систематизовати и јасно дефинисати спектар услуга које Факултет може да понуди, као и унапредити њихову промоцију кроз одговарајуће канале комуникације са привредом. Оваквим приступом створили би се услови за успостављање стабилнијих и дугорочнијих партнерстава, која би допринела не само финансијској одрживости Факултета, већ и унапређењу наставног и научноистраживачког рада.
- 6) Један од изузетно важних сегмената будућег развоја Факултета јесте и континуирано подстицање мотивације свих запослених да се активније укључе у реализацију активности од значаја за успешно и квалитетно функционисање установе. Потребно је охрабривати иницијативу, иновативност и проактиван приступ наставника, сарадника и ненаставног особља, уз стварање подстицајног радног окружења које препознаје и вреднује додатни ангажман. Активно учешће запослених у развојним, стручним и организационим активностима доприноси јачању институционалне културе, унапређењу квалитета рада и остваривању стратешких циљева Факултета у целини.

ЗС Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета
на Грађевинско-архитектонском факултету у Нишу

